

2017

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY ZANIEMYŚL NA LATA 2017-2023

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
II. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	4
II.1. Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK)	4
II.2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)	4
II.3. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony. Miasta. Obszary Wiejskie (KSRR)	5
II.4. Krajowa Polityka Miejska 2023 (KPM)	5
II.5. Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia (NPR)	5
II.6. Zaktualizowana Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020	6
II.7. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	6
II.8. Plan Odnowy Miejscowości Zaniemyśl na lata 2016-2023	7
II.9. Plan Odnowy Miejscowości Śnieciska na lata 2016-2023	7
II.10. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zaniemyśl	7
III. DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR)	8
III.1 Ogólna charakterystyka gminy	8
III.1.1. Położenie i warunki przyrodnicze	8
III.1.2. Sieć osadnicza i demografia	11
III.1.3. Rynek pracy i gospodarka	12
III.1.4. Infrastruktura	13
III.1.5. Kultura i turystyka	14
III.2 Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR)	16
III.3 Obszar zdegradowany (OZ)	51
III.4 Obszar rewitalizacji (OR)	54
III.5 Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji (OR)	57
III.5.1 Debata z interesariuszami obszaru rewitalizacji (OR)	57
III.5.2 Spacer studyjny po wyznaczonym obszarze rewitalizacji (OR)	57
III.6 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR)	59
III.6.1 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze społecznej (sfera priorytetowa)	59
III.6.2 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze gospodarczej	60
III.6.3 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej	61
III.6.4 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	61

III.6.5 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze technicznej	61
III.6.6 Lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR).....	62
IV. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI (OR) PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	63
V. CELE REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	63
VI. PROJEKTY/PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	64
VI.1 Podstawowe projekty rewitalizacyjne	64
VI.2 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	81
VI.3 Projekty zintegrowane	81
VII. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	81
VII.1 Komplementarność przestrzenna	82
VII.2 Komplementarność problemowa	82
VII.3 Komplementarność proceduralno - instytucjonalna	83
VII.4 Komplementarność międzyokresowa.....	83
VII.5 Komplementarność źródeł finansowania	84
VIII. INDIKATYWNE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	84
IX. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ)	91
X. USPOŁECZNIE NIE PROGRAMU REWITALIZACJI	91
X.1 Diagnozowanie	91
X.2 Programowanie	92
X.3. Wdrażanie oraz monitorowanie programu rewitalizacji.....	92
XI. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA ORAZ SPOSÓB MODYFIKACJI PROGRAMU REWITALIZACJI	92
Spis tabel	95
Spis rycin.....	95
Spis wykresów	96

I. WPROWADZENIE

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych to najbardziej kompleksowa odpowiedź na degradację społeczną, gospodarczą, przestrzenną, techniczną i środowiskową polskich gmin. Jest ona zagadnieniem, które przez długie lata nie było uregulowane prawnie, co było jednym z głównych przeszkód prowadzenia działań w zakresie odnowy społeczno-gospodarczej obszarów zdegradowanych. Obecnie kwestie merytoryczne związane z rewitalizacją regulują: Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Program rewitalizacji jest zasadniczym dokumentem służącym zaplanowaniu i realizacji procesu rewitalizacji. Ma on charakter „strategii rewitalizacji”, w której dokonuje się pogłębionej diagnozy stanu obszaru rewitalizacji oraz planuje i koordynuje działania służące osiągnięciu wizji stanu obszaru po rewitalizacji. Służą również koordynacji działań rewitalizacyjnych z szeregiem innych dokumentów uchwalonych przez gminę.

Gmina Zaniemyśl otrzymała dofinansowanie projektu pt. „Przygotowanie programu rewitalizacji dla Gminy Zaniemyśl”, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, w oparciu o umowę o udzielenie dotacji celowej zawartą z Samorządem Województwa Wielkopolskiego. Zgodnie z umową, przygotowanie programu sprowadza się do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023. Dokument przygotowany został zgodnie z wymogami określonymi w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, przyjętych przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 kompleksowo, i w sposób zaplanowany przedstawia sposób rozwiązywania problemów występujących na obszarze rewitalizacji (OR) wyznaczonym na terenie gminy. **Podstawę prawną** uchwalenia programu stanowi **Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym**.

II. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

II.1. Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK)

SRK, określając wizję rozwoju kraju do roku 2020, wskazuje, że jednym z obszarów oddziaływań są problemy związane z postępującymi procesami degradacji miast i obszarów wiejskich. W tym zakresie SRK rekomenduje podjęcie działań służących zatrzymaniu procesów marginalizacji na obszarach tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze i pobudzeniu zdolności do rozwoju dzięki kompleksowym działaniom rewitalizacyjnym. Dokument wskazuje, że procesy marginalizacji są najsilniej skoncentrowane terytorialnie na peryferyjnych obszarach wiejskich, na obszarach, które tracą dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze (dzielnice miast, obszary przemysłowe i inne tereny zdegradowane), obszarach przygranicznych czy o niskiej dostępności transportowej. Ograniczaniu tych procesów służyć mają spójne działania rewitalizacyjne, których efektem będzie lokalizacja nowych funkcji, ożywienie i dywersyfikacja gospodarcza i jednoczesna poprawa sytuacji społecznej.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023, a w szczególności jego kompleksowość i spójność zaplanowanych działań rewitalizacyjnych jest zgodny z zapisami określonymi w SRK, wskazanymi w Obszarze strategicznym III. Spójność społeczna i terytorialna, Cel III.1. Integracja społeczna, Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych oraz Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

II.2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)

KPZK 2030 jako jeden z obszarów interwencji identyfikuje obszary z koncentracją problemów rozwojowych, tj.: obszary degradacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej, na których występują problemy związane z niskim poziomem przedsiębiorczości, bezrobociem, niską jakością infrastruktury, depopulacją oraz często występującą koncentracją patologii i ubóstwa. KPZK 2030 dedykuje tym obszarom kierunek działań: „*Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych – w tym: Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast*”, którego celem jest przywrócenie obszarom zdegradowanym funkcji administracyjnych, społecznych i gospodarczych oraz stworzenie warunków sprzyjających ich powtórnemu zagospodarowaniu, inwestycjom infrastrukturalnym oraz wsparciu zasobów ludzkich i przedsiębiorczości. W KPZK 2030 sformułowano także pewne wskazania dotyczące działań na poziomach regionalnym i lokalnym, dotyczące wyznaczenia w planach zagospodarowania przestrzennego województw obszary, które na poziomie lokalnym powinny zostać objęte kompleksowymi programami rewitalizacji/restrukturyzacji oraz regionalnymi programami inwestycyjnymi, wpisującymi się w strategię rozwoju danego miasta i w strategię rozwoju województwa. Realizacja w gminie Lokalnego Programu Rewitalizacji oparta została na ogólnych zasadach polityki przestrzennej przyjętych w KPZK 2030 tj. zasada zrównoważonego rozwoju, racjonalności ekonomicznej,

preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę, przezorności ekologicznej oraz kompetencji ekologicznej.

II.3. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony. Miasta. Obszary Wiejskie (KSRR)

KSRR w zakresie budowania spójności terytorialnej i przeciwdziałania marginalizacji obszarów problemowych identyfikuje cel szczegółowy: *„Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze”*, adresowany do obszarów miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze, do których w przypadku województwa wielkopolskiego zalicza się: Gniezno, Kalisz, Konin, Leszno, Ostrów Wlkp. i Piłę. Stwierdza również, że działania adresowane do obszarów zdegradowanych powinny być w szczególności ukierunkowane na wspieranie jakości kapitału ludzkiego, modernizację struktury gospodarczej, poprawę jakości i dostępności infrastruktury technicznej oraz modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej. Działania rewitalizacyjne powinny być prowadzone na podstawie lokalnych programów rewitalizacji, które będą uwzględniać określone krajowe wytyczne i standardy. Wskazuje także m.in. na konieczność promowania projektów i inicjatyw opartych na partnerstwie publiczno-prywatnym.

II.4. Krajowa Polityka Miejska 2023 (KPM)

Dokument adresowany jest w szczególności do miast i ich obszarów funkcjonalnych. Działania w obszarze rewitalizacji określone zostały w ramach celu szczegółowego: *„Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich”*. Celem polityki miejskiej w zakresie rewitalizacji wg KPM jest wypracowanie i wdrażanie skutecznych mechanizmów koordynowania i integrowania zadań i działań różnych podmiotów, w tym prywatnych, w przygotowaniu i prowadzeniu kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. KPM określa również definicję i ogólny zakres programu rewitalizacji, wskazując, iż ma to być opracowany i uchwalony przez samorząd lokalny wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i technicznej, zmierzający do wyprowadzenia określonych obszarów ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju. KPM wskazuje także zadania samorządu województwa w zakresie wspomagania procesów rewitalizacyjnych i udzielania wsparcia merytorycznego realizującym je podmiotom.

II.5. Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia (NPR)

Z uwagi na konieczność podjęcia wielosektorowego i bardziej zintegrowanego wysiłku na rzecz wyprowadzania ze stanów kryzysowych obszarów zdegradowanych podjęto próbę wypracowania pakietu rozwiązań systemowych dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce – w tym celu opracowano Założenia Narodowego Planu Rewitalizacji, w ramach którego określono podstawowe założenia NPR oraz koncepcję jego zakresu. NPR stanowić będzie szeroko rozumianą wykładnię dla prowadzenia procesów rewitalizacyjnych jako działań kompleksowych i zintegrowanych. Głównym celem NPR będzie poprawa warunków rozwoju OZ w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu

służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań. W swoich założeniach, NPR promuje pełniejsze, całościowe rozumienie rewitalizacji, która wykracza poza prowadzenie przedsięwzięć związanych z modernizacją w wymiarze infrastrukturalnym. Rewitalizacja w nowym rozumieniu stanowi zespół skoordynowanych i skoncentrowanych tematycznie i terytorialnie działań prowadzonych kompleksowo; zakłada skoncentrowane wysiłki wielu podmiotów na rzecz wyprowadzenia ze stanu kryzysowego danego obszaru, obejmującą interwencję w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz kulturowej.

II.6. Zaktualizowana Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

W zaktualizowanej w 2012 roku Strategii wojewódzkiej jako jedną ze słabych stron województwa wskazano istnienie obszarów i miast wymagających rewitalizacji oraz dużą powierzchnię terenów zdegradowanych. Wśród zagrożeń odnotowano natomiast marginalizację obszarów i ośrodków o niższej konkurencyjności, a także grup o najniższym wykształceniu, upośledzonych pod względem społecznym, fizycznym i psychicznym, wzrost patologii społecznych, liczne grupy i środowiska zagrożone wykluczeniem. W celu przeciwdziałania procesom degradacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej, w Strategii określono działania służące wsparciu rozwoju obszarów wiejskich (cel operacyjny 5.2). Działanie to polega na generowaniu i wzmacnianiu funkcji pozarolniczych w ścisłym powiązaniu ze specyficznymi potencjałami lokalnymi. W tym celu podkreśla się znaczenie aktywizacji lokalnych środowisk na rzecz rozwoju. Większość działań określonych w tym celu pokrywa się z celami Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023. Do działań tych należą m.in. wzmocnienie kapitału ludzkiego i rozwój edukacji, wsparcie sektorów pozarolniczych oraz wzmocnienie endogenicznej bazy ekonomicznej, rozwój turystyki, w tym turystyki wiejskiej i agroturystyki, przeciwdziałanie procesom migracyjnym, zwiększenie możliwości zatrudnienia przez zwiększenie mobilności zawodowej, tworzenie instytucjonalnych warunków do zwiększenia inwestycji pozarolniczych, stymulowanie rozwoju lokalnego oraz inicjatyw lokalnych.

II.7. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego przyjęty w 2010 roku jest jednym z trzech dokumentów, razem ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. i Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym, które wyznaczają główne kierunki rozwoju województwa. Opracowanie przedstawia podstawowe priorytety planistyczne dla kształtowania rozwoju przestrzennego Wielkopolski w takich aspektach jak: ochrona przyrody, transport i infrastruktura oraz rozwój osadnictwa. Działania wyznaczone na poziomie regionalnym są realizowane lokalnie także przez samorządy. Niniejszy Plan Rewitalizacji jest bezpośrednią odpowiedzią na sformułowane w PZPWW działania założone w ramach jednego z celów szczegółowych, czyli: Restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym. Realizując naczelny cel, jakim jest zrównoważony

rozwój przestrzenny regionu, Lokalny Plan Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl, wypełnia po kolei poszczególne zamierzenia PZPWW m.in. poprzez aktywizowanie grup wykluczonych (bezrobotnych i ubogich) oraz integrowanie mieszkańców, a także mocne wsparcie przedsiębiorczości zrównoważone modernizacją okolicznej infrastruktury gminnej, co wpisuje się z kolei w potrzebę uporządkowania ładu przestrzennego. Nie zapominając jednocześnie o dbałości o środowisko naturalne, które jest czwartym filarem zrównoważonego rozwoju.

II.8. Plan Odnowy Miejscowości Zaniemyśl na lata 2016-2023

Gmina Zaniemyśl posiada aktualny Plan Odnowy Miejscowości Zaniemyśl na lata 2016-2023, przyjęty Uchwałą nr XVII/121/2016 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 21 marca 2016 r. Plan jest dokumentem nadrzędnym, wskazującym kierunki rozwoju gminy. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 jest dokumentem operacyjnym, uszczegóławiającym zapisy planu oraz wskazującym konkretne projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczące obszaru rewitalizacji. Dokument wpisuje się w następujące cele strategiczne określone w strategii rozwoju gminy: Cel strategiczny nr 2 „Rozwój infrastruktury i usług społecznych” oraz Cel strategiczny nr 3 „Wpieranie rozwoju gospodarczego Gminy”.

II.9. Plan Odnowy Miejscowości Śnieciska na lata 2016-2023

Gmina Zaniemyśl przyjęła uchwałą nr XIX/138/2016 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 23 maja 2016 r. także Plan Odnowy Miejscowości Śnieciska na lata 2016-2023. Dokument ten ma charakter nadrzędny w stosunku do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 i wskazuje najważniejsze kierunki zmian dla Śniecisk. Niniejszy Program rozszerza i precyzuje przyjęte w Planie cele: „Rewitalizacja obszarów zdegradowanych społecznie w miejscowości Śnieciska – lata 2016-2023” oraz „Utworzenie małej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej (siłownia zewnętrzna) dla mieszkańców miejscowości Śnieciska – lata 2017-2023”.

II.10. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zaniemyśl

Gmina Zaniemyśl posiada aktualne studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zaniemyśl, przyjęte Uchwałą Nr XXXIII/251/2014 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zaniemyśl, ze zmianą w miejscowości Lubonieczek. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest jednym z podstawowych dokumentów planowania strategicznego, określającym politykę przestrzenną gminy, a także jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które nie mogą naruszać jego ustaleń. W dokumencie nie wskazano, obszarów dysfunkcyjnych, w szczególności zdegradowanych oraz wymagających rewitalizacji. Rekomenduje się dostosowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy do ustaleń Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023.

III. DIAGNOZA GMINY, W TYM DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO (OZ) I OBSZARU REWITALIZACJI (OR)

III.1 Ogólna charakterystyka gminy.

III.1.1. Położenie i warunki przyrodnicze

Zaniemyśl jest gminą wiejską położoną w powiecie średzkim, na południowy wschód od Poznania przy drodze wojewódzkiej nr 432 Śrem – Środa Wielkopolska – Września. Powierzchnia gminy wynosi 106,6 km², przy gęstości zaludnienia 64 os/km². Zaniemyśl jest gminą o charakterze rolniczo-turystycznym.

Obszar gminy charakteryzuje się niewielkim urozmaiceniem rzeźby terenu, którego powierzchnię stanowi wysoczyzna morenowa. Według fizyczno – geograficznego podziału Polski J. Kondrackiego gmina Zaniemyśl w przeważającej części leży w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie, w mezoregionie Równina Wrzesińska. Fragment południowo – wschodniej części gminy leży w makroregionie Pradolina Warciańsko – Odrzańska, w mezoregionie Kotlina Śremska. Jej płaszczyna urozmaicona jest wydrami oraz zagłębieniami polodowcowymi, najwyższe wzniesienie stanowi Łysa Góra (106 m npm).

Sieć hydrograficzną gminy tworzą: ciekі stałe i okresowe, starorzecza, jeziora, zagłębienia bezodpływowe, rowy melioracyjne, małe zbiorniki wodne. Gmina Zaniemyśl leży w obrębie zlewni cząstkowych dorzecza Warty: wschodnia część w zlewni rzeki Maskawy, zachodnia w zlewni rzeki Kopii (zwanej Kamionką), południowo–zachodnia w bezpośredniej zlewni Warty. W układzie hydrograficznym Polski dorzecze Warty jest rzeką II rzędu. Granice między zlewniami wyznaczają działy wodne głównie III rzędu, które są widoczne na ogół wyraźnie w rzeźbie terenu. W północno-zachodniej części gminy znajduje się pas jezior ciągnący się od Jeziora Raczyńskiego przez Łękno, J. Małe i J. Wielkie na terenie gminy oraz Bnińskie, Kórnickie, Skrzyneckie Duże i Małe, wypełniających rynnę polodowcową. Od strony południowej krajobraz gminy urozmaica dolina rzeki Warta. Ciekі gminy charakteryzuje deszczowo-śnieżnym reżimie

Klimat regionu cechuje się występowaniem pogody ciepłej, pochmurnej, bez opadów z mniejszymi wahaniami temperatury, wczesną wiosną i latem oraz krótką zimą. Średnia roczna temperatur powietrza wynosi 8,8°C, liczba dni ciepłych to ok. 275, mroźnych 35, a z przymrozkami 81. Region jest stosunkowo suchy, średnia roczna suma opadów wynosi 530 mm. Warunki przyrodnicze kształtowane są tu także przebiegiem sieci wód powierzchniowych.

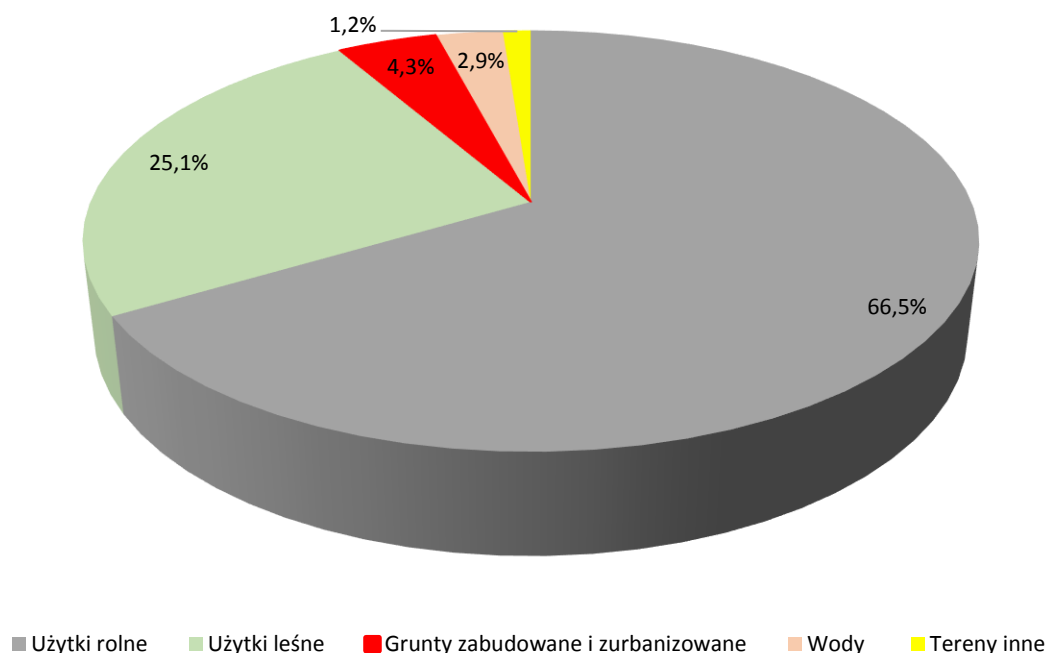
Gmina posiada dobre warunki dla produkcji rolniczej. Grunty chronione klasy III zajmują 14,8% ogólnej powierzchni gminy, natomiast grunty klasy IV (względnie chronione) – 23,0%. Użytki zielone obejmują 8,8% ogólnej powierzchni gminy, w tym 2,7% stanowią użytki zielone średnie. Gleby chronione występują w rejonie wsi: Jaszkowo, Winna, Śnieciska, Płaczki, Polwice, Łękno, Pigłowice, Wyszakowo, Luboniec.

W zachodniej części gminy na obszarze wysoczyzny morenowej płaskiej istnieją mniej korzystne warunki do upraw rolniczych. W południowej i południowo–zachodniej części gminy położonej w obrębie pradoliny występują przede wszystkim gleby aluwialne – mady lekkie na podłożu piasków luźnych oraz towarzyszące dolinie Warty mady lekkie zajęte przez trwałe użytki zielone słabe i bardzo słabe. Wartość rolnicza tych gleb należy od średniej do najniższej (klasy bonitacyjne IV – VI). Nachylenie zboczy pradoliny sprzyja powstawaniu procesów erozyjnych, powodujących degradację gleb.

W zakresie produkcji roślinnej przeważają zboża. Natomiast w produkcji zwierzęcej dominuje hodowla trzody chlewnej. Ponadto na terenie gminy prowadzona jest na większą skalę hodowla drobiu: fermy w Kępie Wielkiej i w Śnieciskach. Na terenie gminy działa Rolniczy Kombinat Spółdzielczy w Śnieciskach. Gospodaruje on na ok. 500 ha gruntów, które rozmieszczone są w następujących wsiach: Śnieciska, Płaczki, Piętowice, Wyszakowo, Brzostek, Jezioro Wielkie, Łętko, Zaniemyśl i Kępa. W zakresie produkcji zwierzęcej główne nastawienie jest na hodowlę bydła i trzody chlewnej.

Użytki rolne to ponad 2/3 obszaru gminy, z czego 0,2% zajmują sady i ogrody, a 9% łąki i pastwiska. Charakterystykę struktury użytkowania gruntów przedstawiono na poniższej grafice. Spory udział mają tu wody powierzchniowe.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie

Lesistość gminy wynosi 25%, co jest wartością niewiele mniejszą od średniej dla kraju wynoszącej 29%. Powierzchniowo dominują siedliska borów mieszanych (świeżych, wilgotnych) przy współwystępujących ubogich siedliskach borowych (bór świeży), mniejszy udział stanowią siedliska lasów mieszanych (las mieszany, las mieszany wilgotny). Najwyższe siedliska lasowe występują małymi płatami (las świeży, las wilgotny, jesionowy).

Przeważają lasy wieku średniego, od 60-100 lat (IV i V klasy wieku, z przewagą IV klasy). Udział lasów starszych, ponad 100 – letnich, zaznacza się w szczególności w północno–zachodniej części gminy, otaczając zachodnią część rynny z jeziorami: Łekno, Małe Jezioro i Wielkie Jezioro ograniczając dostępność tych jezior (zalesienie brzegu wynosi: 61% Jezioro Wielkie, 77% Jezioro Małe, 100% Łekno). Szatę roślinną wzbogacają zespoły zieleni parkowej objęte ochroną konserwatorską w: Czarnotkach, Wyszakowie, Łeknie, Pigłowicach, Płaczkach, Polwicy, Śnieciskach, Jeziorach Wielkich, Zaniemyślu i na Wyspie Edwarda.

Na obszarze gminy znaczącymi wartościami środowiska przyrodniczego wpływającymi na jego stabilność są obszary o niedużym przekształceniu szaty roślinnej, sieci rzecznej, rzeźby terenu. Obejmują one obiekty i obszary o dużej wartości przyrodniczej, prawnie chronione. Należą do nich: Obszary Natura 2000 (Dyrektywa Ptasia PLB300017 Ostoja Rogalińska, Dyrektywa Siedliskowa PLH300012 Rogalińska Dolina Warty), pomniki przyrody (20 pojedynczych okazów drzew – dębów szypułkowych, grupa drzew na wyspie im. E. Raczyńskiego oraz jedna aleja grabowa o długości 130 m w Łeknie), parki dworskie oraz 5 użytków ekologicznych.

Świat zwierząt reprezentowany jest przez różnogatunkowy zestaw ssaków i ptaków. W lasach występują sarny, danielę, jelenie, dziki, lisy, zające. Rynna Kórnicko – Zaniemyska z ciągiem jezior stanowi znaczące w Wielkopolsce skupisko ptactwa wodnego. Na jeziorach Rynny wg badań faunistycznych M. Giertycha (1990 r) stwierdzono występowanie ponad 20 gatunków ptaków. Należą do nich między innymi: kaczka krzyżówka, rokitniczka, brzączka, błotniak stawowy, bąk. Z ptaków łownych występują: kuropatwa, bażant, słonka.

Przeobrażenia środowiska przyrodniczego w gminie Zaniemyśl związane są z prowadzeniem działalności gospodarczej i procesów urbanizacyjnych. Pomimo pozytywnej oceny gminy występują problemy związane z zanieczyszczeniem środowiska. Dotyczą one wód powierzchniowych – rzek i jezior, gospodarki ściekowej, jakości wód podziemnych, powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego i lasów.

Niezadawalający stan jakości wód powierzchniowych w gminie jest wynikiem procesów degradacji zachodzących w zlewniach rzek i jezior (spływy obszarowe z terenów rolnych). Przyczyną tego jest nadmierny poziom związków biogennych (głównie fosforu ogólnego i azotu całkowitego) oraz organicznych i stan sanitarny. Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego związane są głównie ze spalaniem paliw. Istotnym źródłem są zanieczyszczenia emitowane ze źródeł mobilnych. Zagrożenie dla środowiska mogą stanowić hałasy komunikacyjne związane z drogą wojewódzką nr 432 Środa Wlkp. – Śrem, na której natężenie ruchu wynosi około 4.000 – 5.000 pojazdów na dobę. Orientacyjne odległości granic stref uciążliwości drogi od krawędzi jezdni, w przypadku, gdy nie są stosowane środki ochrony czynnej dla ruchu 5.000 P/d, wynoszą 160 m po obu stronach jezdni. Źródłem hałasu o charakterze lokalnym mogą być na terenie gminy różne zakłady przemysłowe i rzemieślnicze, drobne warsztaty, obiekty handlowe, sportowe, rozrywkowe. Stopień uciążliwości akustycznej jest uzależniony od rodzaju produkcji lub przyjętych technologii, wyposażenia, rozmieszczenia i zabezpieczenia głównych źródeł hałasu, stosowanych rozwiązań budowlanych, funkcji urbanistycznych otaczających terenów.

III.1.2. Sieć osadnicza i demografia

Ośrodek gminny – Zaniemyśl, stanowi jeden organizm osadniczy z łąknem, leży na pograniczu obu ww. struktur przestrzennych. Tu koncentruje się blisko 50 % ludności gminy. W zasadzie Zaniemyśl utrzymał charakter małego miasteczka, którym niegdyś był. Obecnie jego rozwój przestrzenny odbywa się w trzech kierunkach: wzdłuż drogi wojewódzkiej do Środy Wlkp., wzdłuż drogi powiatowej do Kórnika poprzez łąkno i w kierunku południowym wzdłuż brzegów Jez. Raczyńskiego.

Miejscowości w gminie Zaniemyśl zgrupowane są w 18 sołectwach: Bożydar, Brzostek, Czarnotki, Jaskowo, Jeziory Wielkie, Kępa, Luboniec, Lubonieczek, łąkno, Mądre, Pigłowice, Płaczki, Polesie, Polwica, Śnieciska, Winna, Zaniemyśl oraz Zwola. Charakterystyka wielkości wsi dzieląca jednostki na 5 grup wielkościowych: bardzo duże (>1.000 M), duże (500-1.000 M), średnie (200-500 M), małe (50-200 M) oraz bardzo małe (<50 M) wskazuje, że najliczniejszą grupę stanowią, wsie małe, w których mieszka ok. 17 % ogółu ludności gminy. Drugie miejsce pod względem ilości wsi zajmuje grupa wsi bardzo małych poniżej 50 mieszkańców, której udział w ogólnej liczbie mieszkańców gminy jest niewielki i wynosi mniej niż 4 %. Natomiast w grupie wsi bardzo dużych znalazł się tylko Zaniemyśl, a w grupie wsi dużych tylko łąkno. Zaniemyśl z łąknem praktycznie tworzą jedną jednostkę osadniczą, w której mieszka prawie połowa mieszkańców gminy. Około 1/3 ludności gminy zamieszkuje wsie średniej wielkości od 200 do 500 mieszkańców.

Ośrodkami wyższego rzędu, do których dąży ludność gminy Zaniemyśl, są głównie Środa Wlkp. – siedziba władz powiatu, do którego należy Zaniemyśl oraz Śrem, a w mniejszym stopniu również Kórnik. W związku z poprawą układu komunikacyjnego regionu zwiększył się udział Aglomeracji Poznańskiej.

Obszar ten zamieszkuje 6 625 osób (50,9% stanowią kobiety), przy wskaźniku feminizacji na poziomie 104. Kształtowanie się liczby mieszkańców gminy Zaniemyśl obrazuje kolejna grafika. Na przestrzeni analizowanych ostatnich 10 lat odnotowuje się stały przyrost liczby ludności na tym obszarze.

W 2015 roku przyrost naturalny wyniósł 16 osób. Ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 63,5% mieszkańców, w wieku przedprodukcyjnym 20,5%, a poprodukcyjnym 16%. Saldo migracji przyjęło w gminie wartość ujemną i wyniosło -11. W ruchu migracyjnym ponad 60% stanowiły zameldowania z obszarów miejskich, podobne tendencje przyjmują wymeldowania z obszaru gminy.

Gmina się starzeje demograficznie, jednak jest to tendencja występująca w całym kraju, spowodowana rozwojem medycyny i coraz lepszą opieką zdrowotną, znacznie podnoszącą długość życia, a także spadkiem dzietności Polaków. Pomimo tego, cały czas obserwujemy raczej wzrost liczby mieszkańców w gminie, co przekłada się na rosnące potrzeby jej mieszkańców i konieczność rozszerzania usług społecznych dla nich. Wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w

wieku produkcyjnym wynosiła w 2015 r. 57,4 i była o 2,7 wyższa od wyniku z poprzedniego roku.

III.1.3. Rynek pracy i gospodarka

W Gminie Zaniemyśl (wg. stanu na dzień 29.02.2016 r) pozostawało bez pracy 257 osób. Najwięcej osób bezrobotnych odnotowano w grupie osób w wieku 35-44 (56 os.), w grupie 25-34 lata (51 os.), w grupie 18-24 (48 os.) oraz w grupie 45-54 lata (47 os.), w grupie 55-59 (36 os.), w grupie powyżej 60 (19 os.)

Biorąc pod uwagę stopień wykształcenia osób bezrobotnych największy odsetek stanowią osoby z wykształceniem: gimnazjum i poniżej (98), zasadniczym zawodowym (87), policealnym i średnim zawodowym (44), wyższym (15). Najmniej było bezrobotnych z wykształceniem średnie ogólnokształcące (13).

Przyjmując jako kryterium staż pracy ogółem struktura bezrobotnych była następująca: staż pracy do 1 roku (22 osoby), od 1 – 5 lat (54), 5-10 lat (38), 10-20 lat (44), 20-30 lat (30), powyżej 30 lat (15). Osób, które nie posiadały żadnego stażu pracy było 54.

Innym problemem jest niedopasowanie kwalifikacji zawodowych do aktualnych potrzeb rynku pracy w powiecie. Wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Wielkopolskiej, na lokalnym rynku brakuje m.in. pracowników z kompetencjami kierowniczymi w handlu detalicznym i hurtowym, planistów produkcyjnych czy operatorów urządzeń teleinformatycznych przy znacznej nadwyżce rolników upraw polowych, blacharzy czy monterów. Osoby poszukujące pracy z terenu gminy wspiera Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wielkopolskiej. PUP przyjmuje i upowszechnia oferty pracy, realizuje złożone przez pracodawców oferty pracy, podejmuje i utrzymuje kontakt z pracodawcami, kieruje osoby bezrobotne na różnorodne formy aktywności (szkolenia, staże).

Szacunkowa stopa bezrobocia wg stanu na 31 stycznia 2016 r wynosiła: powiat średzki - 11,1%, województwo wielkopolskie - 6,5%, Polska - 10,3%. Współczynnik osób zatrudnionych na 1.000 mieszkańców wynosił 165. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Zaniemyśl 706 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 306 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy, tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -400. 22,9% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Zaniemyśl pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 39,3% w przemyśle i budownictwie, a 12,5% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 12,5% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

W gminie działa 625 podmiotów gospodarczych, z czego 3% stanowią podmioty sektora publicznego, a 97% sektora prywatnego. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowią 78% sektora prywatnego. W gminie funkcjonuje 49 spółek, w tym 4 z udziałem kapitału zagranicznego oraz 5 spółdzielni. Trzeci sektor reprezentowany jest przez 16 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Klasyfikacja podmiotów wg grup rodzajów działalności PKD 2007 wskazuje, iż w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie działa blisko 5% podmiotów, przemyśle i budownictwie 27%, a w pozostałych działach 68%. W gminie prowadzone są przede wszystkim małe firmy, zatrudniające do 9 osób, które stanowią 94%

wszystkich podmiotów gospodarczych. Przedsiębiorstwa zatrudniające od 10-49 pracowników stanowią niecałe 5%, a zatrudnienie powyżej 50 osób ma 6 firm.

Miejscowości Zaniemyśl i Łęknio są centrum gospodarczym i społecznym Gminy. Do działalności gospodarczej zaliczono wszelkiego rodzaju działalność produkcyjną, magazynowo-składową, budowlaną oraz bazy transportowe, zakłady usługowe i wszelkiego rodzaju działalność. W Gminie brak jest dużych zakładów pracy, ale do największych pod względem zatrudnienia należą: piekarnia - cukiernia, zakłady produkcji drewna i wyrobów z drewna. Są to zakłady produkcji mebli w Zaniemyślu oraz tartak w Łęknio. Tereny działalności gospodarczej zajmują powierzchnię 12.50 ha. W ramach tych terenów znajduje się tylko część zakładów. Nie zostały zbilansowane zakłady mniejsze, zlokalizowane w obrębie zabudowy mieszkaniowej oraz ośrodków produkcyjnych rolnictwa (pomieszczenia dzierżawione różnym firmom i działalność prowadzona przez same zakłady rolne).

III.1.4. Infrastruktura

Dostarczeniem wody oraz odbiorem i oczyszczaniem ścieków w gminie zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. Zaniemyśl. Spółka dysponuje 4 czynnymi stacjami uzdatniania wody w miejscowościach Zaniemyśl, Polwica, Brzostek i Czarnotki. Woda dostarczona do odbiorców w roku 2016 łącznie: 348 255,00 m³. Zakład dysponuje następującymi sieciami wodociągowymi: magistralna sieć wodociągowa 8,9 km, rozdzielcza sieć wodociągowa bez przyłączy – 113,5 km, liczba przyłączy wodociągowych - 1600 szt.

W posiadaniu Zakładu znajduje się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Jeziorach Małych o wydajności do 750 m³/d. Oczyszczalnia posiada zautomatyzowany punkt zlewny czynny od pn-pt w godz. 7.00-14.00 wyłączając dni wolne od pracy. ZGK dysponuje 34 przepompowniami ścieków, 9 działających w systemie stałego monitoringu GPRS co umożliwia pełną kontrolę ciągłości pracy przepompowni ścieków. Całkowita długość sieci kanalizacyjnej wynosi 52,9 km, a liczba przyłączy kanalizacyjnych osiągnęła wartość 1.125 szt.

Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. zajmuje się także utrzymaniem czystości, pielęgnacją i utrzymaniem zieleni, a także zarządem i administracją hali widowiskowo-sportowej w Zaniemyślu. W hali mieści się pełnowymiarowe boisko główne do halowej piłki nożnej. Wyznaczone są również boiska do rozgrywania meczy piłki ręcznej, koszykówki, siatkówki i tenisa ziemnego. Hala widowiskowo – sportowa to wielofunkcyjne boisko sportowe z ogrzewaniem podłogowym oraz wentylacją mechaniczną. Istnieje możliwość podziału płyty boiska na dwie mniejsze części za pomocą kotary. Znajduje się tu również sala konferencyjna z pełnym zapleczem.

Stosownie do zapisów określonych w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012–2017 nastąpiła regionalizacja określająca przynależność gmin w zakresie obsługi regionów zapewniających odbiór oraz zagospodarowanie odpadów do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych. Gmina Zaniemyśl została przypisana do Regionu VI. W celu spełnienia określonych wymogów związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami zostało zawarte w dniu 7 października 2008 r. Porozumienie Międzygminne, którego przedmiotem było powierzenie realizacji zadania publicznego dotyczącego organizowania i nadzoru systemu wraz z budową Zakładu

Zagospodarowania Odpadów Jarocin z siedzibą w Witaszyczkach z punktami przeładunkowymi.

Zgodnie z obowiązującym przepisami. Zbiórka odpadów komunalnych prowadzona jest na terenie gminy przez przedsiębiorstwo wybrane w przetargu. Odpady są selekcyonowane.

W instalację gazową zaopatrzonych jest 45,7% gospodarstw domowych z terenu gminy. Przez obszar gminy obecnie przebiega jedna linia wysokiego napięcia 110 kV w relacji Środa Wlkp. – Śrem.

Poziom aktualnego wyposażenia gminy w obiekty użyteczności publicznej można uznać za zadowalający. Urzędy, placówki finansowe, poczta, straż pożarna itp. mają swoje obiekty, które są dobrze utrzymane i właściwie zlokalizowane. W zakresie urządzeń oświaty na terenie gminy Zaniemyśl znajdują się:

- Przedszkole Samorządowe z Zaniemyślu,
- Niepubliczne przedszkola w Pigłowicach, Śnieciskach z oddziałem zamiejscowym w Czarnotkach oraz w Łęknie,
- szkoły podstawowe w Zaniemyślu, Śnieciskach i Pigłowicach
- gimnazja w Zaniemyślu i Pigłowicach.

Z urządzeń kultury istotne znaczenie dla obsługi ludności gminy odgrywają: Gminny Ośrodek Kultury i biblioteka publiczna w Zaniemyślu oraz 4 kościoły rzymskokatolickie w Zaniemyślu (2), Mądrym i Śnieciskach. Gminny Ośrodek Kultury w Zaniemyślu dysponuje obiektami publicznymi: siedziba GOK w Zaniemyślu ze sceną i nagłośnioną salą widowiskową do 300 miejsc siedzących, Izba Pamięci przy OSP Zaniemyśl, zawierająca bogaty zbiór pamiątek wybitnych postaci m.in. hrabiego Edwarda Raczyńskiego oraz bohaterów Powstania Wielkopolskiego i II Wojny Światowej, dokumentacja i fotografie architektury Zaniemyśla i okolic, przedstawiciele władz gminnych (zbiory obejmują również czasy współczesne), Amfiteatr w Zaniemyślu ze sceną i podziemnym zapleczem (szatnie, wc, korytarz), przedscenium z ławkami dla 400 osób. W GOK działają 3 sekcje: wokalistyczna, koło śpiewacze oraz zajęć Tai Chi.

W Zaniemyślu opiekę zdrowotną mieszkańcom zapewnia przychodnia lekarska z 3 gabinetami oraz 3 apteki.

III.1.5. Kultura i turystyka

Położenie geograficzne, bogate siedliska leśne oraz liczne jeziora sprzyjają rozwojowi turystyki, a szczególnie rekreacji konnej oraz bardzo popularnej na tym terenie agroturystyki. W gminie znajdują się ciekawie usytuowane i dobrze wyposażone ośrodki wypoczynkowe.

W Zaniemyślu oraz okolicznych miejscowościach zachowały się zabytkowe, warte zwiedzenia obiekty, do których należy zaliczyć: Kościół św. Wawrzyńca – neogotycki kościół z XIX wieku, w którym znajdują się grobowiec Edwarda Raczyńskiego, Kościół Niepokalanego Serca NMP – poewangelicki kościół z XIX wieku oraz Pomnik Powstańców Wielkopolskich. Należy także wspomnieć o „wyspie Edwarda” znajdującej się na Jeziorze Raczyńskim, na którym odbywają

się słynne „Zaniemyskie Bitwy Morskie”. Natomiast na samej wyspie zlokalizowany jest ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy, do którego dopłynąć można promem. Zasoby dziedzictwa kulturowego stanowią trwałe i istotny element struktury funkcjonalno - przestrzennej Gminy Zaniemyśl. Stosunkowo bogate jest również środowisko kulturowe, choć grupa najcenniejszych zabytków, wpisanych do rejestru zabytków, jest niezbyt liczna.

Jedną z wielu atrakcji gminy jest kolejka wąskotorowa, kursująca od niemal stu lat. Jeździ ona sezonowo na trasie Środa Wielkopolska - Zaniemyśl. W chwili obecnej jest to jedyny zachowany odcinek średzkiej powiatowej wąskotorowej kolei dojazdowej. Kolejka wąskotorowa, nazywana popularnie "ciuchcią", jest jedną z atrakcji Zaniemyśla. Wąskotorówka rozwija prędkość ok. 25 km/ godz., a całą trasę od stacji Środa Miasto do Zaniemyśla pokonuje w ciągu 45 minut.

Walory przyrodnicze gminy, głównie jeziora kąpieliskowe: Raczyńskie, Łękno, Jezioro Małe, Jezioro Wielkie wraz z otaczającymi je malowniczymi kompleksami leśnymi tworzą sprzyjające warunki dla rekreacji. Szczególnie uprzywilejowany w tym zakresie jest Zaniemyśl, który pełni rolę znaczącego ośrodka wypoczynku pobytowego oraz świątecznego, głównie dla mieszkańców Poznania, Środy Wlkp. i Śremu. Nad jeziorem w Zaniemyślu znajduje się miejsce do kąpieli, na którym wypoczywać może jednorazowo ok. 300 osób. Ponadto na terenie gminy jest szereg dużych plaż zagospodarowanych (pozostałość po zakładowych ośrodkach wypoczynkowych), ale bez ratownika.

Z Zaniemyśla wychodzą szlaki turystyczne piesze znakowane kolorami: czerwonym, żółtym i czarnym. 12 najciekawszych przedstawiono poniżej:

- Zaniemyśl - Łękno - jez. Łękno - Zaniemyśl (4,5 km - znakowana częściowo kolorem czerwonym)
- Zaniemyśl – Łękno - Polwica - Śnieciska (6,5 km - trasa nieznakowana)
- Zaniemyśl - jez. Jezioro Małe - jez. Łękno - Zaniemyśl (5,8 km - trasa znakowana częściowo kolorem czerwonym)
- Zaniemyśl - Jezioro Wielkie - Bnin - Kórnik (15,5 km - trasa znakowana kolorem czerwonym)
- Zaniemyśl - Doliwiec Leśny - Zofiówka - Polesie - Zaniemyśl (9,5 km – trasa częściowo znakowana kolorem czerwonym)
- Jezioro Wielkie -Kopalnia Gazu - Zaniemyśl (8,5 km - trasa częściowo znakowana kolorem żółtym)
- Zaniemyśl - Zwola - Majdany - Lubonieczek - Zaniemyśl (11,5 km – trasa częściowo znakowana kolorem czarnym i czerwonym)
- Zaniemyśl - Zwola - Łysa Góra - Majdany - Zaniemyśl (12,4 km - trasa częściowo znakowana kolorem czerwonym i czarnym)
- Zaniemyśl - Majdany - Czarnotki - Sulęcinek (14,7 km - trasa znakowana kolorem czerwonym)
- Pigłowice - Mądre - Czarnotki - Zaniemyśl (12,5 km - trasa nie znakowana) Zaniemyśl - Kaleje - Czmoń (9,8 km - trasa znakowana kolorem żółtym)

- Zaniemyśl - Polwica - Winna - Jaszkowo - Koszuty (10,8 km - trasa nie znakowana).

Na terenie Zaniemyśla i okolic istnieją trzy znakowane trasy rowerowe: zielony, czerwony, niebieski oraz żółty:

- Zaniemyśl - Kaleje - Tesiny - Mechlin - Dąbrowa - Kotowo - Majdany – Zaniemyśl (27,2 km)
- Jez. Raczyńskie - Zwola - Biały Gościńiec - Zwola - Majdany - Zaniemyśl (ok. 13 km)
- Leśnictwo Łęčno - Doliwiec Leśny - Jezioro Wielkie - Jez. Małe - Łęčno - Leśnictwo Łęčno (ok. 11 km).

Gmina cały czas rozwija i wzbogaca swoją ofertę turystyczną i rekreacyjną.

III.2 Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR)

Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR), stanowi istotę diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie. Diagnoza, w tym wyznaczenie OZ i OR przeprowadzone zostały zgodnie z wymogami określonymi w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, przyjętych przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Poniżej zaprezentowano kolejne etapy wyznaczania obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR):

III.2.1 Wyznaczenie jednostek analitycznych (JA)

Punktem wyjścia do wyznaczenia jednostek analitycznych (JA) była analiza: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zaniemyśl, w tym obrębów geodezyjnych, w ramach których znajdują się poszczególne jednostki osadnicze, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, granic okręgów wyborczych oraz map ewidencyjnych gminy. **Po szczegółowej analizie ww. dokumentów, na potrzeby diagnozy, wyznaczone zostały jednostki analityczne, które obejmują obszary zamieszkałe, wewnątrznie spójne ze względu na funkcję terenu, fizjonomię terenu (układ przestrzenny i charakter zabudowy) oraz intensywność użytkowania. Stanowią one niepodzielne obszary, zamieszkałe przez nie mniej niż 1% i nie więcej niż 10% ogółu mieszkańców gminy. Ponadto osobne jednostki analityczne wyznaczono dla czterech zbiorników wodnych (jeziora). Ostatecznie, na potrzeby diagnozy gmina podzielona została na 19 jednostek analitycznych (JA) o wyodrębnionych funkcjach: zamieszkałe obszary wiejskie - ZOW (15 jednostek) oraz zbiorniki wodne – ZW (4 jednostki). Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA) przedstawia Tabela 1.**

Tabela 1. Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA)

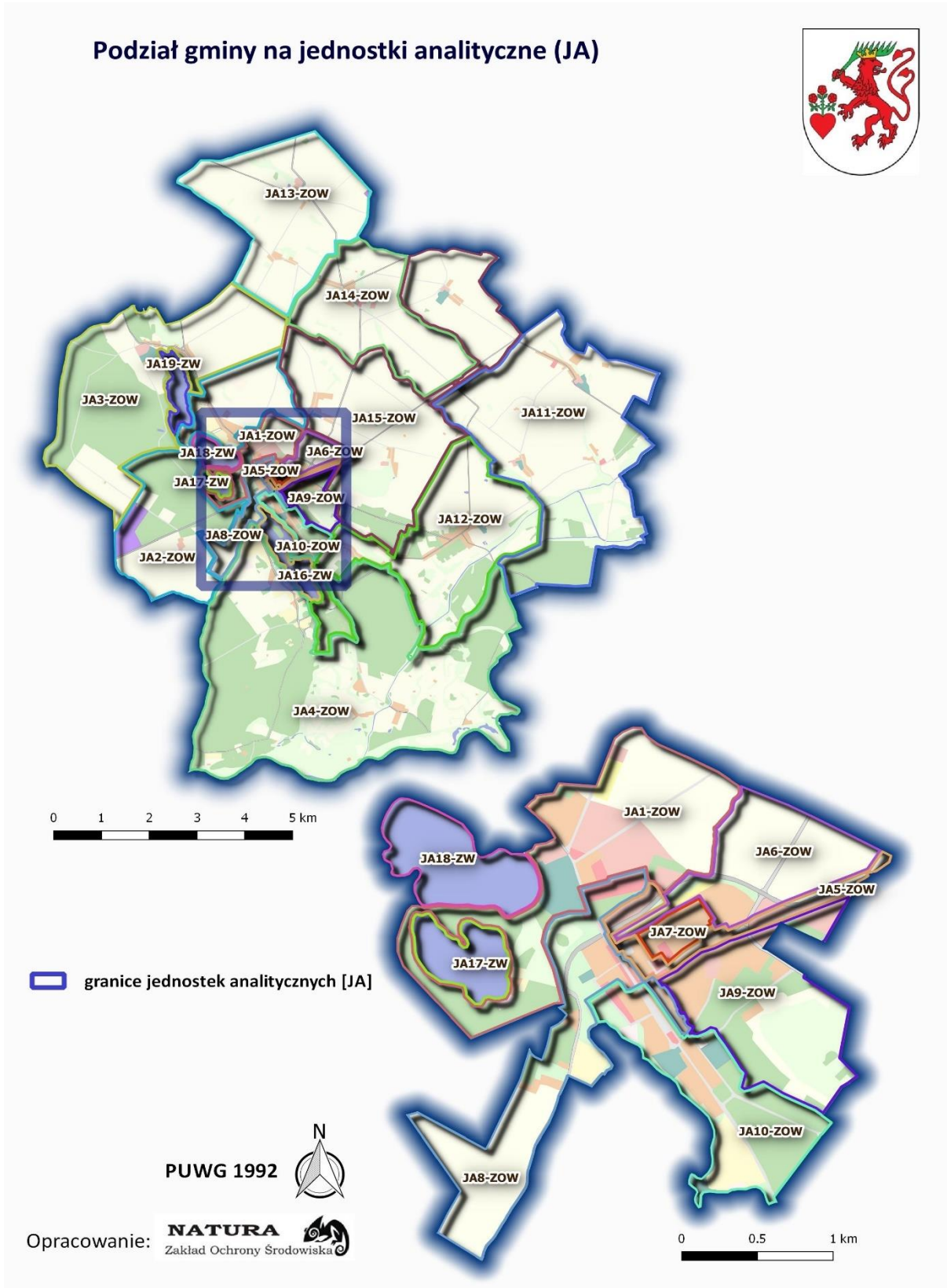
JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2016 r.		POWIERZCHNIA	
L.P.	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA1-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	605	9,13	1,52	1,43

2.	JA2-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	402	6,07	8,99	8,46
3.	JA3-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	348	5,25	11,63	10,95
4.	JA4-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	491	7,41	23,71	22,32
5.	JA5-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	405	6,11	0,28	0,26
6.	JA6-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	391	5,90	0,72	0,68
7.	JA7-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	377	5,69	0,12	0,11
8.	JA8-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	440	6,64	1,12	1,05
9.	JA9-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	459	6,93	1,04	0,98
10.	JA10-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	470	7,09	0,85	0,80
11.	JA11-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	425	6,42	15,48	14,57
12.	JA12-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	568	8,57	9,70	9,13
13.	JA13-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	413	6,23	8,72	8,21
14.	JA14-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	435	6,57	6,44	6,06
15.	JA15-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	396	5,98	13,44	12,65
16.	JA16-ZW	JEZIORO RACZYŃSKIE	REKREACYJNA	0	0,00	0,98	0,92
17.	JA17-ZW	JEZIORO ŁĘKNO	GOSPODARKA RYBACKA	0	0,00	0,27	0,25
18.	JA18-ZW	JEZIORO MAŁE JEZIORY	GOSPODARKA RYBACKA	0	0,00	0,51	0,48
19.	JA19-ZW	JEZIORO WIELKIE JEZIORY	GOSPODARKA RYBACKA	0	0,00	0,69	0,65
				6 625	100,00	106,21	100,00

Źródło: opracowanie własne

Rycina 1 przedstawia podział gminy na jednostki analityczne (JA)

Rycina 1. Podział gminy na jednostki analityczne (JA)

Charakterystyka wyznaczonych jednostek analitycznych (JA)

JA1-ZOW - jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Łękno, (sołectwo Łękno – Jeziory Małe). Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową wielorodzinną**. W jednostce tej znajdują się: Gimnazjum, Prywatne Niepubliczne Przedszkole oraz tereny działalności gospodarczej. Obszar graniczy z Jeziorem Łękno.

JA2-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Jeziory Małe, Doliwiec Leśny, (sołectwo Łękno – Jeziory Małe) oraz Polesie (sołectwo Polesie). Są to zamieszkałe tereny wiejskie z **zabudową jednorodzinną, zagrodową i rekreacyjną** (J. Małe, Doliwiec Leśny) oraz wielorodzinną (Polesie).

JA3-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem Sołectwo Jeziory Wielkie. Jest to teren rolniczy z przeważającą **zabudową mieszkaniową wielorodzinną** oraz jednorodzinną. Obszar graniczy z Jeziorem Jeziory Wielkie.

JA4-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Zwola (sołectwo Zwola) oraz Dębice, Potachy. Kępa Mała, Kępa Wielka (sołectwo Kępa). Zwola położona nad J. Raczyńskim charakteryzuje się **zabudową jednorodzinną oraz rekreacyjną**. Natomiast sołectwo Kępa ma charakter rolniczy składający się głównie z **gospodarstw indywidualnych** oraz gospodarstw rolnych - produkcja drobiarska. Na terenie jednostki znajduje się OSP Kępa Wielka.

JA5-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Zaniemyśl: ul. Działkowa, Kilińskiego, Średzka, Dworcowa oraz Plac Berwińskiego, mający charakter „miejskiego rynku”. Na terenie jednostki przeważa **zabudowa jednorodzinna** oraz zabudowa szeregowa (kamienice). Jednostka obejmuje tereny zielone przy Placu Berwińskiego. Przy ul. Średzkiej znajduje się Urząd Gminy, Strażnica OSP w Zaniemyślu.

JA6-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Zaniemyśl: ul. Kochanowskiego, Marcinkowskiego, Wawrzyniaka, Libelta, Kasprzaka, Wyzwolenia. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodziną**.

JA7-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Zaniemyśl: ul. Mickiewicza, Nowa, Słowackiego, Jackowskiego, Sienkiewicza, Chłapowskiego, Norwida, Armii Krajowej, Reymonta. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodziną**. Przy ul. Nowej znajduje się 18-rodzinny budynek. Na terenie jednostki znajduje się Przedszkole Samorządowe „Kolorowy Świat” w Zaniemyślu, Ośrodek Pomocy Społecznej, Biblioteka Publiczna, Zespół Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji, Posterunek Rejonowy w Zaniemyślu Państwowej Straży Rybackiej w Poznaniu.

JA8-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Zaniemyśl: ul. Śremska, Ogrodowa, Leśna, Poznańska, Wierzbowa, Powstańców Wlkp. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodziną oraz zagrodową** (nieliczne gospodarstwa rolne w miejscowości Zaniemyśl). W jednostce tej znajduje się Szkoła

Podstawowa, Hala Widowiskowo-Sportowa w Zaniemyślu, Szkolne Schronisko Młodzieżowe, zabytkowy poewangelicki kościół.

JA9-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Zaniemyśl: ul. Sosnowa, Świerkowa, Jodłowa, Dębowa, Jarzębinowa, Akacjowa, Bukowa, Lipowa, Chmielniki, Brzozowa, Czarnecka, Grabowa, Wrzosowa, Modrzewiowa. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodzinną**. Na obszarze jednostki znajdują się zakłady meblowe, sklepy wielkopowierzchniowe oraz Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o.

JA10-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Zaniemyśl: ul. Plażowa, Św. Wawrzyńca, Ks. Nawrowskiego, Raczyńskiego, Wiejska, Topolowa, Kwiatowa, Słoneczna. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodzinną**. Na obszarze znajduje się zabytkowy kościół. Teren jednostki przylega do Jeziora Raczyńskiego (opis w JA16-ZW), nad którym znajduje się miejsce do kąpieli oraz zabudowa rekreacyjna.

JA11-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Pigłowice, Mądre, Brzostek, Ludwikowo, Wyszakowskie Huby, Wyszakowo. Tereny mieszkaniowe o charakterze rolniczym z **zabudową jednorodzinną**. Na terenie jednostki znajduje się zabytkowy kościół. W Pigłowicach funkcjonuje niepubliczne przedszkole, publiczna szkoła podstawowa oraz gimnazjum prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Oświaty i Kultury na Wsi w Pigłowicach.

JA12-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Lubonieczek, Majdany, Czarnotki. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz zagrodową** (gospodarstwa rolnicze). Na terenie jednostki znajduje się OSP Czarnotki.

JA13-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Bożydar, Winna, Jaszkowo. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodzinną zagrodową** oraz wielorodzinną (Jaszkowo).

JA14-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowość Śnieciska. Tereny o charakterze rolniczym. Małe i średnie gospodarstwa rolne oraz indywidualne działki rolne; rolnictwo wielokierunkowe (głównie produkcja roślinna), Rolniczy Kombinat Spółdzielczy. Przeważa **zabudowa jednorodzinną** oraz osadowa. W miejscowości znajduje się niepubliczne przedszkole prowadzone przez Stowarzyszenie „Wuchta Wiary”, publiczna szkoła podstawowa (organem prowadzącym jest Gmina Zaniemyśl) oraz zabytkowy kościół.

JA15-ZOW – jednostka obejmuje swoim zasięgiem miejscowości Polwica, Polwica Huby, Dobroczyń (Sołectwo Polwica), Płaczki i Luboniec. Jest to zamieszkały obszar wiejski z przeważającą **zabudową mieszkaniową jednorodzinną, zagrodową** (Dobroczyń) oraz **wielorodzinną** (Polwica). Na terenie jednostki znajduje się zakład meblowy.

JA16-ZW – Jezioro Raczyńskie – położone na południowy zachód od miejscowości Zaniemyśl jest pierwszym zbiornikiem ciągu ośmiu jezior położonych w rynn timer Kórnickiej. Zbiornik ma

kształt silnie wydłużony, powierzchnia zwierciadła wody Jeziora Raczyńskiego wynosi 102 ha, maksymalna głębokość jeziora 5,8 m, a średnia głębokość 2,8 m. Dno jeziora jest mocno zróżnicowane, z dwoma głęboczkami i dwoma wzniesieniami w postaci wysp. Większa wyspa Edwarda ma pow. 3,1 ha, znajduje się na niej park wpisany do rejestru zabytków. Rośnie tam starodrzew liściasty z wieloma pomnikami przyrody, głównie dębami. Z północnej części jeziora wypływa rzeka Kamionka, łącząca je z jeziorem Łękno. Jezioro jest zbiornikiem typu sandaczowego, na którym prowadzona jest gospodarka rybacka. Gospodarkę rybacką na jeziorze prowadzi Gospodarstwo Rybackie Miłośław sp. z o.o. Jezioro jest bardzo silnie obciążone użytkowaniem rekreacyjnym i turystycznym. **Zabudowa rekreacyjna znajduje się wzdłuż ok. 60% linii brzegowej (pozostałą część zajmują zabudowania miejscowości Zaniemyśl). Jezioro Raczyńskie znajduje się w stanie zaawansowanej hipertrofii, charakteryzującej się silnymi, sinicowymi zakwitami wody, bardzo wysokimi stężeniami chlorofilu-a (do 252 µg/l), małą przezroczystością wody (do 0,2 m), wysokimi stężeniami azotu (do 7,07 mg Nog./l) i fosforu (do 0,31 mg Pog./l), które nigdy nie są czynnikiem limitującym rozwój fitoplanktonu oraz wysoką zawartością materii organicznej w osadach dennych (36,3-37,4%).** Zasilanie toni wodnej w związku biogenne w lecie odbywa się głównie z osadów dennych, wiosną zaś ze zlewni jeziora. W ciągu roku zasilanie wewnętrzne przeważa nad zewnętrznym (933:280 kg P/r). Największe ładunki azotu i fosforu ze zlewni doływają poprzez całą linię brzegową (4875 kg N/r i 194 kg P/r).

JA17-ZW – Jezioro Łękno – położone na zachód od Zaniemyśla, otoczone jest lasem iglastym. Jezioro ma kształt prawie owalny, jego dno jest regularne, o opadających łagodnie stokach. Jezioro Łękno zajmuje powierzchnię 26 ha. Głębokość maksymalna jeziora wynosi 5,0 m, głębokość średnia 2,2 m. Jezioro Łękno zasilane jest przez rzekę Kamionkę wpływającą do niego od strony południowo – wschodniej, z odległego o ok. 1 km jeziora Raczyńskiego. Jezioro Łękno jest jeziorem sandaczowym, gospodarkę rybacką na jeziorze prowadzi Gospodarstwo Rybackie Miłośław sp. z o.o. Jezioro w niewielkim stopniu jest wykorzystywane w celach rekreacyjnych i turystycznych. Korzystny dla jeziora jest sposób zagospodarowania zlewni bezpośredniej, którą stanowią chroniące zbiorniki lasy.

JA18-ZW – Jezioro Jeziory Małe – położone na zachód od miejscowości Łękno. Ma kształt dość regularny, lekko wydłużony. Jest najgłębszym z jezior Kórnickich, o dnie regularnym, z jednym głęboczkami – 16,3 m. Linia brzegowa jest mało urozmaicona. Otoczenie jeziora stanowi las, w którym dominują drzewa liściaste: olcha i brzoza, w niewielkich skupiskach występuje również sosna. Powierzchnia zwierciadła wody Jeziora Jeziory Małe wynosi 44 ha, głębokość maksymalna wynosi 16,3 m, a średnia głębokość to 5,9 m. Jezioro Jeziory Małe zasilane jest od strony południowej przez rzekę Kamionkę, a od południowo – zachodniej przez rów melioracyjny, odwadniający tereny rolnicze. Jezioro Jeziory Małe jest jeziorem leszczowym przechodzącym w sandaczowe. Gospodarstwo Rybackie Miłośław sp. z o.o. Jezioro wykorzystywane jest do celów rekreacyjnych i turystycznych w niewielkim stopniu.

JA19-ZW – Jezioro Jeziory Wielkie – położone na południe od miejscowości Jeziory Wielkie, na terenie Gminy Zaniemyśl. Jezioro ma kształt dość regularny, wydłużony. Powierzchnia

zwierciadła wody Jeziora Jeziory Wielkie wynosi 66 ha, głębokość maksymalna 5,4 m, a średnia głębokość 3,0 m. Bezpośrednie otoczenie jeziora stanowią drzewa liściaste, głównie olcha czarna z niewielką domieszką brzozy. Jezioro zasilane jest od strony południowej przez rzekę Kamionkę i od strony wschodniej przez rów melioracyjny odwadniający tereny rolnicze. Gospodarkę rybacką na jeziorze prowadzi Gospodarstwo Rybackie Miłosław sp. z o.o. Jezioro wykorzystywane jest do celów rekreacyjnych i turystycznych w niewielkim stopniu.

III.2.2 Dobór wskaźników do analizy oraz zebranie danych

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych obejmuje analizę wszystkich sfer, tj. sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej dla całego obszaru gminy oraz pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji. Aby określić występowanie oraz intensywność poszczególnych negatywnych zjawisk w wyznaczonych wcześniej jednostkach analitycznych (JA), należy zastosować odpowiedni dobór wskaźników do analizy. Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, wskazują przykłady negatywnych zjawisk społecznych i współwystępujących negatywnych zjawisk w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej wraz z ich wyszczególnieniem stanowiącym rekomendowane wskaźniki niezbędne do przeprowadzenia kompleksowej diagnozy gminy. Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu skorzystano z rekomendowanych wskaźników do analizy oraz utworzona została lista jednostek i instytucji, do których zwrócono się z prośbą o przekazanie danych, z uwzględnieniem podziału na wyznaczone wcześniej jednostki analityczne (JA). Szczegółowe dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych przedstawia Tabela 2.

Tabela 2. Dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych

SFERA SPOŁECZNA			
L.p.	Zjawisko	Wskaźnik do analizy	Źródło danych
1.	Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych	PUP w Środzie Wlkp.
2.	Ubóstwo	Liczba osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa)	OPS w Zaniemyślu
3.		Liczba osób pobierających zasiłki stałe	OPS w Zaniemyślu
4.		Liczba uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne	CUW w Zaniemyślu
5.	Przestępczość	Liczba przestępstw stwierdzonych	KPP w Środzie Wlkp.
6.		Liczba „Niebieskich kart”	KPP w Środzie Wlkp.

7.	Niska aktywność społeczna	Frekwencja w wyborach	UG w Zaniemyślu
SFERA GOSPODARCZA			
8.	Niski poziom przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	CEIDG, KRS
SFERA ŚRODOWISKOWA			
9.	Zagrożenie dla środowiska	Liczba gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej	ZGK sp. z o.o. w Zaniemyślu
SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA			
10.	Niewystarczająca infrastruktura techniczna	Dostępność sieci kanalizacji sanitarnej	ZGK sp. z o.o. w Zaniemyślu
11.	Niewystarczająca infrastruktura społeczna	Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania	UG w Zaniemyślu
12.		Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	UG w Zaniemyślu
13.	Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania	UG w Zaniemyślu
SFERA TECHNICZNA			
14.	Zdegradowane technicznie obiekty budowlane	Liczba obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym	UG w Zaniemyślu

Źródło: opracowanie własne

III.2.3 Analiza pozyskanych danych

Zgodnie z Wytocznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, **skale negatywnych zjawisk określają wybrane do analizy wskaźniki** opisujące powyższe sfery, **które wskazują na niski poziom rozwoju wybranego do analizy obszaru** lub **dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju obszaru, w odniesieniu do wartości odpowiednich wskaźników dla poziomu całej gminy (wartości referencyjne)**. W oparciu o powyższą zasadę dokonana została analiza pozyskanych danych na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ). Poniżej przedstawiono szczegółowy opis przeprowadzonej analizy w poszczególnych sferach.

Sfera społeczna

Wartości wskaźników przedstawiających: liczbę osób bezrobotnych, liczbę osób pobierających zasiłki w formie pomocy finansowej i rzeczowej, liczbę osób pobierających zasiłki stałe, liczbę uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne, liczbę przestępstw stwierdzonych oraz

liczbę „Niebieskich kart”, dotyczą 2016 roku. Wartość wskaźnika: frekwencja w wyborach, dotyczy wyborów samorządowych, które odbyły się w 2014 roku. Na podstawie pozyskanych danych ilościowych, obliczono skalę występowania danego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania danego zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej przekraczała lub była niższa (tylko w przypadku frekwencji wyborczej) od wartości referencyjnej uznawano, że wskaźnik ma „wartość kryzysową”. Ostatecznie **ze względu na szczególne i wyjątkowe znaczenie kwestii społecznych w procesie rewitalizacji, za obszary kryzysowe w sferze społecznej** uznane zostały te jednostki analityczne, które **charakteryzowały się przynajmniej trzema wskaźnikami o „wartościach kryzysowych”, spośród siedmiu wybranych do analizy. Wskazuje to na swoistą i uzasadnioną „wrażliwość” jaką kierowano się podczas diagnozowania zjawisk kryzysowych w tej sferze.** Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej to: JA1-ZOW, JA3-ZOW, JA4-ZOW, JA5-ZOW, JA10 ZOW, JA13-ZOW oraz JA14-ZOW.**

Szczegółowe dane dotyczące wartości referencyjnych oraz „wartości kryzysowych” wskaźników wybranych do analizy przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Dane dotyczące wartości referencyjnych oraz „wartości kryzysowych” wskaźników wybranych do analizy

L.p.	Opis wskaźnika do analizy	Wartość referencyjna wskaźnika do analizy		„Wartość kryzysowa” wskaźnika do analizy
1.	Odsetek osób bezrobotnych w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej w 2016 r.	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w 2016 r.	210	wartość powyżej 3,2%
		Odsetek osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.	3,2%	
2.	Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r.	190	wartość powyżej 2,9%
		Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r.	2,9%	
3.	Odsetek osób pobierających zasiłki stałe w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba osób pobierających zasiłki stałe w 2016 r.	14	wartość powyżej 0,21%
		Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki stałe w 2016 r.	0,21%	

4.	Odsetek uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne w 2016 r.	47	wartość powyżej 0,71 %
		Odsetek uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne w gminie, w 2016 r.	0,71%	
5.	Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej	Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie gminy w 2016 r.	50	wartość powyżej 0,75 %
		Odsetek przestępstw stwierdzonych w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.	0,75%	
6.	Odsetek „Niebieskich kart” w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców zamieszkujących daną jednostkę analityczną	Liczba „Niebieskich kart” w 2016 r.	16	wartość powyżej 0,24 %.
		Odsetek „Niebieskich kart” w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.	0,24%	
7.	Frekwencja w wyborach w danej jednostce analitycznej w 2014 r.	Frekwencja w wyborach w gminie w 2014 r.	58,6%	wartość poniżej 58,6 %

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4 prezentuje wartości wskaźników wybranych do analizy w sferze społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Tabela 4. Wartości wskaźników wybranych do analizy w sferze społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

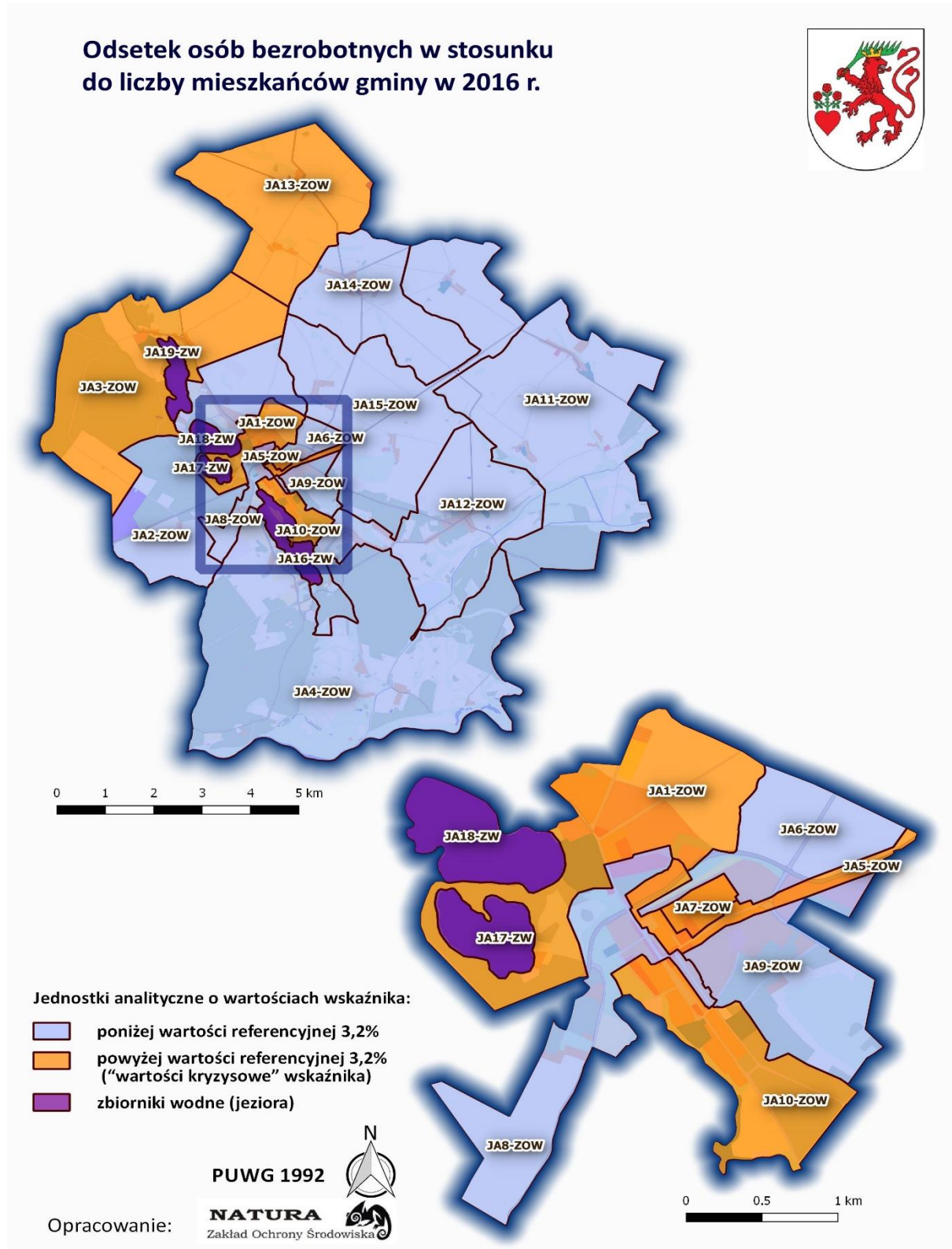
Lp.	Wskaźnik	Nazwa jednostki analitycznej (JA)														
		JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW
1.	Odsetek osób bezrobotnych w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej w 2016 r.- (%)	4,1	1,5	3,7	1,4	5,2	2,8	3,7	2,5	3,1	4,3	2,8	2,8	4,8	3,0	1,8
2.	Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) w 2016 r.	6,8	2,0	5,5	4,1	1,2	1,5	1,1	2,3	0,2	1,7	2,6	4,2	4,4	1,4	2,3

	w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej (%)															
3.	Odsetek osób pobierających zasiłki stałe w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej –(%)	0,83	0,00	0,00	0,81	0,25	0,00	0,27	0,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48	0,00	0,00
4.	Odsetek uczniów pobierających zasiłki stypendia i zasiłki szkolne w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej - (%)	2,15	0,25	0,57	1,43	0,74	0,00	0,27	0,23	0,44	0,85	0,47	0,35	1,21	0,92	0,00
5.	Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 r. w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej - (%)	2,31	0,25	0,57	0,61	0,99	0,26	0,00	1,36	0,44	1,70	0,94	0,35	0,24	0,46	0,00
6.	Frekwencja w wyborach w danej jednostce analitycznej w 2014 r. – (%)	50,2	54,4	51,0	52,6	60,4	74,8	68,1	68,6	70,7	68,6	55,1	55,6	45,8	54,9	47,7
7.	Odsetek „Niebieskich kart” w danej jednostce analitycznej w stosunku do liczby mieszkańców zamieszkujących daną jednostkę analityczną - (%)	1,32	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,24	0,00	0,48	0,69	0,00
	Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze społecznej	√		√	√	√					√			√	√	

Źródło: opracowanie własne

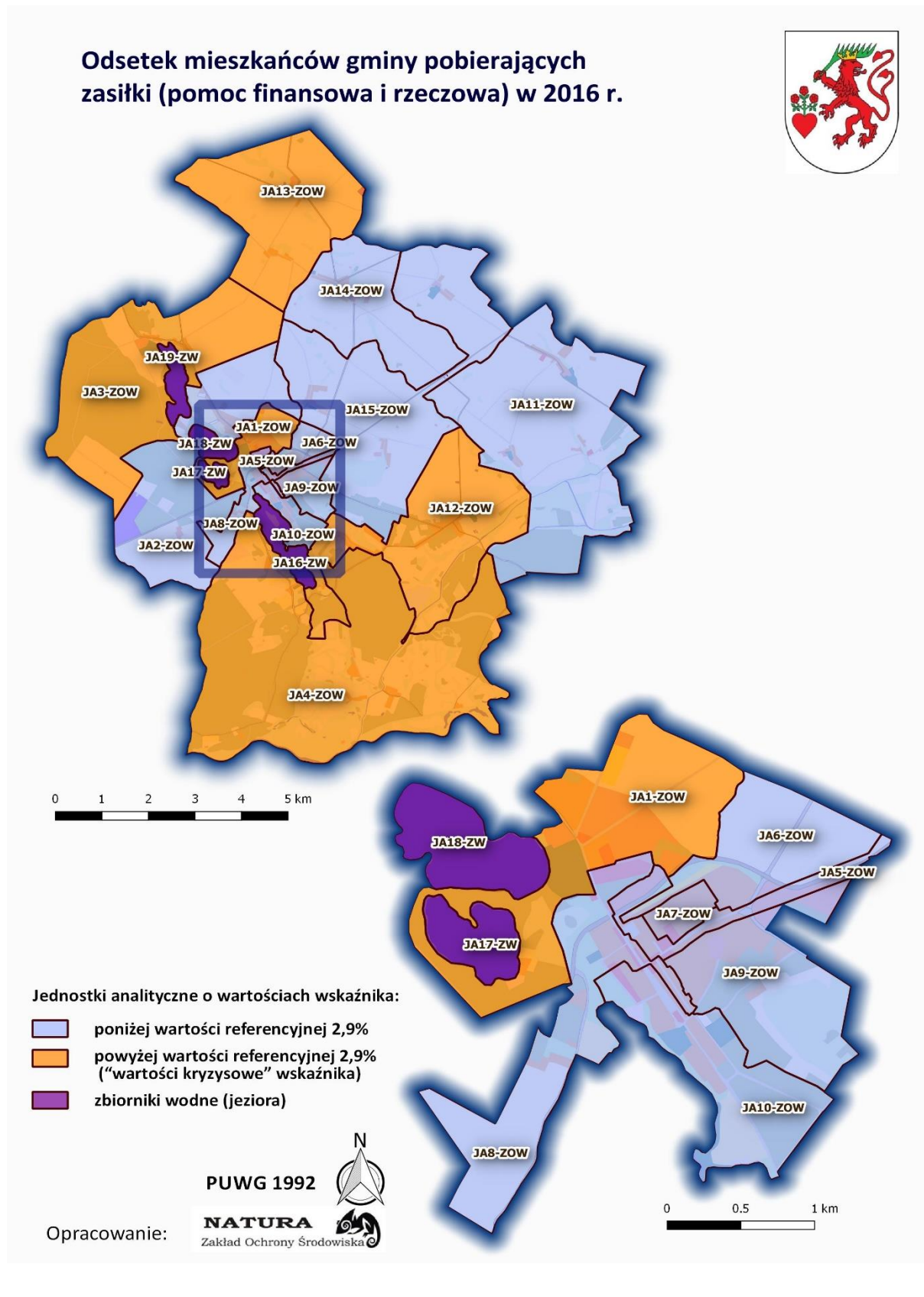
Rycina 2 przedstawia odsetek **osób bezrobotnych** w stosunku do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.

Rycina 2. Odsetek **osób bezrobotnych** w stosunku do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.

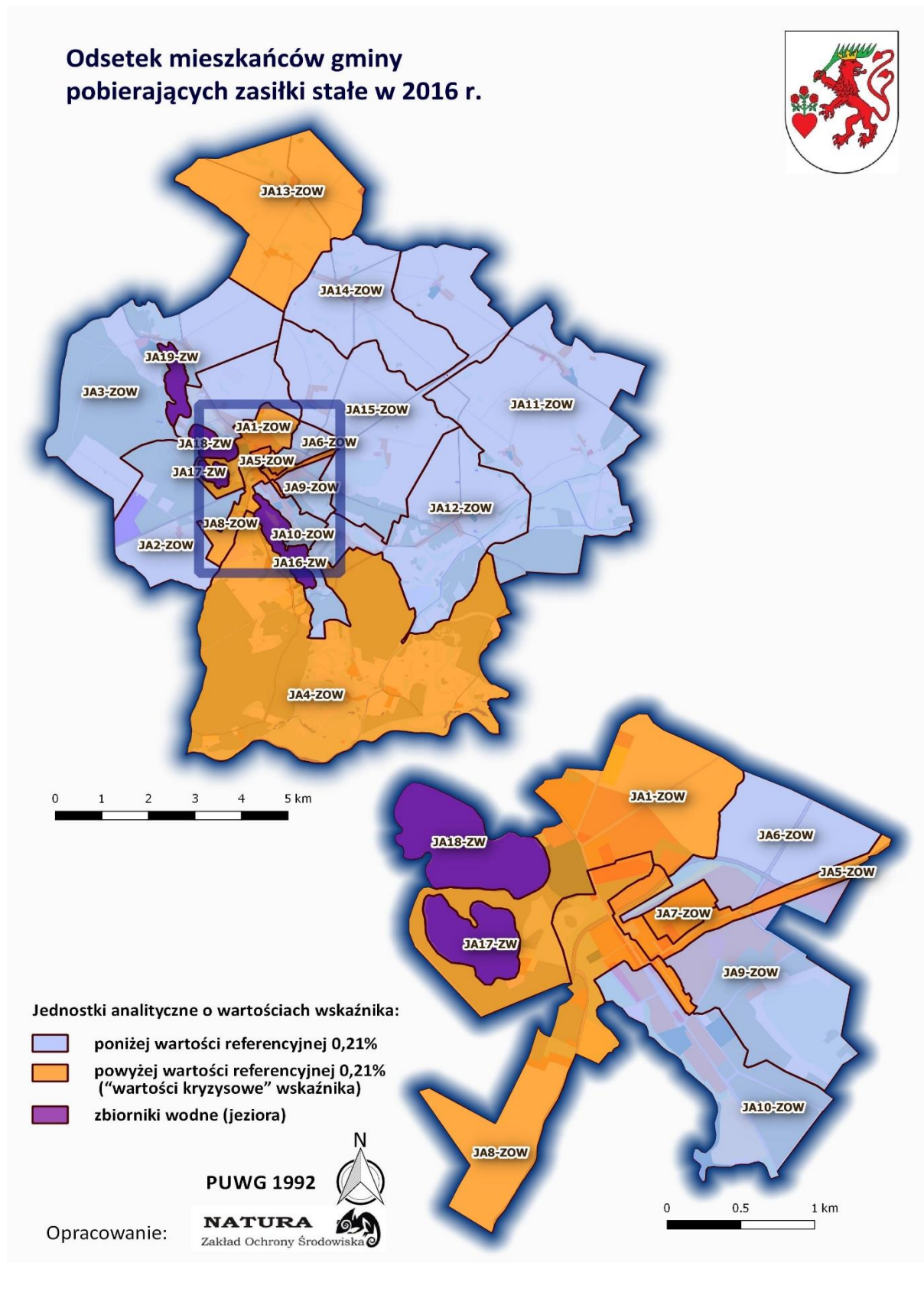
Rycina 3 przedstawia odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki w 2016 r.

Rycina 3. Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki w 2016 r.

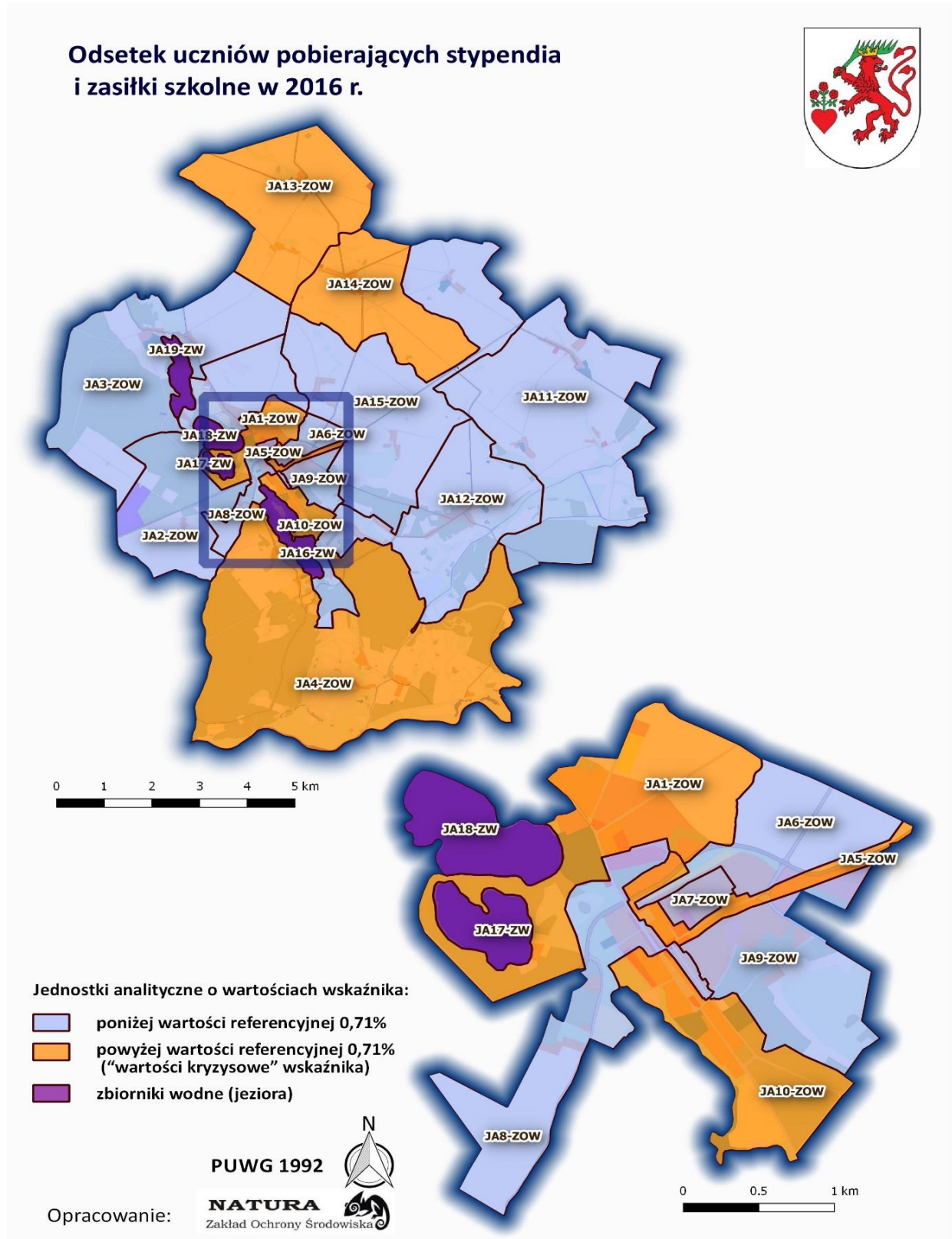
Rycina 4 przedstawia odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki stałe w 2016 r.

Rycina 4. Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki stałe w 2016 r.

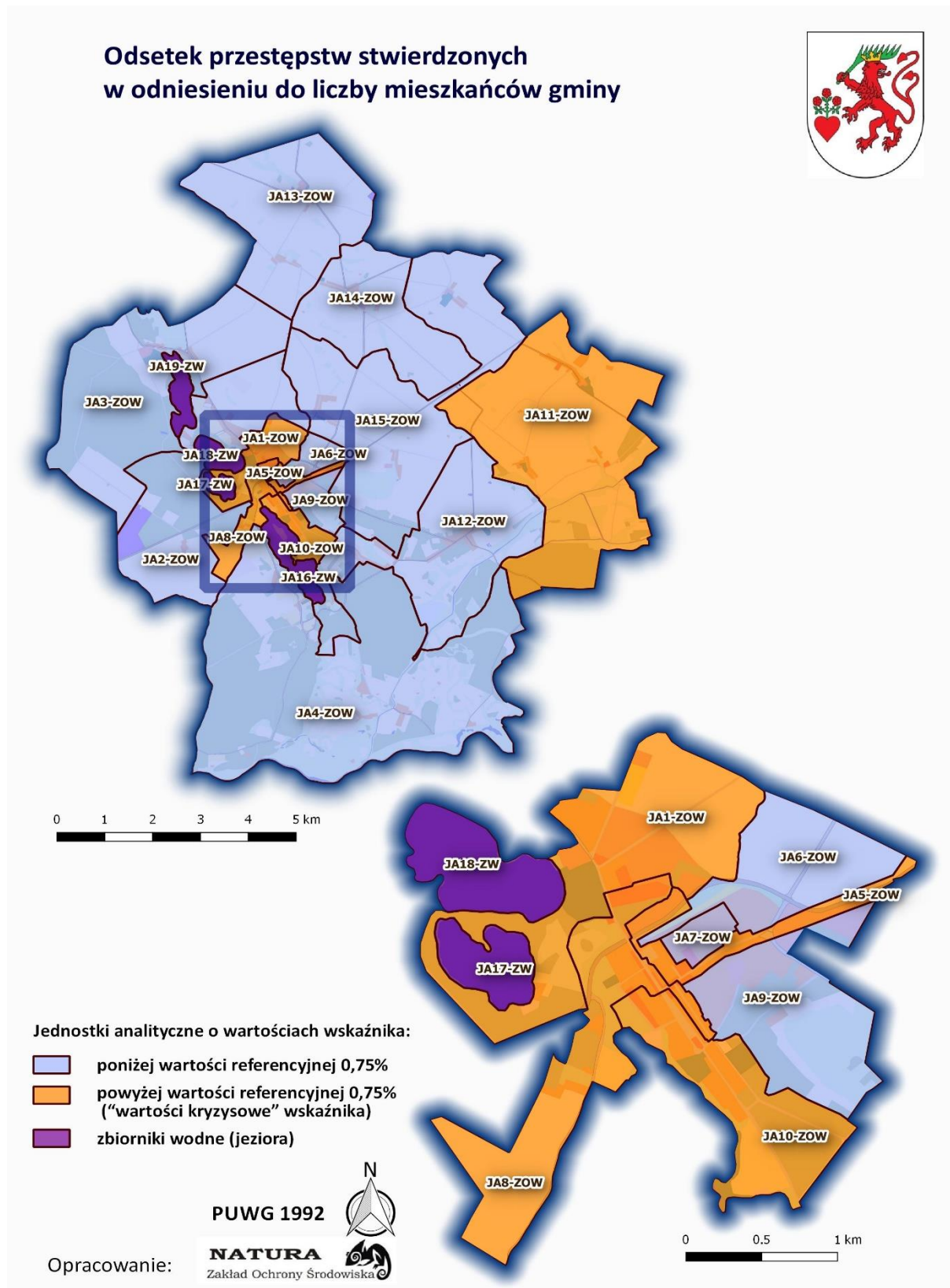
Rycina 5 przedstawia odsetek **uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne** w 2016 r.

Rycina 5. Odsetek **uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne** w 2016 r.

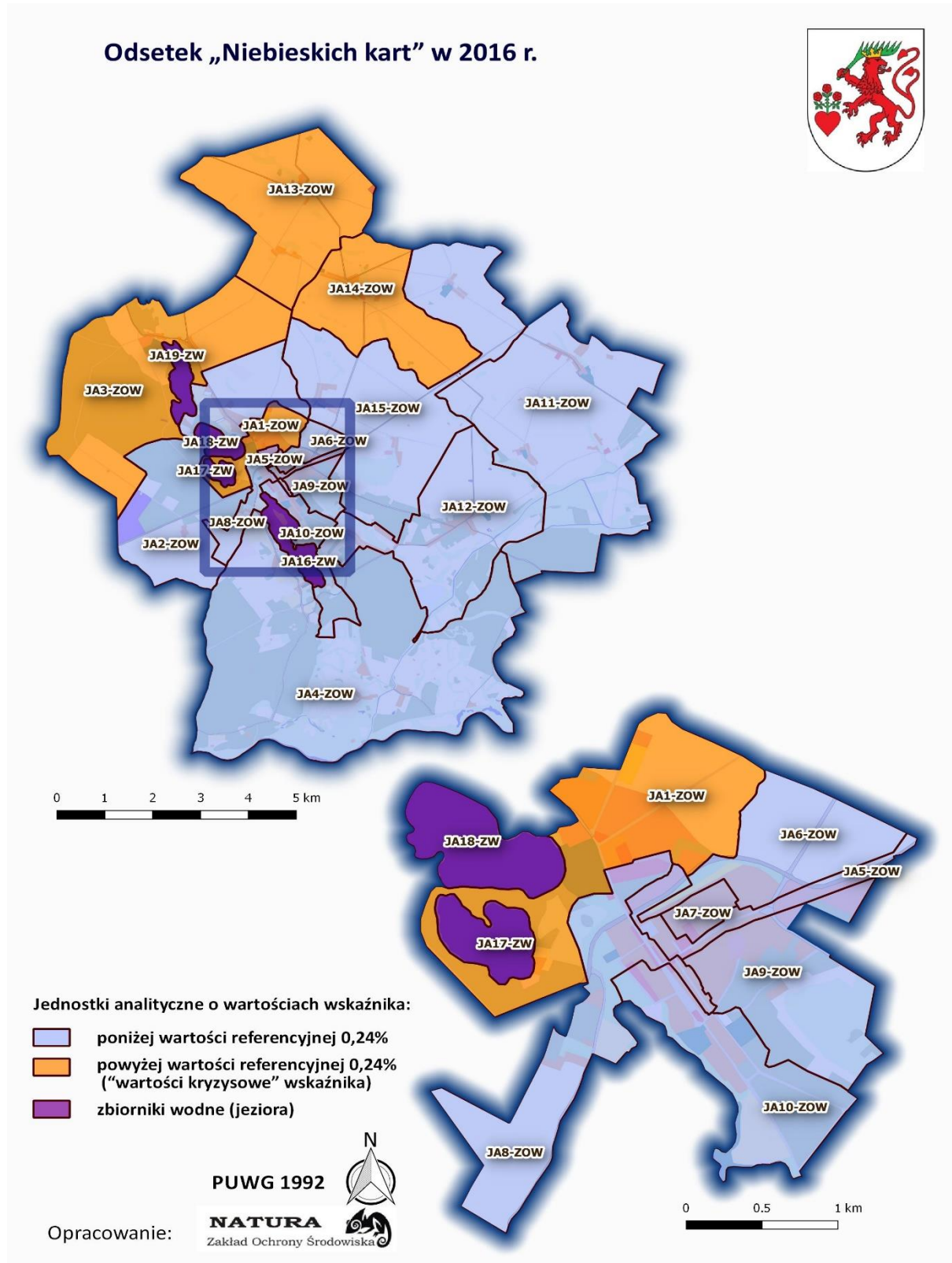
Rycina 6 przedstawia odsetek **przestępstw stwierdzonych** w 2016 r.

Rycina 6. Odsetek **przestępstw stwierdzonych** w 2016 r.

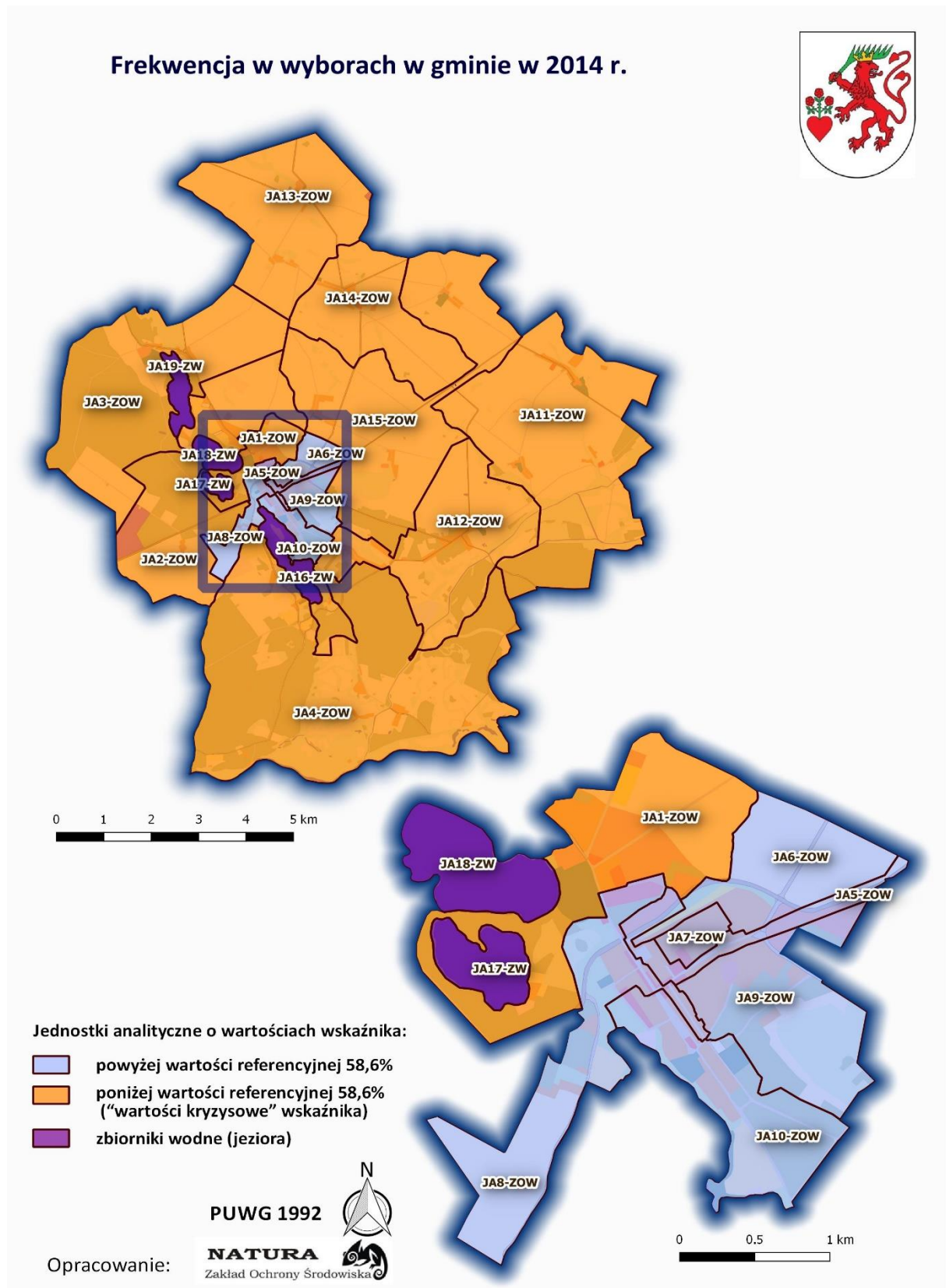
Rycina 7 przedstawia odsetek „Niebieskich kart” w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.

Rycina 7. Odsetek „Niebieskich kart” w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.

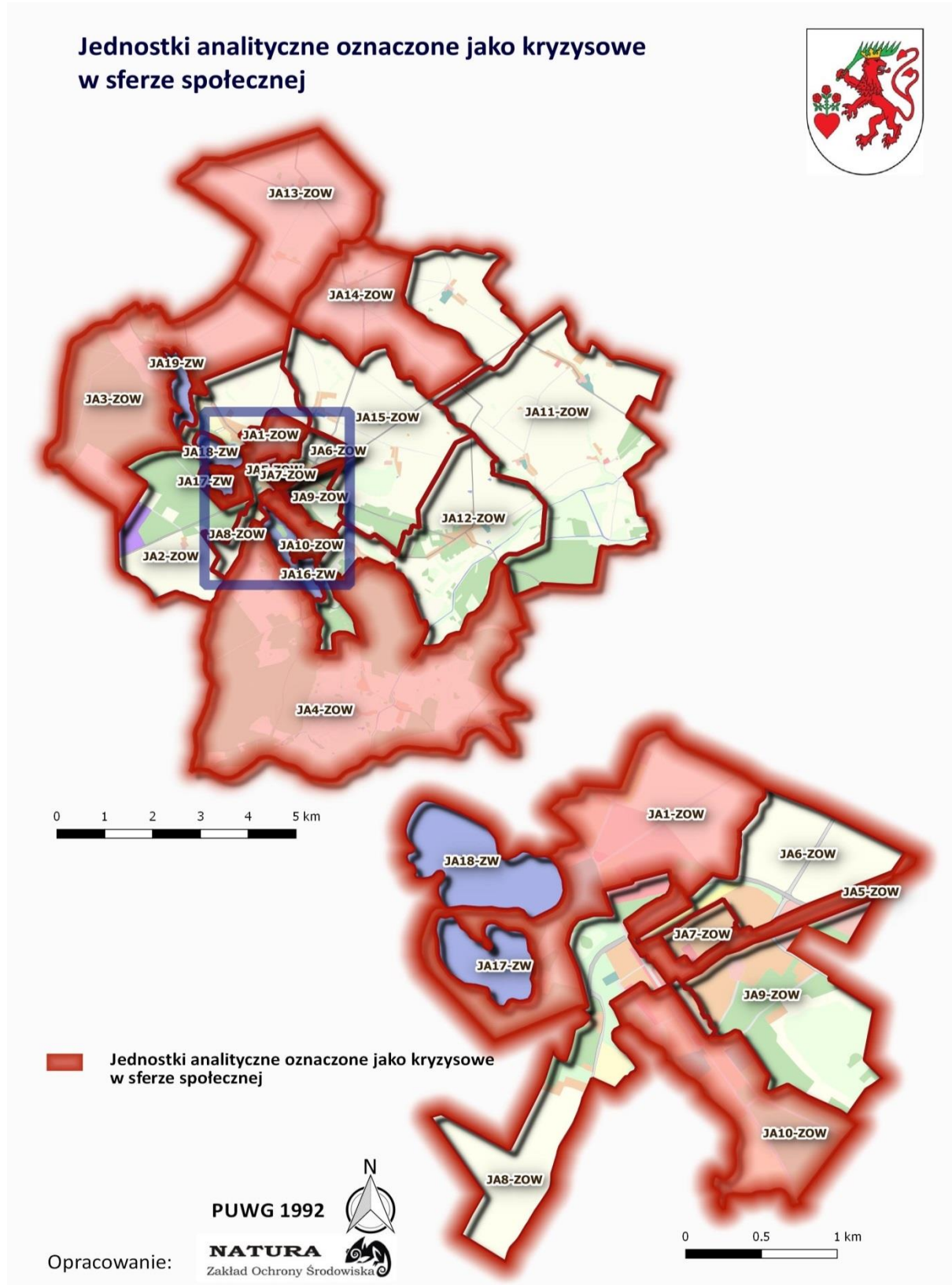
Rycina 8 przedstawia frekwencję w wyborach w gminie Zaniemyśl w 2014 r.

Rycina 8. Frekwencja w wyborach w gminie Zaniemyśl w 2014 r.

Rycina 9 przedstawia jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej.

Rycina 9. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej.

Sfera gospodarcza

Dla określenia skali negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej wybrano wskaźnik obrazujący liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców. Źródłem pozyskania danych była Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG) oraz Krajowy Rejestr Sądowy (KRS). Dane pochodzą ze stycznia 2017 roku. Na podstawie pozyskanych danych, w pierwszej kolejności obliczono liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców w gminie, stanowiącą wartość referencyjną, która wynosi **6,55**. W dalszej kolejności określono liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku, gdy poziom ten w danej jednostce analitycznej był niższy od wartości referencyjnej uznawano ją za obszar **kryzysowy w sferze gospodarczej**. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej** to: **JA1-ZOW, JA4-ZOW, JA11-ZOW, JA12-ZOW, JA13-ZOW, JA14-ZOW** oraz **JA15-ZOW**.

Tabela 5 prezentuje wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

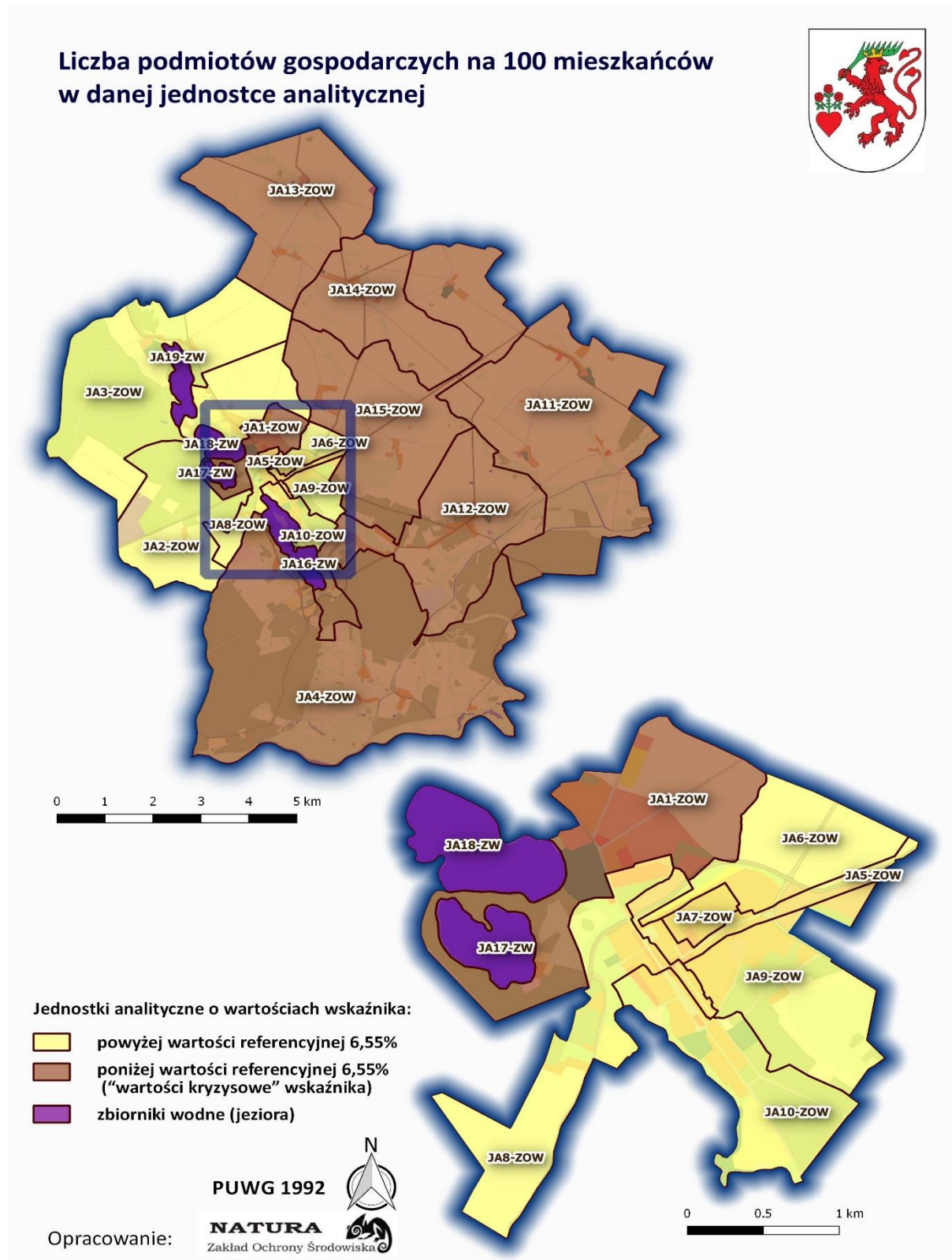
Tabela 5. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Lp.	Wskaźnik	Nazwa jednostki analitycznej (JA)														
		JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW
1.	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w danej jednostce analitycznej	4,63	6,72	7,47	5,91	9,88	7,67	8,75	12,27	7,63	8,72	2,82	3,87	3,39	4,37	6,06
	Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze gospodarczej	√			√							√	√	√	√	√

Źródło: opracowanie własne

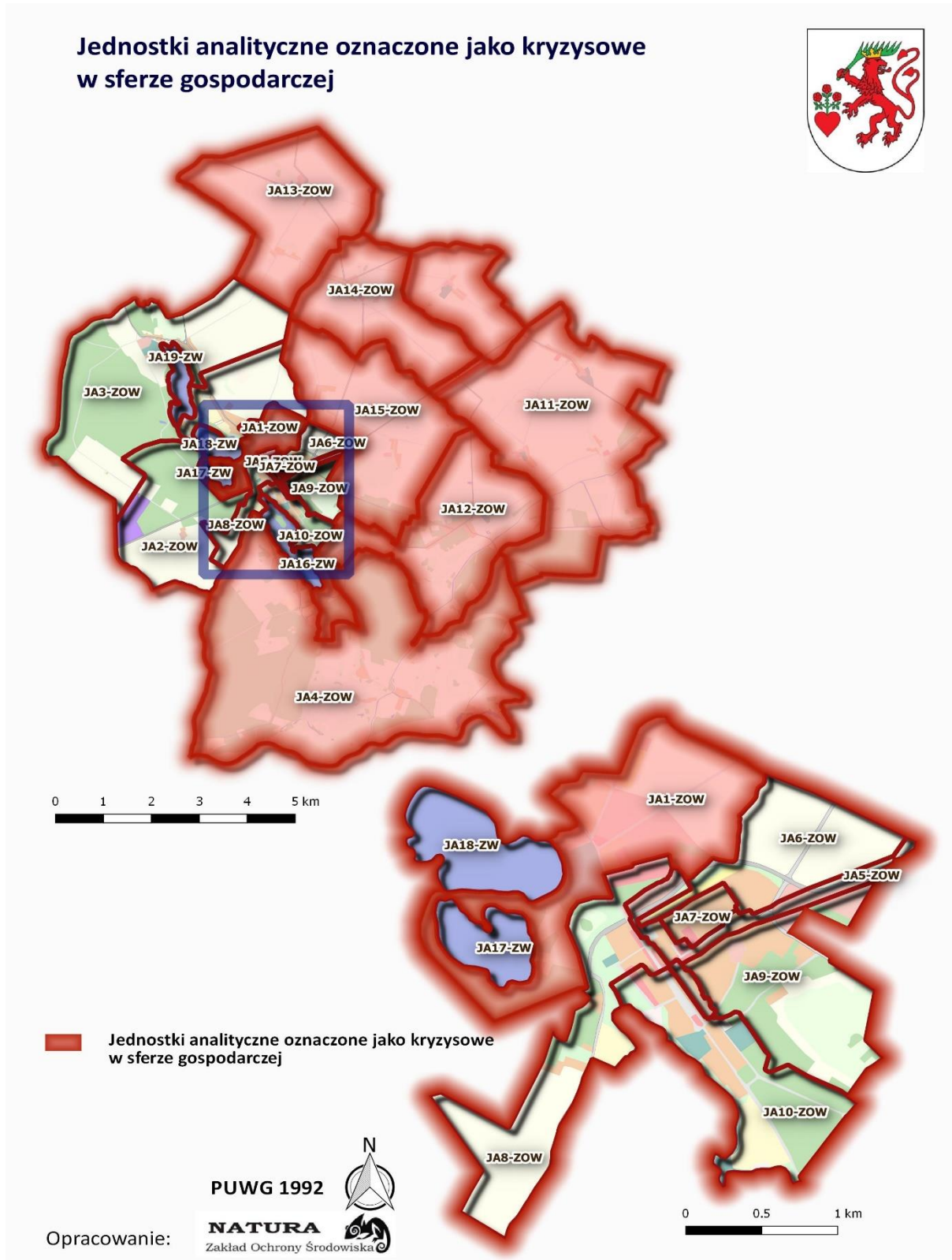
Rycina 10 przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (styczeń 2017r.)

Rycina 10. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (styczeń 2017 r.)

Rycina 11 przedstawia jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej.

Rycina 11. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej.

Sfera środowiskowa

Wartości wskaźnika przedstawiającego liczbę gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej dotyczą 2016 roku. Na podstawie pozyskanych danych ilościowych, obliczono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną, która wynosi **32,5 %**. W dalszej kolejności określono odsetek liczby gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku, gdy poziom ten w danej jednostce analitycznej był wyższy od wartości referencyjnej uznawano ją za obszar **kryzysowy w sferze środowiskowej**. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej** to: **JA11-ZOW, JA12-ZOW, JA13-ZOW, JA14-ZOW** oraz **JA15-ZOW**.

Tabela 6 prezentuje wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

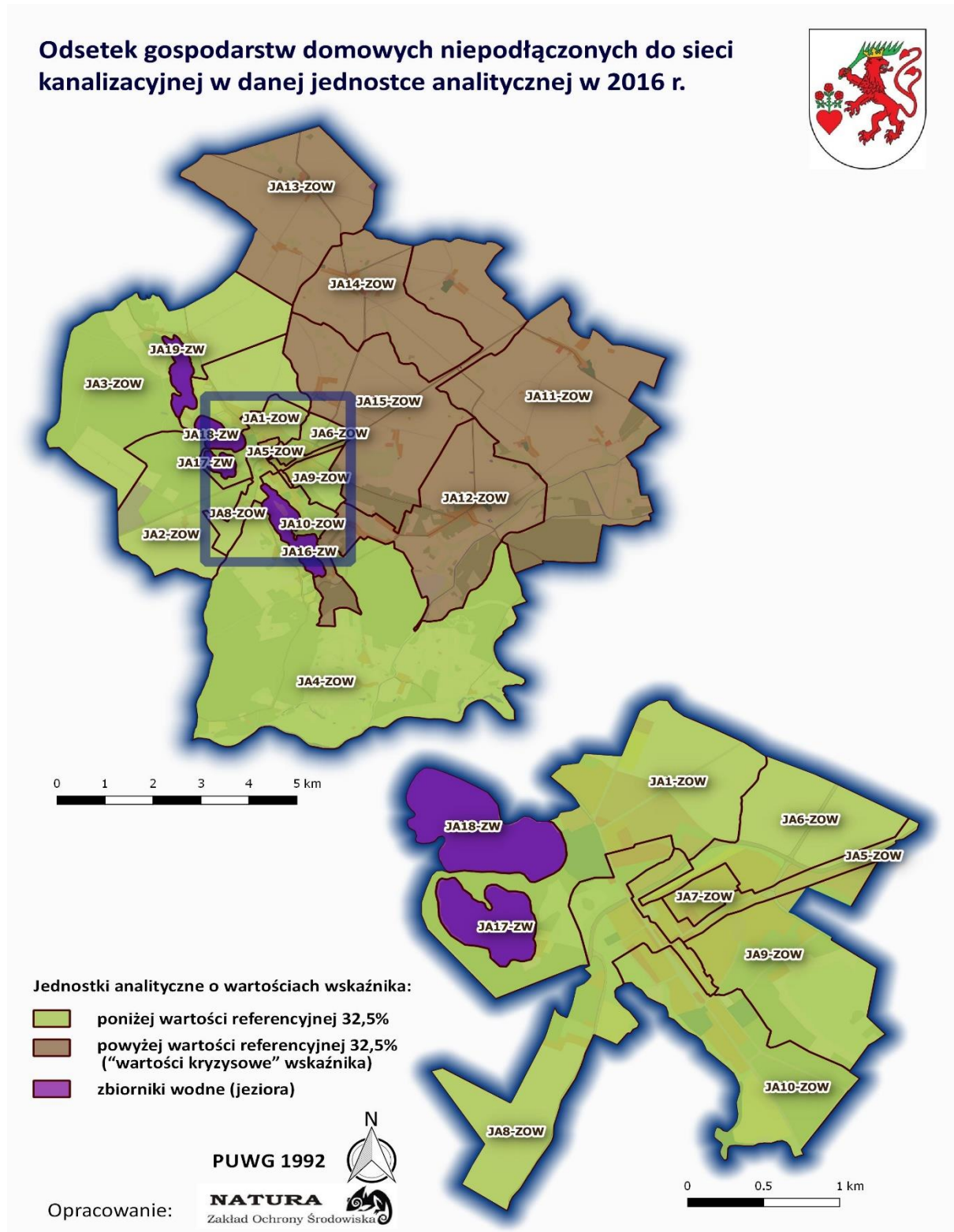
Tabela 6. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Lp.	Wskaźnik	Nazwa jednostki analitycznej (JA)														
		JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW
1.	Odsetek liczby gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w danej jednostce analitycznej w stosunku do łącznej liczby gospodarstw domowych danej jednostki analitycznej w 2016 r. – (%)	0,0	30,5	4,3	29,1	1,4	1,9	0,0	0,0	0,9	0,6	100,0	100,0	100,0	100,0	35,7
	Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze środowiskowej											√	√	√	√	√

Źródło: opracowanie własne

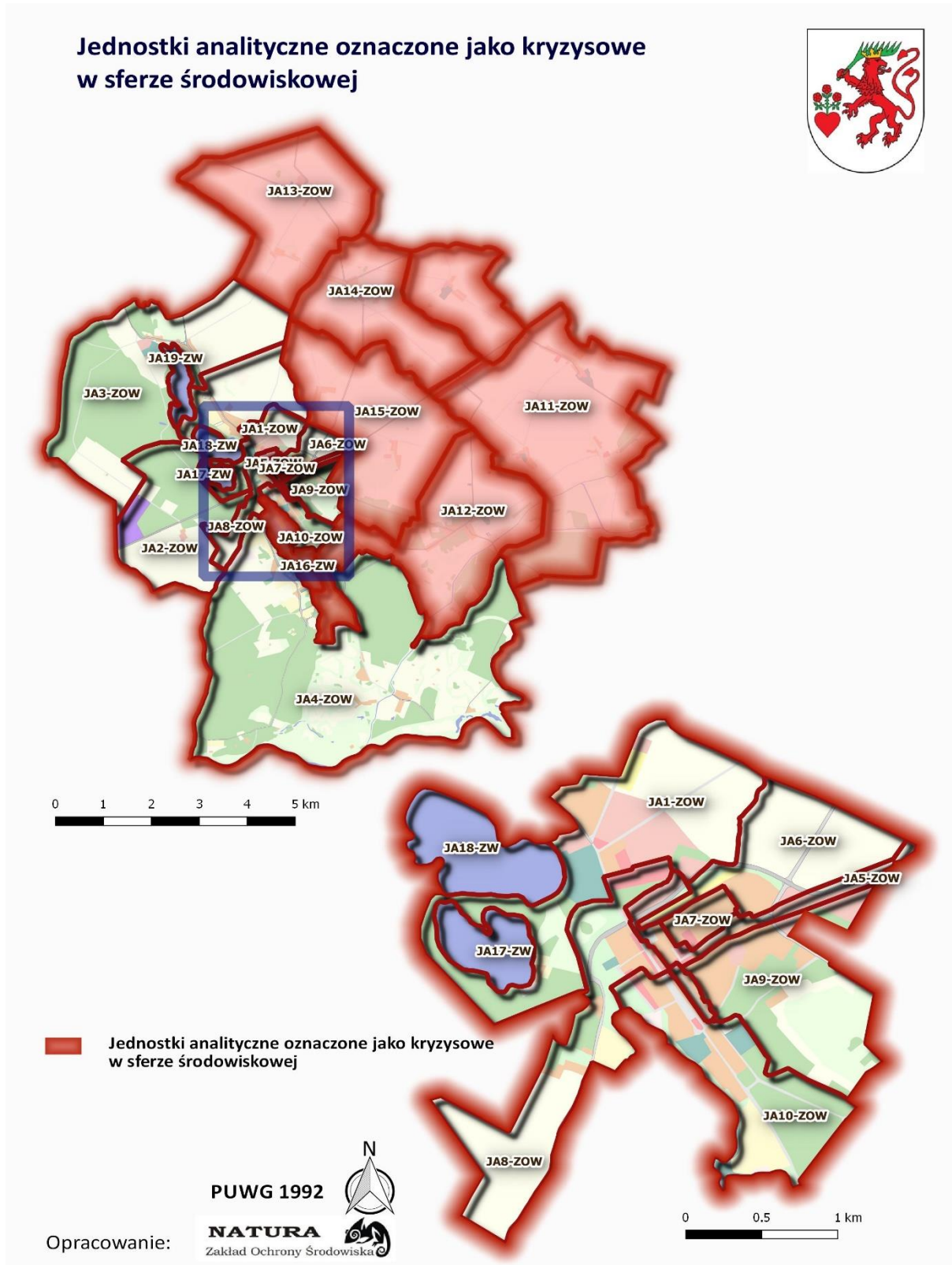
Rycina 12 przedstawia odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

Rycina 12. Odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w 2016 r.

Rycina 13 przedstawia jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej.

Rycina 13. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej.

Sfera przestrzenno – funkcjonalna

Według Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, negatywne zjawiska w sferze przestrzenno – funkcjonalnej dotyczą m.in. niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej. Dla zobrazowania powyższych zjawisk dobrane zostały odpowiednie wskaźniki, które pozwoliły na ocenę skali tego kryzysu. Należą do nich: dostępność sieci kanalizacji sanitarnej, dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania, dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania oraz dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania. W oparciu o powyższe wskaźniki dokonano oceny dostępności infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w poszczególnych jednostkach analitycznych. Jeżeli przedszkola, obiekty sportowe lub przystanki komunikacji publicznej nie były dostępne w granicach badanej jednostki, a znajdowały się w sąsiedniej jednostce analitycznej i odległość do nich nie przekraczała odpowiednio 0,5 km i 1 km to uznawano, że dostępność została zachowana. Ostatecznie, **za obszary kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej** uznane zostały te jednostki analityczne, w których **dostępność nie została zachowana w przynajmniej trzech dziedzinach, spośród czterech wybranych do analizy**. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej** to: **JA4-ZOW** oraz **JA13-ZOW**.

Tabela 7 prezentuje dostępność infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w sferze przestrzenno – funkcjonalnej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Tabela 7. Dostępność infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w sferze przestrzenno – funkcjonalnej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

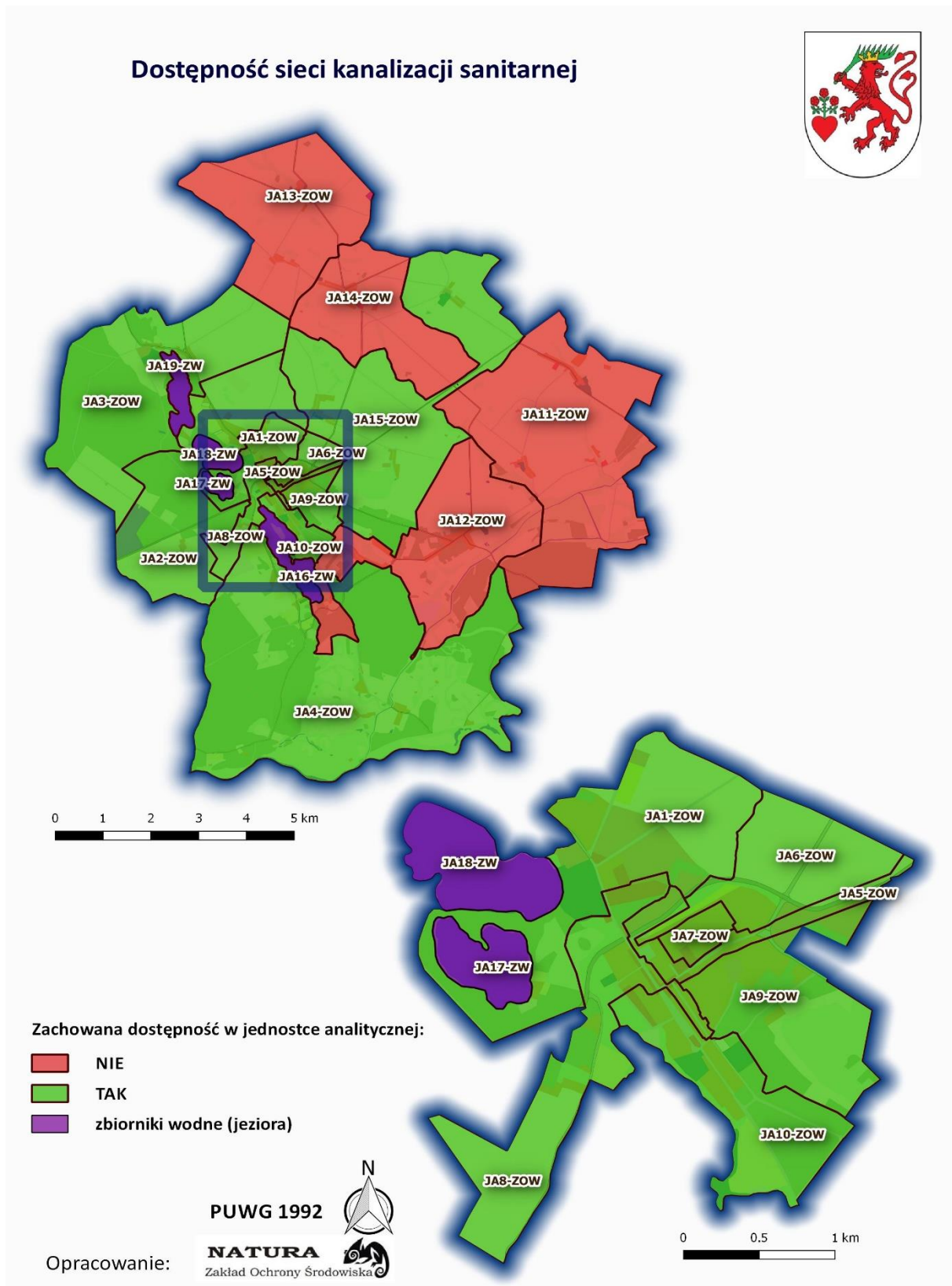
Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA)	Wskaźnik														
		JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW
1.	Dostępność sieci kanalizacji sanitarnej	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	N	N	N	N	T
2.	Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania	T	T	N	N	T	T	T	T	T	T	T	T	N	T	N
3.	Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	T	N	N	N	T	T	T	T	T	N	N	N	N	N	N
4.	Dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP)	T	T	T	N	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T

	lub PKS lub komunikacja miejska do 1 km od miejsca zamieszkania															
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze przestrzenno - funkcjonalnej				√									√			

Źródło: opracowanie własne

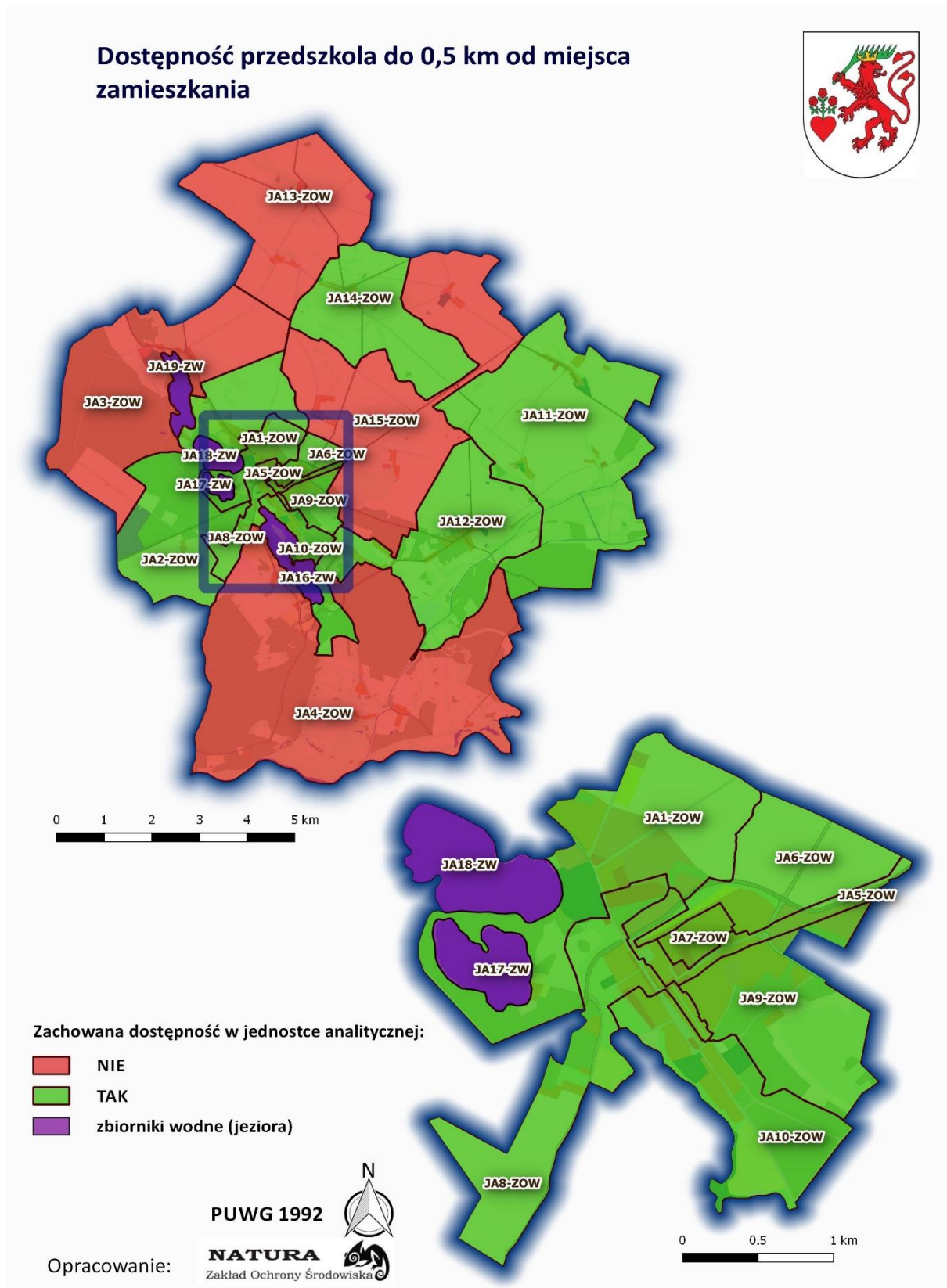
Rycina 14 przedstawia dostępność sieci kanalizacji sanitarnej.

Rycina 14. Dostępność sieci kanalizacji sanitarnej.

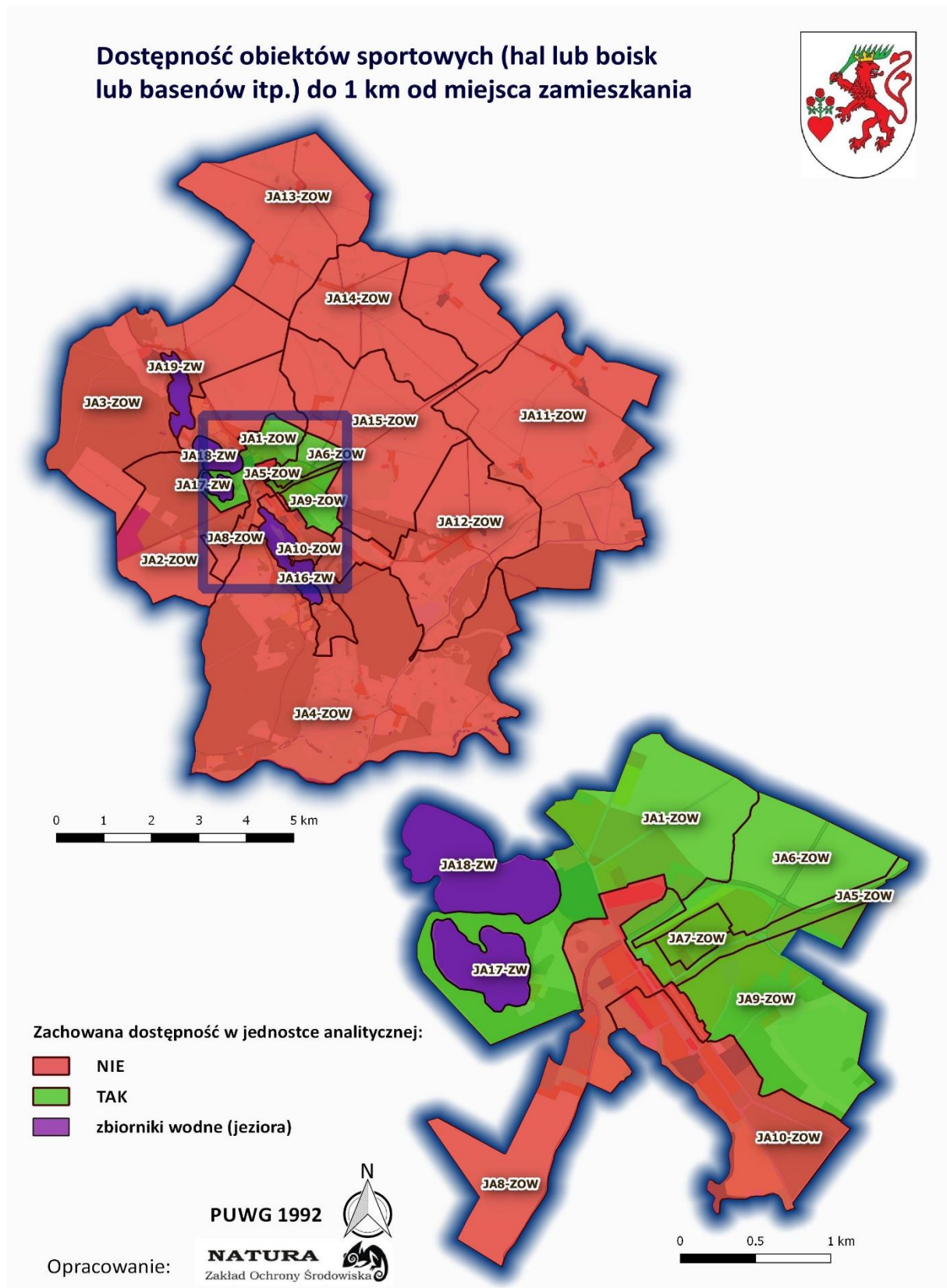
Rycina 15 przedstawia dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania.

Rycina 15. Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania.

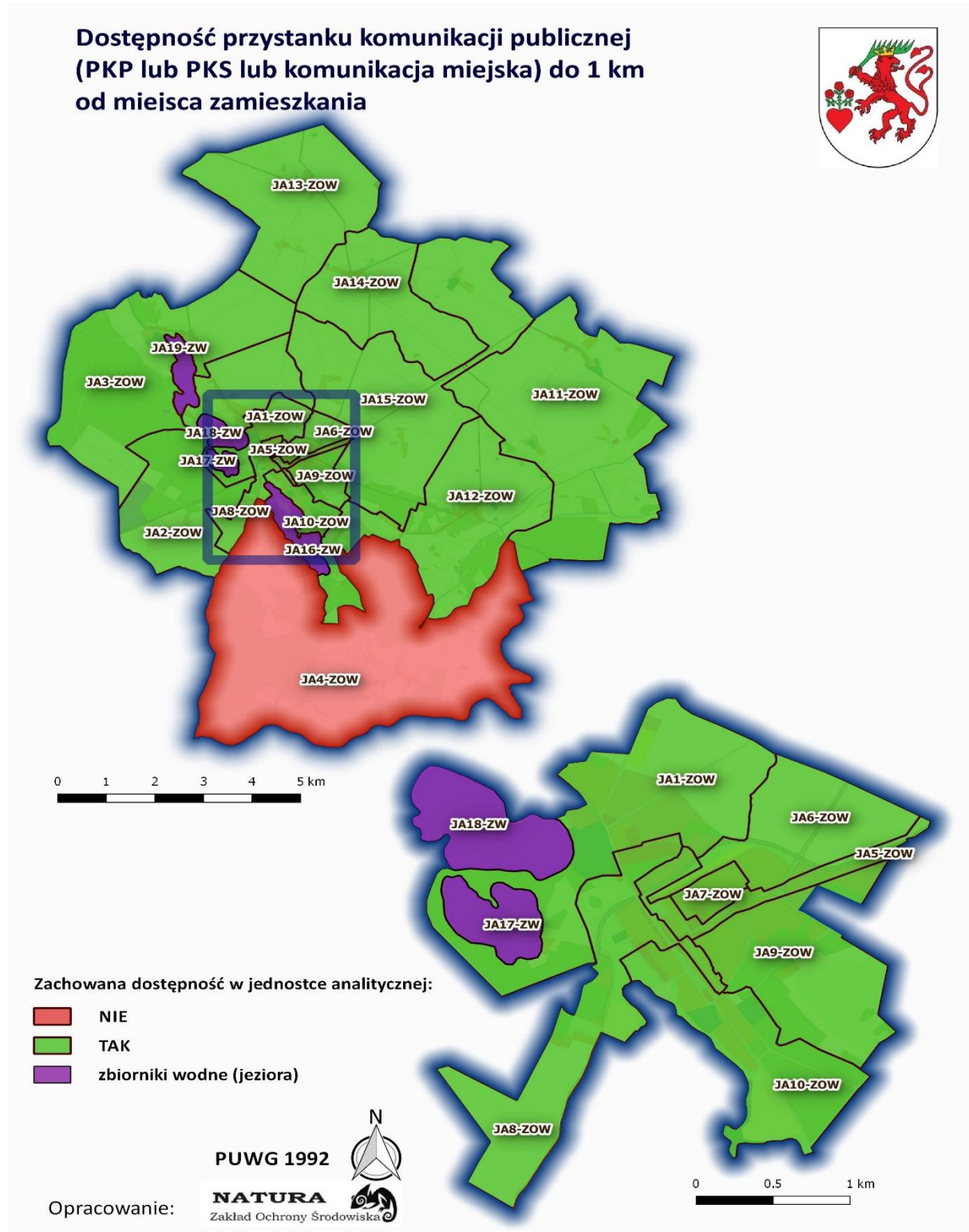
Rycina 16 przedstawia dostępność obiektów sportowych do 1 km od miejsca zamieszkania.

Rycina 16. Dostępność obiektów sportowych do 1 km od miejsca zamieszkania.

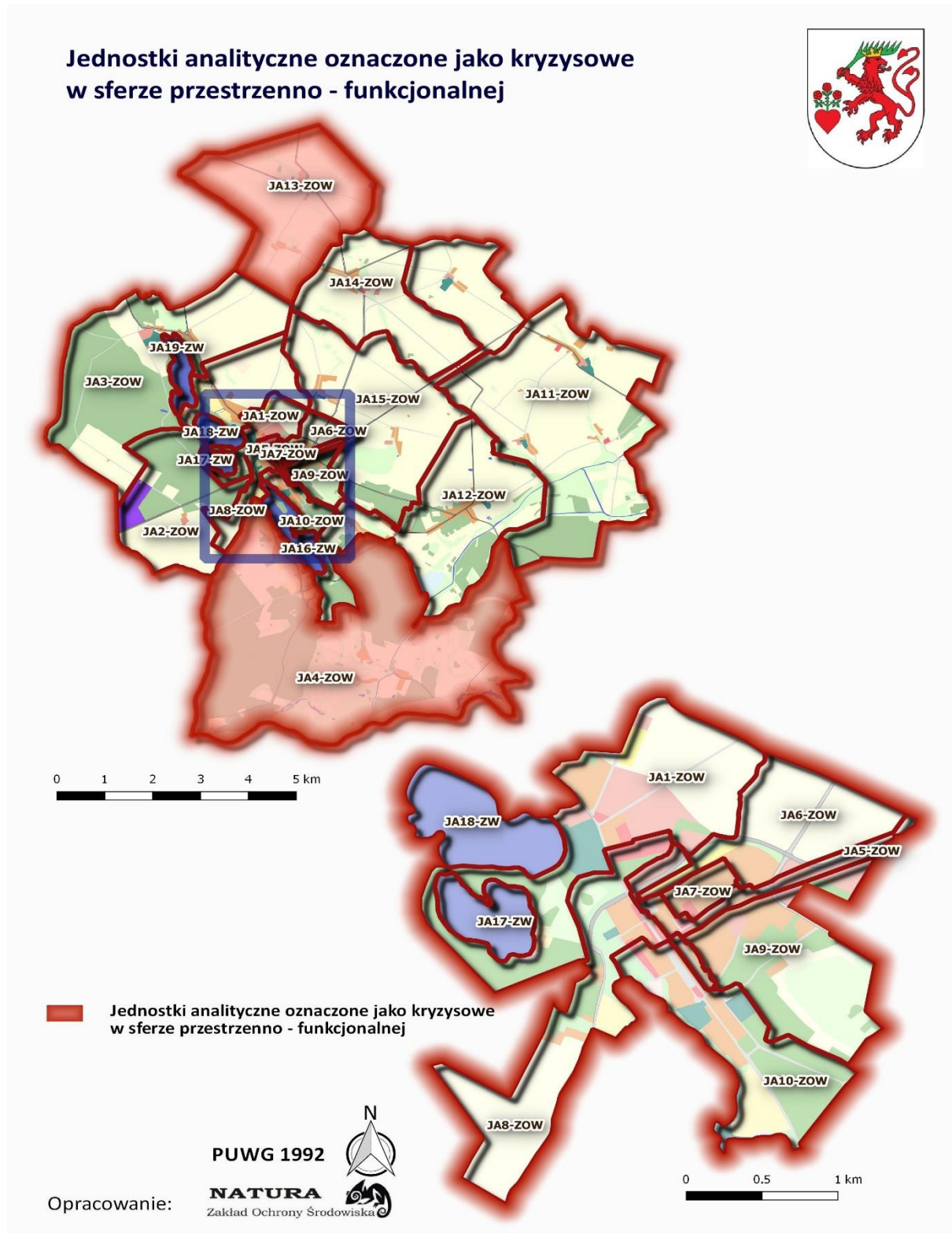
Rycina 17 przedstawia dostępność przystanku komunikacji publicznej do 1 km od miejsca zamieszkania.

Rycina 17. Dostępność przystanku komunikacji publicznej do 1 km od miejsca zamieszkania.

Rycina 18 przedstawia jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno - funkcjonalnej.

Rycina 18. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej.

Sfera techniczna

Sfera techniczna dotyczy w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym. Dla zobrazowania powyższego zjawiska wybrany został wskaźnik: liczba obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym. Na podstawie pozyskanych danych, w pierwszej kolejności obliczono odsetek liczby obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym w odniesieniu do łącznej liczby obiektów budowlanych w gminie, stanowiący wartość referencyjną, która wynosi **3,6%**. W dalszej kolejności określono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku, gdy skala zjawiska w danej jednostce analitycznej przekraczała wartość referencyjną uznawano ją za obszar **kryzysowy w sferze technicznej**. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej** to: **JA1-ZOW, JA5-ZOW, JA9-ZOW, JA10-ZOW, JA13-ZOW, JA14-ZOW** oraz **JA15-ZOW**.

Tabela 8 prezentuje wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

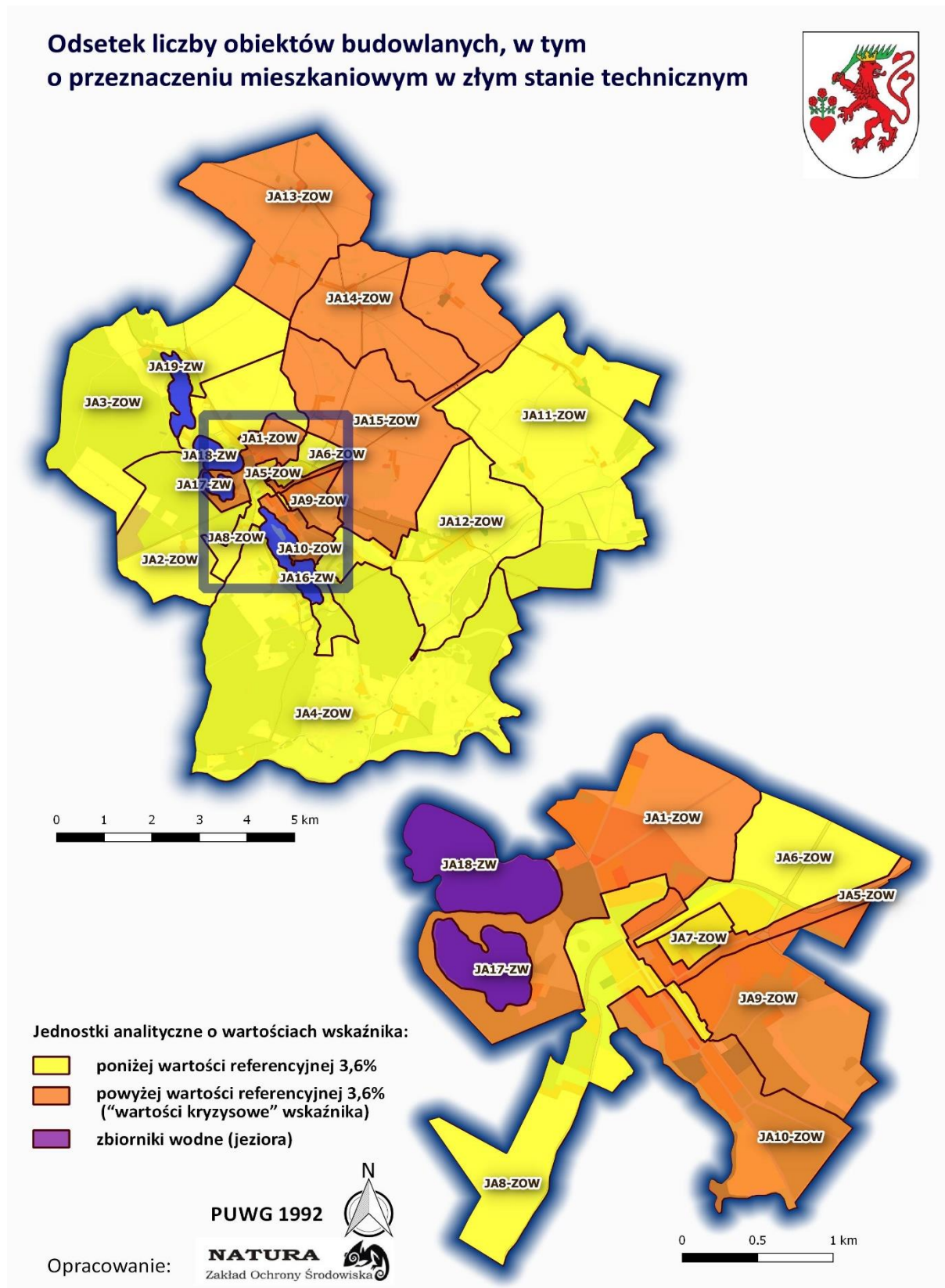
Tabela 8. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA) Wskaźnik	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW
		1.	Odsetek liczby obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym - (%)	4,0	1,4	3,1	2,4	4,3	2,3	1,4	3,1	6,1	7,1	1,8	3,0	4,5
	Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako kryzysowa w sferze technicznej	√				√				√	√			√	√	√

Źródło: opracowanie własne

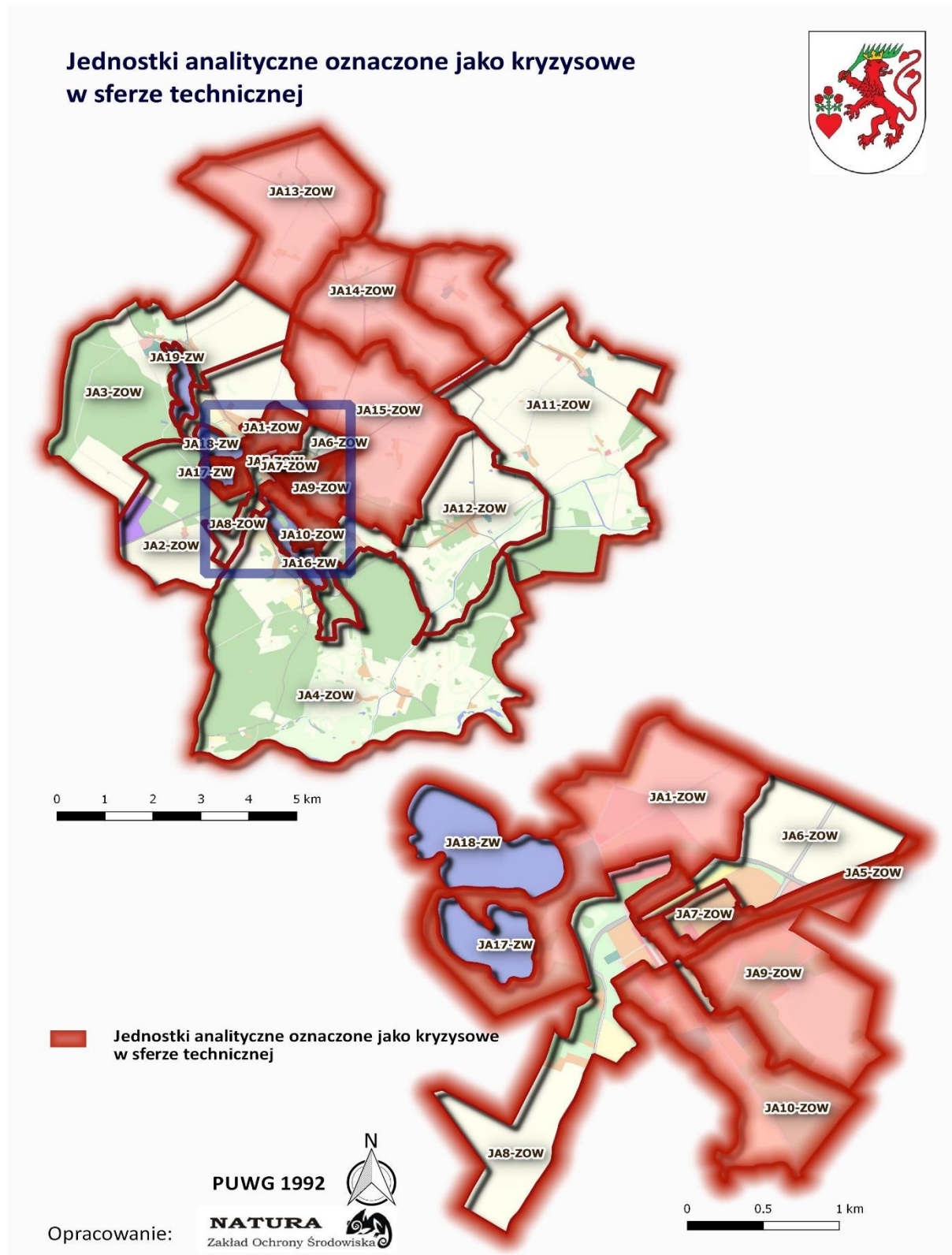
Rycina 19 przedstawia odsetek **obiektów budowlanych w złym stanie technicznym**.

Rycina 19. Odsetek **obiektów budowlanych w złym stanie technicznym**.

Rycina 20 przedstawia jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej**.

Rycina 20. Jednostki analityczne **oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej**.

III.3 Obszar zdegradowany (OZ)

Sposób wyznaczania obszaru zdegradowanego (OZ) określają Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Zgodnie z Wytycznymi, delimitacja obszaru zdegradowanego jest ściśle powiązana z pojęciem stanu kryzysowego. Rewitalizacja stanowi bowiem proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych w sposób kompleksowy. Obszar będący w stanie kryzysowym natomiast charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Identyfikacja stanu kryzysowego pozwala określić obszar zdegradowany (OZ). Na podstawie przeprowadzonej analizy pozyskanych danych, **wyznaczono obszar zdegradowany (OZ) w gminie Zaniemyśl**, który obejmuje następujące zamieszkałe jednostki analityczne (JA): **JA1-ZOW, JA4-ZOW, JA5-ZOW, JA10-ZOW, JA13-ZOW** oraz **JA14-ZOW**. Wskazane jednostki charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych przy jednoczesnym występowaniu negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z pozostałych, analizowanych sfer. Szczegółowe dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach przedstawia Tabela 9.

Tabela 9. Szczegółowe dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej (JA)	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW
		Obszary kryzysowe														
SFERA SPOŁECZNA																
1.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE SPOŁECZNEJ															
SFERA GOSPODARCZA																
2.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE GOSPODARCZEJ															
SFERA ŚRODOWISKOWA																
3.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ															
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA																
4.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNEJ															
SFERA TECHNICZNA																
5.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE TECHNICZNEJ															
Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako obszar zdegradowany (OZ)		v			v	v					v			v	v	

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowe dane dotyczące zamieszkałych jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru zdegradowanego (OZ) przedstawia Tabela 10.

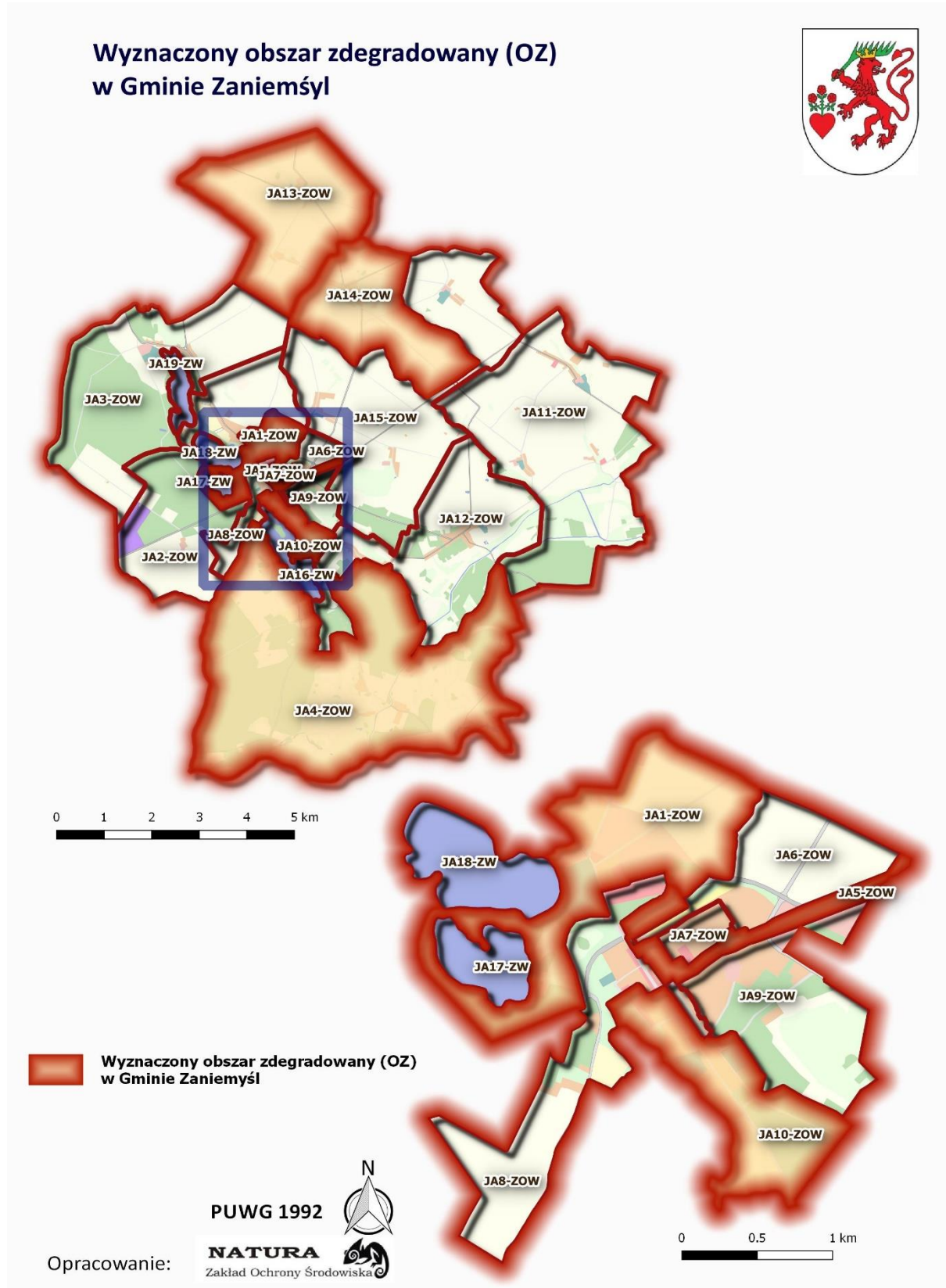
Tabela 10. Szczegółowe dane dotyczące zamieszkałych jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru zdegradowanego (OZ)

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2016 r.		POWIERZCHNIA	
L.P	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA1-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	605	9,13	1,52	1,43
2.	JA4-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	491	7,41	23,71	22,32
3.	JA5-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	405	6,11	0,28	0,26
4.	JA10-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	470	7,09	0,85	0,80
5.	JA13-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	413	6,23	8,72	8,21
6.	JA14-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	435	6,57	6,44	6,06
				2 819	42,54	41,52	39,08

Źródło: opracowanie własne

Rycina 21 przedstawia **wyznaczony obszar zdegradowany (OZ)** w Gminie Zaniemyśl.

Rycina 21. **Wyznaczony obszar zdegradowany (OZ)** w Gminie Zaniemyśl

III.4 Obszar rewitalizacji (OR)

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, **w ramach obszaru zdegradowanego (OZ), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację**, biorąc pod uwagę także **szczególną koncentrację negatywnych zjawisk**, wyznacza się **obszar rewitalizacji (OR)**. Obszar rewitalizacji (OR) nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Może on stanowić część lub całość obszaru zdegradowanego (OZ). **Dla obszaru rewitalizacji (OR) sporządza się program rewitalizacji.**

Kierując się powyższymi zapisami Wytycznych oraz w wyniku przeprowadzonej diagnozy **wyznaczono obszar rewitalizacji (OR) w gminie Zaniemyśl**, który obejmuje następujące jednostki analityczne (JA): **JA5-ZOW, JA10-ZOW** oraz **JA14-ZOW**. Wyznaczony obszar, o łącznej powierzchni 7,6 km², stanowi **7,1% powierzchni gminy** i jest zamieszkiwany przez 1 310 osób, co stanowi **19,8% ogółu mieszkańców gminy**.

Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR) przedstawia Tabela 11.

Tabela 11. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR)

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2016 r.		POWIERZCHNIA	
L.P	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA5-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	405	6,11	0,28	0,26
2.	JA10-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	470	7,09	0,85	0,80
3.	JA14-ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA	435	6,57	6,44	6,06
				1 310	19,77	7,57	7,12

Źródło: opracowanie własne

Uzasadnienie wyznaczenia obszaru rewitalizacji (OR)

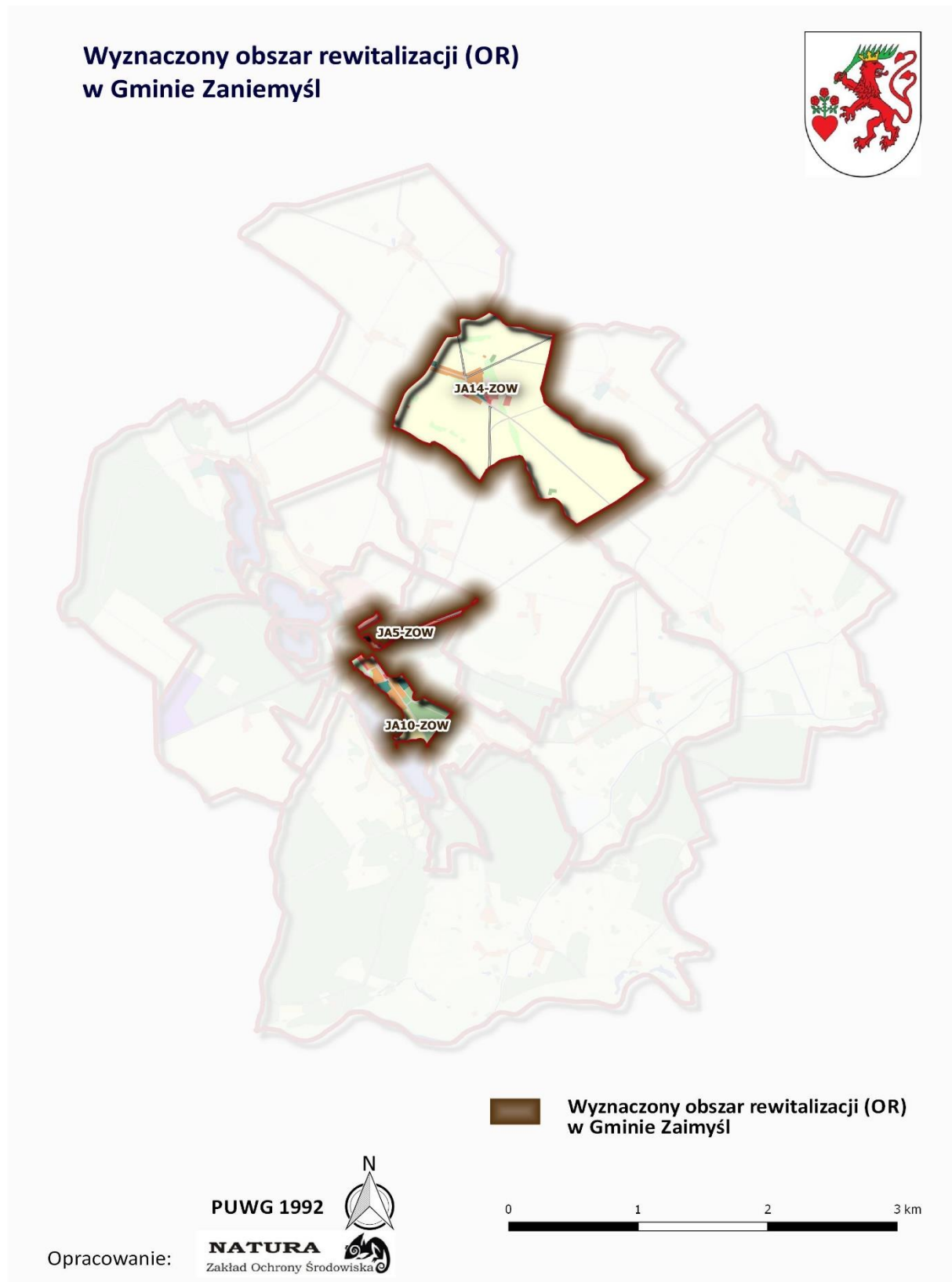
Wyznaczając obszar rewitalizacji (OR) w ramach obszaru zdegradowanego (OZ) można podzielić go na podobszary nie mające ze sobą wspólnych granic. Decyzja taka oznacza, że gmina zamierza prowadzić na nich działania rewitalizacyjne na podstawie jednego programu rewitalizacji. Wyznaczone jako obszar rewitalizacji (OR) jednostki analityczne: **JA5-ZOW, JA10-ZOW** oraz **JA14-ZOW**, **stanowiące podobszary wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR) w Gminie Zaniemyśl**, charakteryzują się odpowiednio **znacząco wysokim stopniem degradacji w sferze społecznej i technicznej** oraz dodatkowo **gospodarczej i środowiskowej (JA14-ZOW)**, w porównaniu do innych obszarów gminy oraz **stanowią fragmenty jej terytorium mające istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gminy Zaniemyśl**. Formalnie, istotność tych

obszarów dla rozwoju gminy **wynika z zapisów** Planu Odnowy Miejscowości Zaniemyśl na lata 2016-2023 oraz Planu Odnowy Miejscowości Śnieciska na lata 2016-2023, **stanowiących dokumenty strategiczne gminy**. W dokumentach tych (odpowiednio strony: 6, 34 - 38 oraz 5, 27 – 29), założone cele oraz przedsięwzięcia **odnoszą się wprost do planowanych zadań rewitalizacyjnych** niezbędnych do realizacji w Gminie Zaniemyśl **na wyznaczonych podobszarach obszaru rewitalizacji (OR)**.

Ponadto, na obszarach tych **skupiać się będzie życie społeczno-gospodarcze, kulturalne oraz sportowo-rekreacyjne** w gminie, a korzystać z tego będą także pozostali mieszkańcy Gminy Zaniemyśl.

Rycina 22 przedstawia **wyznaczony obszar rewitalizacji (OR)** w Gminie Zaniemyśl.

Rycina 22. **Wyznaczony obszar rewitalizacji (OR)** w Gminie Zaniemyśl

III.5. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji (OR)

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, diagnoza gminy wraz z diagnozą czynników i zjawisk kryzysowych obejmuje także **pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji**. Po przeprowadzonych konsultacjach społecznych opracowanej diagnozy gminy wraz z diagnozą czynników i zjawisk kryzysowych, szczegółowo opisanych w Rozdziale X. Uspołecznienie programu rewitalizacji, **przeprowadzono pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji (OR)**, która miała na celu poznanie **przyczyn powstawania negatywnych zjawisk oraz skutków** jakie wywołują, a także analizę **lokalnych potencjałów** wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR). Kluczowym źródłem informacji były wyniki przeprowadzonej diagnozy gminy (w szczególności analizy wskaźnikowej obejmującej całą gminę z podziałem na jednostki analityczne). Do badań wykorzystano dodatkowe dane z Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy oraz Urzędu Gminy, a także narzędzia będące jednocześnie dojrzałymi formami partycypacji społecznej, tj. **debatę z interesariuszami obszaru rewitalizacji (OR)** oraz **spacer studyjny** po wyznaczonym obszarze rewitalizacji (OR). Wnioski wynikające z przeprowadzonej pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji przedstawiono w punkcie III.6 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR).

III.5.1 Debata z interesariuszami obszaru rewitalizacji (OR)

W debacie uczestniczyli interesariusze z obszaru rewitalizacji (OR), tj. mieszkańcy, przedstawiciele podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedstawiciele klubów sportowych, a także przedstawiciele jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego. Debata z uczestnikami polegała na dyskusji wywołanej przygotowanymi szczegółowymi pytaniami odnoszącymi się do poszczególnych sfer, tj. społecznej (traktowanej w sposób priorytetowy), gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Pytania miały na celu poznanie przyczyn negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach, skutków jakie wywołują, a także miały na celu określenie lokalnych potencjałów wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR) w gminie.

III.5.2 Spacer studyjny po wyznaczonym obszarze rewitalizacji (OR)

W spacerze studyjnym uczestniczyli przedstawiciele władzy publicznej (urzędnicy gminni), a także przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji. Uczestnicy wizytowali wszystkie ulice wchodzące w skład obszaru, a głównym celem wizji lokalnej było uzyskanie pełniejszej wiedzy dotyczącej sfery technicznej wyznaczonego obszaru dysfunkcyjnego, w tym układu komunikacyjnego, stanu dróg i chodników, stanu budynków mieszkalnych i obiektów budowlanych, stanu lokali użytkowych, zagospodarowania i infrastruktury rynku oraz zagospodarowania miejsc publicznych. Zastanawiano się także nad przyczynami i skutkami jakie wywołuje degradacja techniczna obiektów i przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji. Poniżej przedstawiono na kolejnych zdjęciach wybrane fragmenty obszaru rewitalizacji.

Fot.1 Plac Berwińskiego

Fot.2 Plac Berwińskiego

Fot.3 Miejsce do kąpielii nad Jeziorem Raczyńskim

Fot.4 Miejsce do kąpielii nad Jeziorem Raczyńskim

Fot.5 Śnieciska, ul. Kościelna 2

Fot.6 Śnieciska, ul. Kościelna 2

III.6 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR)

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych określone zostały na podstawie sporządzonej diagnozy gminy wraz z diagnozą czynników i zjawisk kryzysowych służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR), w tym w szczególności w oparciu o wnioski wynikające z pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji (OR). Poniżej zaprezentowano charakter potrzeb rewitalizacyjnych w poszczególnych sferach oraz lokalne potencjały wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR).

III.6.1 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze społecznej (sfera priorytetowa)

III.6.1.1 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA5-ZOW**

- **zmniejszenie bezrobocia** (*przyczyna zjawiska*: brak przygotowania zawodowego, niska skłonność do podejmowania pracy, *skutek*: najwyższy odsetek osób pozostających bez pracy w gminie)
- **ograniczenie ubóstwa** (*przyczyna zjawiska*: niepełnosprawność, brak pracy, uzależnienia, choroba, niskie emerytury i renty, lenistwo, *skutek*: wysoki odsetek osób pobierających zasiłki stałe oraz wysoki odsetek uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne),
- **zmniejszenie liczby drobnych przestępstw, aktów wandalizmu oraz ograniczenie liczby osób uzależnionych od alkoholu** (*przyczyna zjawiska*: brak pracy, spożywanie alkoholu, wpływ otoczenia, brak monitoringu, *skutek*: wysoki odsetek przestępstw stwierdzonych, wybryki chuligańskie, włamania),

III.6.1.2 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA10-ZOW**

- **zmniejszenie bezrobocia** (*przyczyna zjawiska*: brak przygotowania zawodowego, niska skłonność do podejmowania pracy, *skutek*: wysoki odsetek osób pozostających bez pracy)
- **ograniczenie ubóstwa** (*przyczyna zjawiska*: niepełnosprawność, brak pracy, uzależnienia, choroba, niskie emerytury i renty, lenistwo, *skutek*: wysoki odsetek osób pobierających zasiłki stałe oraz wysoki odsetek uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne),
- **zmniejszenie liczby drobnych przestępstw, aktów wandalizmu oraz ograniczenie liczby osób uzależnionych od alkoholu** (*przyczyna zjawiska*: brak pracy, spożywanie alkoholu, wpływ otoczenia, brak monitoringu, *skutek*: bardzo wysoki odsetek przestępstw stwierdzonych, wybryki chuligańskie, włamania),

III.6.1.3 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA14-ZOW**

- **ograniczenie ubóstwa** (*przyczyna zjawiska*: niskie dochody w rodzinach wielopokoleniowych, choroba, niskie emerytury i renty (w dużej części rolnicze), niepełnosprawność, brak pracy, uzależnienia, lenistwo, niski poziom wykształcenia, *skutek*: wysoki odsetek uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne),

- **ograniczenie liczby osób uzależnionych od alkoholu oraz przemocy w rodzinie (zmniejszenie liczby tzw. niebieskich kart)** (*przyczyna zjawiska*: uzależnienia, niskie dochody w rodzinach wielopokoleniowych, niskie emerytury i renty (w dużej części rolnicze), brak pracy, lenistwo, *skutek*: wysoki odsetek tzw. niebieskich kart),
- **zwiększenie aktywności społecznej oraz poziomu integracji mieszkańców** (*przyczyna zjawiska*: brak miejsca spotkań i integracji, niska świadomość społeczna, wpływ nowoczesnych środków komunikacji będący konkurencją dla bezpośrednich kontaktów międzyludzkich, brak środowiskowych imprez, *skutek*: niska frekwencja w wyborach, mała aktywność społeczna)

III.6.2 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze gospodarczej

III.6.2.1 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA5-ZOW**

- **zwiększenie skłonności mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej** (*przyczyna zjawiska*: niechęć do podejmowania ryzyka, niska świadomość społeczna, *skutek*: brak nowotworzonych podmiotów gospodarczych, tworzenie podmiotów gospodarczych tylko w oparciu o dotacje z PUP lub UE)
- **zwiększenie poziomu usług dla ludności, w szczególności usług gastronomicznych** (*przyczyna zjawiska*: niska skłonność mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej, w tym w sferze usług, niezagospodarowany Plac Berwińskiego, *skutek*: dominujący udział handlu, brak nowotworzonych podmiotów gospodarczych w sferze usług, niewielka liczba osób odwiedzających plac, w szczególności turystów i przyjezdnych),

III.6.2.2 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA10-ZOW**

- **zwiększenie poziomu usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem, w tym usług małej gastronomii** (*przyczyna zjawiska*: niska skłonność mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej, w tym w sferze usług, niezagospodarowane miejsce do kąpiei na Jeziorze Raczyńskim, niezadowolająca czystość wody w Jeziorze Raczyńskim *skutek*: brak nowotworzonych podmiotów gospodarczych w sferze usług, niewielka liczba osób odwiedzających tereny rekreacyjne, w szczególności turystów i przyjezdnych),

III.6.2.3 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA14-ZOW**

- **zwiększenie skłonności mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej** (*przyczyna zjawiska*: niechęć do podejmowania ryzyka, niska świadomość społeczna, *skutek*: mała liczba podmiotów gospodarczych)

III.6.3 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej

III.6.3.1 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA5-ZOW**

- **poprawa złej jakości powietrza** (*przyczyna zjawiska: domostwa opalane paliwem stałym, niska świadomość społeczna, skutek: zanieczyszczenie powietrza*)

III.6.3.2 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA10-ZOW**

- **poprawa czystości wody w Jeziorze Raczyńskim** (*przyczyna zjawiska: zanieczyszczenia z pól uprawnych, skutek: zanieczyszczenie wody, ograniczone możliwości wykorzystania zbiornika wodnego na cele rekreacyjne i połowy komercyjne oraz indywidualne*),
- **poprawa złej jakości powietrza** (*przyczyna zjawiska: domostwa opalane paliwem stałym, niska świadomość społeczna, skutek: zanieczyszczenie powietrza*)

III.6.3.3 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA14-ZOW**

- **eliminacja zagrożeń dla środowiska, spowodowanych brakiem podłączenia gospodarstw domowych do sieci kanalizacji sanitarnej** (*przyczyna zjawiska: brak możliwości podłączenia się do sieci kanalizacyjnej, skutek: zanieczyszczenie wód i gleby*)

III.6.4 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

III.6.4.1 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA14-ZOW**

- **budowa sieci kanalizacji sanitarnej** (*przyczyna zjawiska: brak sieci kanalizacyjnej, skutek: zanieczyszczenie wód i gleby*)

III.6.5 Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze technicznej

III.6.5.1 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA5-ZOW**

- **zmiana zagospodarowania oraz przebudowa Placu Berwińskiego** (*przyczyna zjawiska: brak środków finansowych w budżecie gminy, skutek: ograniczone możliwości organizowania imprez miejskich oraz spędzania wolnego czasu przez mieszkańców i przyjezdnych, niski poziom bezpieczeństwa publicznego, słabo rozwinięte usługi dla ludności, niska estetyka wizualna placu*),
- **modernizacja ul. Działkowej** (*przyczyna zjawiska: brak środków finansowych w budżecie gminy, skutek: niebezpieczeństwo wystąpienia kolizji lub wypadków, utrudnienia dla poruszających się pojazdów i pieszych, niska estetyka wizualna*)

III.6.5.2 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA10-ZOW**

- **modernizacja miejsca do kąpeli oraz terenów rekreacyjnych nad Jeziorem Raczyńskim** (*przyczyna zjawiska*: brak środków finansowych w budżecie gminy, *skutek*: ograniczone możliwości korzystania z miejsca do kąpeli oraz terenów przyległych, niski poziom bezpieczeństwa publicznego),
- **modernizacja amfiteatru** (*przyczyna zjawiska*: brak środków finansowych w budżecie gminy, *skutek*: ograniczone możliwości organizowania imprez miejskich, niski poziom bezpieczeństwa publicznego, niska estetyka wizualna)

III.6.5.3 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA14-ZOW**

- **budowa boiska wielofunkcyjnego** (*przyczyna zjawiska*: brak środków finansowych w budżecie gminy, *skutek*: brak miejsca do aktywnego spędzania wolnego czasu i integracji mieszkańców negatywnie wpływa na życie społeczne wsi i jest powodem patologii)
- **zagospodarowanie parku** (*przyczyna zjawiska*: własność prywatna, ograniczone środki finansowe w budżecie gminy na jego zakup, *skutek*: nieład przestrzenny i estetyczny, brak miejsca do aktywnego spędzania wolnego czasu i integracji mieszkańców negatywnie wpływa na życie społeczne wsi i jest powodem patologii)
- **remonty ulic i chodników** (*przyczyna zjawiska*: brak środków finansowych w budżecie gminy, *skutek*: niebezpieczeństwo wystąpienia kolizji lub wypadków, utrudnienia dla poruszających się pojazdów i pieszych, niska estetyka wizualna)

III.6.6 Lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR)

III.6.6.1 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA5-ZOW**

- **atrakcyjna lokalizacja** fragmentu terytorium gminy stanowiącego wyznaczony podobszar rewitalizacji (OR) – centrum gminy,
- **dostępność komunikacyjna**,
- **dostępność instytucji kultury**,
- **dobry stan dróg oraz ciągów pieszo-rowerowych**,
- relatywnie **wysoka aktywność społeczna**

III.6.6.2 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA10-ZOW**

- **atrakcyjna lokalizacja** fragmentu terytorium gminy stanowiącego wyznaczony podobszar rewitalizacji (OR) – tereny rekreacyjne gminy oraz bliskość jeziora
- **wysokie walory środowiska naturalnego** – lasy oraz Jezioro Raczyńskie

III.6.6.3 Podobszar obszaru rewitalizacji (OR) obejmujący jednostkę analityczną **JA14-ZOW**

- **atrakcyjna lokalizacja** fragmentu terytorium gminy stanowiącego wyznaczony podobszar rewitalizacji (OR) – cicha i spokojna okolica,

- **dobry układ komunikacyjny,**
- **wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego**

IV. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI (OR) PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Wizję stanu obszaru rewitalizacji (OR) po przeprowadzeniu rewitalizacji można zdefiniować jako stan docelowy, do którego dąży się w wyniku realizacji programu rewitalizacji w gminie. Innymi słowy jest to swoista „fotografia” (obraz) obszaru po zakończeniu procesu rewitalizacji w przyjętym horyzoncie czasowym. W przypadku niniejszego dokumentu jest to rok 2023. Wizja określona została w oparciu o wyniki przeprowadzonej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie. Wizja stanu obszaru rewitalizacji (OR) brzmi: **Obszar po przeprowadzonym procesie rewitalizacji w 2023 roku będzie miejscem o znacznie niższym poziomie bezrobocia oraz ubóstwa wśród mieszkańców, z atrakcyjną infrastrukturą usług dla ludności, pozwalającą na rozwój działalności przedsiębiorców lokalnych. Sposób zagospodarowania, wysoka jakość przestrzeni publicznej oraz poprawa stanu środowiska naturalnego wpłyną także na poprawę warunków zamieszkania.**

V. CELE REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele rewitalizacji przedstawione w niniejszym dokumencie powiązane są **ściśle z wnioskami wynikającymi z części diagnostycznej oraz wynikają z wizji stanu obszaru rewitalizacji (OR)** po przeprowadzeniu rewitalizacji, **stanowiącej rdzeń opracowania**. Cele rewitalizacji służą hierarchizacji działań w odniesieniu do wskazanych potrzeb rewitalizacyjnych. Do poszczególnych celów przypisano **kierunki działań** odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym. Upřednio przeprowadzona diagnoza uwidoczniała także złożoność problemów występujących w poszczególnych sferach na obszarze rewitalizacji. W ramach „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2013” sformułowano następujące cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań:

CEL 1. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz wzrost aktywności mieszkańców

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. Aktywizacja osób bezrobotnych i dotkniętych ubóstwem

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2 - Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.3. Zwiększenie aktywności oraz integracji mieszkańców

CEL 2. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1 - Pobudzenie skłonności mieszkańców do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2 - Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności w sferze usług

CEL 3. Poprawa jakości środowiska naturalnego

KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1 - Poprawa czystości wód i gleby

KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2 – Poprawa jakości powietrza

CEL 4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury gminnej

KIERUNEK DZIAŁAŃ 4.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

KIERUNEK DZIAŁAŃ 4.2 - Modernizacja miejsc użyteczności publicznej

VI. PROJEKTY/PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Program rewitalizacji powinien zawierać **listę planowanych, podstawowych projektów rewitalizacyjnych**, tj. takich, bez których realizacja założonych celów rewitalizacji oraz przypisanych im kierunków działań nie będzie możliwa. W programie rewitalizacji należy ująć także charakterystykę **pozostałych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych** tj. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu. Ponadto, jeżeli zidentyfikowane potrzeby rewitalizacyjne wymagają komplementarnych i skoordynowanych działań, dla których uzasadniona jest realizacja co najmniej dwóch projektów finansowanych ze środków jednego, dwóch lub trzech funduszy europejskich (EFS, EFRR lub Fundusz Spójności), w programie rewitalizacji ująć należy także **projekty zintegrowane**.

VI.1 Podstawowe projekty rewitalizacyjne

Poniżej, w formie tabelarycznej przedstawiono listę podstawowych projektów rewitalizacyjnych.

PROJEKT 1.1.1.	
Tytuł projektu	Program aktywizacji osób bezrobotnych
Sfera oddziaływania	Społeczna
Komplementarność problemowa	Projekt 2.1.1.

Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.1. Aktywizacja osób bezrobotnych i dotkniętych ubóstwem	
Podmiot realizujący projekt	Organizacja pozarządowa	
Podmioty współpracujące	Gmina Zaniemyśl	
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji (JA5-ZOW, JA10-ZOW, JA14-ZOW)	
Szacowana wartość projektu	10 tys. PLN rocznie	
Planowane źródła finansowania projektu	EFS, środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2018-2023	
Opis/zakres realizowanych zadań	Uruchomienie zgodnie z zasadami gminnego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi działań, zmierzających do wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych. Program będzie miał charakter długofalowy.	
Prognozowane rezultaty	Zmniejszenie odsetka osób długotrwale bezrobotnych	
Sposób oceny rezultatów	Sprawozdania organizacji pozarządowej Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Wlkp.	

PROJEKT 1.1.2.		
Tytuł projektu	Gminny program wyjścia z ubóstwa	
Sfera oddziaływania	Społeczna	
Komplementarność problemowa	Projekt 2.1.1.	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.1. Aktywizacja osób bezrobotnych i dotkniętych ubóstwem	

Podmiot realizujący projekt	Organizacja pozarządowa
Podmioty współpracujące	Gmina Zaniemyśl
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji (JA5-ZOW, JA10-ZOW, JA14-ZOW)
Szacowana wartość projektu	10 tys. PLN rocznie
Planowane źródła finansowania projektu	EFS, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018-2023
Opis/zakres realizowanych zadań	W rezultacie przeprowadzonego konkursu dotacji dla organizacji pozarządowych zostanie wyłoniony podmiot, który przeprowadzi analizę potrzeb, a następnie opracuje i wdroży program wyjścia z ubóstwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, dotkniętych tym problemem
Prognozowane rezultaty	Zmniejszenie odsetka osób ubogich
Sposób oceny rezultatów	Sprawozdania organizacji pozarządowej Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Zaniemyślu

PROJEKT 1.2.1.	
Tytuł projektu	Budowa systemu monitoringu wizyjnego na terenach rekreacyjnych nad Jeziorem Raczyńskim
Sfera oddziaływania	Techniczna, społeczna
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.2.2., 4.1.1. Przedsięwzięcie 1
Projekt zintegrowany	☐ TAK ☒ NIE

Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl
Podmioty współpracujące	Policja
Lokalizacja projektu	Zaniemyśl, tereny nad Jeziorem Raczyńskim (JA10-ZOW)
Szacowana wartość projektu	30 tys. PLN
Planowane źródła finansowania projektu	EFRR, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018
Opis/zakres realizowanych zadań	Instalacja cyfrowego systemu monitoringu wizyjnego na terenach rekreacyjnych
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego, w tym zmniejszenie liczby przestępstw oraz wykroczeń o charakterze chuligańskim
Sposób oceny rezultatów	<ul style="list-style-type: none"> raporty Policji

PROJEKT 1.2.2.	
Tytuł projektu	Akcja „Patrol bezpieczeństwa”
Sfera oddziaływania	Społeczna
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.2.1., 4.1.1.
Projekt zintegrowany	☐ TAK ☒ NIE

Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego
Podmiot realizujący projekt	Policja
Podmioty współpracujące	Gmina Zaniemyśl
Lokalizacja projektu	Zaniemyśl, Plac Berwińskiego i przyległe ulice (JA5-ZOW) oraz tereny nad Jeziorem Raczyńskim (JA10-ZOW)
Szacowana wartość projektu	50 tys. PLN rocznie
Planowane źródła finansowania projektu	Środki Policji, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018-2023
Opis/zakres realizowanych zadań	Zwiększenie liczby patroli Policji, w szczególności w weekendy oraz podczas imprez gminnych
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego, w tym zmniejszenie liczby przestępstw oraz wykroczeń o charakterze chuligańskim
Sposób oceny rezultatów	<ul style="list-style-type: none"> raporty Policji

PROJEKT 1.3.1.	
Tytuł projektu	Gminny Dzień Dziecka
Sfera oddziaływania	Społeczna
Komplementarność problemowa	Projekty 4.2.1.

Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.3. Zwiększenie aktywności oraz integracji mieszkańców	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl	
Podmioty współpracujące	Organizacje pozarządowe, sołectwa	
Lokalizacja projektu	Zaniemyśl, Plac Berwińskiego (JA5-ZOW)	
Szacowana wartość projektu	15 tys. PLN rocznie	
Planowane źródła finansowania projektu	Środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	Cykliczne imprezy od 2020 r. do 2023 r.	
Opis/zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja cyklicznych imprez Dnia Dziecka 	
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie integracji mieszkańców • wzrost liczby mieszkańców, biorących udział w życiu społeczno-kulturalnym 	
Sposób oceny rezultatów	<ul style="list-style-type: none"> • sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Kultury w Zaniemyślu 	

PROJEKT 1.3.2.	
Tytuł projektu	Zaniemyskie Bitwy Morskie
Sfera oddziaływania	Społeczna
Komplementarność problemowa	Projekty: 3.1.1., 4.1.1. Przedsięwzięcie 1

Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.3. Zwiększenie aktywności oraz integracji mieszkańców	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl	
Podmioty współpracujące	Przedsiębiorcy	
Lokalizacja projektu	Zaniemyśl, tereny rekreacyjne nad Jeziorem Raczyńskim (JA10-ZOW)	
Szacowana wartość projektu	150 tys. PLN rocznie	
Planowane źródła finansowania projektu	Środki własne Gminy, środki sponsorów	
Okres realizacji projektu	Cykliczne imprezy od 2018 r. do 2023 r.	
Opis/zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja cyklicznych Zaniemyskich Bitew Morskich • Impreza jest organizowana dla podtrzymania tradycji historycznej sięgającej roku 1819, kiedy to hr Edward Raczyński organizował na jeziorze "bitwy wodą i na wodzie", walki okrętów – wystrzałów armatnich połączone z całonocnymi zabawami. Celem imprezy jest integracja społeczeństwa, przybliżenie postaci świata artystycznego, sportu i rozrywki. Impreza uzyskała wysoką rangę i prestiż, dowodem jest rok rocznie wysoka ilość gości odwiedzających Zaniemyśl w dniu imprezy, oraz pozytywne opinie w mediach i współpraca firm sponsorujących. 	
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie integracji mieszkańców • wzrost liczby mieszkańców, biorących udział w życiu społeczno-kulturalnym 	
Sposób oceny rezultatów	<ul style="list-style-type: none"> • sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Kultury w Zaniemyślu 	

PROJEKT 1.3.3.	
Tytuł projektu	Program „Sportowe Śnieciska”
Sfera oddziaływania	Spoleczna

Komplementarność problemowa	Projekt 4.1.2.	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.3. Zwiększenie aktywności oraz integracji mieszkańców	
Podmiot realizujący projekt	Organizacja pozarządowa	
Podmioty współpracujące	Gmina Zaniemyśl, Sołectwo Śnieciska	
Lokalizacja projektu	Śnieciska, ul. Kościelna 2 (JA14-ZOW)	
Szacowana wartość projektu	10 tys. PLN rocznie	
Planowane źródła finansowania projektu	Środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2019-2023 r.	
Opis/zakres realizowanych zadań	Program będzie polegać na organizacji: <ul style="list-style-type: none"> • zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży; będą one prowadzone przez specjalnie zaangażowanego animatora/trenera • cyklicznych turniejów sportowych i zabaw dla dzieci, angażujących i integrujących społeczność lokalną. 	
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby mieszkańców, aktywnie spędzających czas wolny • zwiększenie integracji mieszkańców 	
Sposób oceny rezultatów	<ul style="list-style-type: none"> • sprawozdania z realizacji Programu 	

PROJEKT 2.1.1.	
Tytuł projektu	Program „Rozpocznij swój biznes”
Sfera oddziaływania	Społeczna, gospodarcza

Komplementarność problemowa	Projekty: 1.1.1.,2.2.1	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 2.1. Pobudzanie skłonności mieszkańców do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej	
Podmiot realizujący projekt	Organizacja pozarządowa	
Podmioty współpracujące	Gmina Zaniemyśl	
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji (JA5-ZOW, JA10-ZOW, JA14-ZOW)	
Szacowana wartość projektu	10 tys. PLN rocznie	
Planowane źródła finansowania projektu	EFS, środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2018-2023	
Opis/zakres realizowanych zadań	Celem Programu będzie edukacja mieszkańców obszaru rewitalizacji, zmierzająca do pozyskania przez nich wiedzy i praktycznych umiejętności pozwalających na planowanie, rozpoczęcie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej.	
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji 	
Sposób oceny rezultatów	<ul style="list-style-type: none"> • Wpis do CEIDG lub KRS 	

PROJEKT 2.2.1.	
Tytuł projektu	Program wspierania przedsiębiorczości

Sfera oddziaływania	Społeczna, gospodarcza	
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.1.1.,1.1.2	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 2.1. Pobudzanie skłonności mieszkańców do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl	
Podmioty współpracujące	Przedsiębiorcy	
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji (JA5-ZOW, JA10-ZOW)	
Szacowana wartość projektu	10 tys. PLN	
Planowane źródła finansowania projektu	Środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2018	
Opis/zakres realizowanych zadań	Opracowany przez Gminę program będzie obejmował diagnozę sytuacji lokalnych przedsiębiorców oraz wskazywał różnorodne narzędzia ich wsparcia, a także sposoby pozyskiwania nowych podmiotów gospodarczych, w szczególności w sferze usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem	
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowany program wspierania przedsiębiorczości • Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji 	
Sposób oceny rezultatów	<ul style="list-style-type: none"> • Uchwała Rady Gminy w sprawie przyjęcia programu 	

PROJEKT 3.1.1	
Tytuł projektu	Rekultywacja Jeziora Raczyńskiego
Sfera oddziaływania	Środowiskowa, społeczna, gospodarcza

Komplementarność problemowa	Projekt 4.1.1. Przedsięwzięcie 1	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 3.1 - Poprawa czystości wód i gleby Kierunek działań 4.2.- Modernizacja miejsc użyteczności publicznej	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl	
Podmioty współpracujące	WIOŚ	
Lokalizacja projektu	Projekt zlokalizowany poza obszarem rewitalizacji (JA16-ZW) UZASADNIENIE: projekt służy bezpośrednio realizacji: Celu 3 Poprawa jakości środowiska naturalnego, Kierunku Działania 3.1 – Poprawa czystości wód i gleby oraz Celu 4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury gminnej, Kierunku działań 4.2 Modernizacja miejsc użyteczności publicznej. Rekultywacja jeziora wpłynie na przywrócenie funkcji rekreacyjnej akwenu oraz przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności terenów bezpośrednio z nim sąsiadujących, w tym w szczególności miejsca do kąpieli.	
Szacowana wartość projektu	1,5 mln PLN	
Planowane źródło finansowania projektu	WFOŚiGW, środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2018 – 2022	
Opis/zakres realizowanych zadań	<p>Jezioro Raczyńskie znajduje się w stanie zaawansowanej hipertrofii, jest w złym stanie ekologicznym. Charakteryzuje się silnymi, sinicowymi zakwitami wody, bardzo wysokimi stężeniami chlorofilu-a oraz małą przezroczystością wody.</p> <p>Zadanie polega na stopniowym obniżaniu zawartości fosforu w toni wodnej, poprzez jego strącanie przy pomocy dawek chlorku magnezu lub siarczanu żelaza. Podjęte zostaną zabiegi biomanipulacyjne zmierzające do ograniczenia liczebności ryb karpiowatych, dotychczas dominujących w zbiorniku, a jednocześnie do zwiększenia liczebności drapieżnych gatunków ryb. W wyniku zastosowania tych technik otrzyma się takie rezultaty jak: poprawa przezroczystości wody w wyniku ograniczenia zakwitów fitoplanktonu, zmniejszenie udziału sinic w składzie gatunkowym fitoplanktonu oraz związane z tym obniżenie koncentracji chlorofilu-a. Ponadto dojdzie do zmniejszenia stężeń związków biogenych (azotu i fosforu) w toni wodnej..</p>	
Prognozowane rezultaty	Poprawa jakości wody oraz podniesienie atrakcyjności rekreacyjnej terenu przy jeziorze.	

Sposób oceny rezultatów	Raport jakości wody w Jeziorze Raczyńskim.
-------------------------	--

PROJEKT 3.1.2.	
Tytuł projektu	Budowa systemu zbiorczej kanalizacji sanitarnej
Sfera oddziaływania	Środowiskowa, techniczna,
Komplementarność problemowa	Projekt 3.2.1.
Projekt zintegrowany	☐ TAK ☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 3.1. Poprawa czystości wód i gleby
Podmiot realizujący projekt	ZGK sp. z o.o. w Zaniemyślu
Podmioty współpracujące	Gmina Zaniemyśl
Lokalizacja projektu	Śnieciska (JA14-ZOW)
Szacowana wartość projektu	4,0 mln PLN
Planowane źródła finansowania projektu	PROW, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018-2020
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt zakłada budowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej oraz systemu przepompowni ścieków w miejscowości Śnieciska
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> zmniejszenie zanieczyszczenia gleby
Sposób oceny rezultatów	<ul style="list-style-type: none"> Protokoły odbioru robót

PROJEKT 3.2.1.	
Tytuł projektu	Projekt „Stop dymiącym kominom”
Sfera oddziaływania	Środowiskowa, społeczna
Komplementarność problemowa	Projekt 3.1.2.
Projekt zintegrowany	☐ TAK ☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 3.2. Poprawa jakości powietrza
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl
Podmioty współpracujące	Szkoły w Zaniemyślu, organizacje pozarządowe
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji (JA5-ZOW, JA10-ZOW, JA14-ZOW)
Szacowana wartość projektu	10 tys. PLN rocznie
Planowane źródła finansowania projektu	WFOŚiGW, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018 i 2021
Opis/zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania informacyjno-edukacyjne z mieszkańcami obszaru rewitalizacji mające na celu uświadomienie im szkodliwości wpływu niskiej emisji na zdrowie i życie ludzkie • Akcje informacyjne i konkursy w szkołach
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa parametrów jakości powietrza • Podniesienie świadomości ekologicznej osób z obszaru rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	<ul style="list-style-type: none"> • Raporty jakości powietrza

PROJEKT 4.1.1.	
Tytuł projektu	Modernizacja miejsca do kąpielii nad Jeziorem Raczyńskim
Sfera oddziaływania	Społeczna, funkcjonalno-przestrzenna, techniczna
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.2.1, 1.2.2, 1.3.2., 3.1.1. Przedsięwzięcie 1
Projekt zintegrowany	☐ TAK ☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 4.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl
Podmioty współpracujące	Organizacje pozarządowe
Lokalizacja projektu	Zaniemyśl, ul. Plażowa (JA10-ZOW)
Szacowana wartość projektu	1,8 mln PLN
Planowane źródła finansowania projektu	EFRR, środki własne Gminy
Okres realizacji projektu	2018-2019
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt modernizacji miejsca do kąpielii ma na celu zapewnienie wypoczynku, rekreacji i miejsca spotkań dla mieszkańców. Teren ten będzie wykorzystywany jako miejsce spotkań mieszkańców, służyć będzie także integracji i pielęgnowaniu zainteresowań. Inwestycja bezpośrednio przyczyni się do podniesienia standardu życia mieszkańców oraz atrakcyjności turystycznej gminy. Projekt obejmuje zagospodarowanie terenu z elementami małej architektury, z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych, montaż ławek, przebudowę (modernizację) istniejącego tarasu widokowego, likwidację pomostów trwale związanych z gruntem i montaż nowych pomostów pływających: głównego oraz cumowniczego dla kajaków,

	rowerów wodnych oraz łódek, budowę wypożyczalni sprzętu wodnego (wiaty drewnianej) oraz montaż nowego oświetlenia. Zmodernizowane i ulepszone zostanie również boisko do piłki plażowej, pozwalające na aktywne spędzanie wolnego czasu.	
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjne i bezpieczne miejsce do kąpielii dla mieszkańców i turystów • zagospodarowanie wolnej i zdegradowanej technicznie przestrzeni 	
Sposób oceny rezultatów	Raport Gminy dotyczący liczby osób korzystających z miejsca do kąpielii	
PROJEKT 4.1.2.		
Tytuł projektu	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego o sztucznej nawierzchni	
Sfera oddziaływania	Społeczna, funkcjonalno-przestrzenna, techniczna	
Komplementarność problemowa	Projekt 1.3.3.	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 4.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl	
Podmioty współpracujące	Organizacje pozarządowe, sołectwo Śnieciska	
Lokalizacja projektu	Śnieciska, ul. Kościelna 2 (JA14-ZOW)	
Szacowana wartość projektu	730 tys. PLN	
Planowane źródła finansowania projektu	EFRR, środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2018-2019	
Opis/zakres realizowanych zadań	Zakres planowanej inwestycji obejmuje: budowę boiska wielofunkcyjnego, ogrodzenia boiska, utwardzenie terenu z kostki betonowej z miejscami postojowymi dla samochodów osobowych oraz budowę naziemnego szczelnego zbiornika na wody opadowe. Planowane jest boisko o nawierzchni syntetycznej o wymiarach 24x46 m, w tym boisko sportowe wielofunkcyjne o wymiarach 23x45 m z olinowaniem pozwalającym na grę w piłkę ręczną, mini koszykówkę oraz siatkówkę z infrastrukturą towarzyszącą. Ponadto planuje się wykonanie ogrodzenia frontowego terenu (rozbiórka istniejącego	

	ogrodzenia, wykonanie nowego ogrodzenia z elementów stalowych na słupkach murowanych, wykonanie furtki oraz bramy wjazdowej).	
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjne i bezpieczne miejsce do uprawiania różnych dyscyplin sportowych • zagospodarowanie wolnej przestrzeni przy szkole podstawowej • miejsce rekreacji i spotkań integracyjnych dla mieszkańców 	
Sposób oceny rezultatów	Raport Gminy dotyczący liczby osób korzystających z obiektu oraz liczby imprez sportowych i integracyjnych	
PROJEKT 4.2.1.		
Tytuł projektu	Modernizacja oraz przebudowa Placu Berwińskiego	
Sfera oddziaływania	Społeczna, funkcjonalno-przestrzenna, gospodarcza, techniczna	
Komplementarność problemowa	Projekty: 1.2.2., 1.3.1. Przedsięwzięcie 1	
Projekt zintegrowany	☐ TAK	☒ NIE
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 4.2. Modernizacja miejsc użyteczności publicznej	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Zaniemyśl	
Podmioty współpracujące	Przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe	
Lokalizacja projektu	Zaniemyśl, Plac Berwińskiego(JA5-ZOW)	
Szacowana wartość projektu	2,9 mln PLN	
Planowane źródła finansowania projektu	EFRR, środki własne Gminy	
Okres realizacji projektu	2018-2019	
Opis/zakres realizowanych zadań	Projekt obejmuje zagospodarowanie placu poprzez: wytyczenie nowego układu komunikacji o charakterze dwóch wewnątrz sprzężonych oraz ścieżek utwardzonych betonową płytą chodnikową i kamienną, rekultywację terenu, założenie nowej zieleni wysokiej i niskiej (drzewa, krzewy byliny nasadzenia w kwietnikach i klombach, barwne rabaty oraz mieszanka trawy parkowej) oraz nowe oświetlenie placu o zróżnicowanym charakterze i funkcji. W nowo projektowanej przestrzeni zostaną wydzielone m.in. strefy: placu z komunikacją pieszą, w formie dwóch sprzężonych wewnątrz, biernego i aktywnego wypoczynku, zadumy i relaksu oraz	

	swobodnego parku. Miejsce to będzie również wzbogacać fontanna, zlokalizowana pośrodku placu.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none">• atrakcyjne i bezpieczne miejsce wypoczynku, rekreacji oraz integracji mieszkańców i przyjezdnych• zagospodarowanie zdegradowanej technicznie przestrzeni
Sposób oceny rezultatów	Raport Gminy dotyczący liczby osób korzystających z obiektu oraz liczby imprez gminnych i integracyjnych

VI.2 Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poniżej, w formie tabelarycznej przedstawiono listę pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

PRZEDSIĘWZIĘCIE 1	
Opis typu przedsięwzięcia	Modernizacja infrastruktury gminnej
Sfera oddziaływania	Techniczna
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 4.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej Kierunek działań 4.2. Modernizacja miejsc użyteczności publicznej
Lokalizacja	Zaniemyśl, ul. Plażowa (JA10-ZOW) i Zaniemyśl, ul. Działkowa (JA5-ZOW)
Opis	W ramach przedsięwzięcia planowane jest zrealizowanie następujących prac: <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja amfiteatru • modernizacja ul. Działkowej
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie atrakcyjności i wykorzystania amfiteatru, • poprawa estetyki przestrzeni publicznej oraz atrakcyjności terenów rekreacyjnych nad Jeziorem Raczyńskim w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca do kąpielii • poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym pojazdów i pieszych

VI.3 Projekty zintegrowane

W oparciu o diagnozę gminy, przedstawione potrzeby rewitalizacyjne nie wymagają realizacji co najmniej dwóch projektów finansowanych ze środków jednego, dwóch lub trzech funduszy europejskich (EFS, EFRR lub Fundusz Spójności). Niemniej jednak, ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 podstawowe projekty rewitalizacyjne **cechują się ścisłą komplementarnością** we wszystkich wymiarach określonych w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

VII. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 narzucają obowiązek ujęcia w programie rewitalizacji mechanizmów zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno – instytucjonalnym, międzyokresowym oraz źródeł finansowania. **Komplementarność** projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych na potrzeby opracowania programu rewitalizacji należy rozumieć jako **wzajemne dopełnianie się interwencji prowadzące do osiągnięcia**

wcześniej wyznaczonych celów rewitalizacji. W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 – 2023 zapewniono komplementarności projektów rewitalizacyjnych we wszystkich wymaganych w Wytycznych wymiarach.

VII.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. **Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych** ma służyć temu, by **program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały obszar rewitalizacji** (nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii.

Ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 - 2023 **projekty rewitalizacyjne, oddziaływać będą na cały obszar rewitalizacji** dzięki ich równomiernemu, przestrzennemu rozłożeniu oraz wzajemnemu „przestrzennemu dopełnianiu się”. **Zachowanie komplementarności przestrzennej wykazano** w Rozdziale VI. „Projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne”, w tabelach przedstawiających szczegółowe informacje o projektach, **w wierszu „Lokalizacja projektu” wskazując konkretne miejsce realizacji projektów na obszarze rewitalizacji**, z uwzględnieniem trzech wyznaczonych podobszarów obszaru rewitalizacji (OR) w gminie.

VII.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji takich projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się **wzajemnie dopełniały tematycznie**, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we **wszystkich niezbędnych aspektach** (społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym). Zapewnienie komplementarności problemowej ma **przeciwdziałać fragmentacji działań** (np. tzw. „rewitalizacji technicznej” czy „rewitalizacji społecznej” – określeń często błędnie stosowanych) koncentrując uwagę na **całościowym spojrzeniu** na przyczyny kryzysu obszaru rewitalizacji.

Poszczególne **projekty rewitalizacyjne** ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 - 2023, **uzupełniają się tematycznie oraz oddziałują na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych sferach**, tj., społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. **Zachowanie komplementarności problemowej wykazano** w Rozdziale VI. „Projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne”, w tabelach przedstawiających szczegółowe informacje o projektach, **w wierszu „Komplementarność problemowa” wskazując na powiązania opisywanych projektów z innymi, konkretnymi projektami programu rewitalizacji**, z uwzględnieniem trzech wyznaczonych podobszarów obszaru rewitalizacji (OR) w gminie.

VII.3 Komplementarność proceduralno - instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Dla zapewnienia komplementarności proceduralno-instytucjonalnej niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle. **Zachowanie komplementarności proceduralno – instytucjonalnej wykazano w Rozdziale XI. System wdrażania, monitorowania oraz sposób modyfikacji programu rewitalizacji.**

VII.4 Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa sprowadza się do **zachowania ciągłości programowej** polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności w latach 2007-2013. Ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 - 2023 projekty rewitalizacyjne stanowią kontynuację lub rozwinięcie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności w latach 2007-2013.

Poniżej wykazano, które projekty rewitalizacyjne stanowią kontynuację lub rozwinięcie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności w latach 2007-2013:

- Projekt 1.2.1. Budowa systemu monitoringu wizyjnego na terenach rekreacyjnych nad Jeziorem Raczyńskim stanowi rozwinięcie zrealizowanych przez gminę projektów: „Budowa ścieżki pieszo rowerowej przy jeziorze E. Raczyńskiego wraz z ciągiem pieszo – jezdnym prowadzącym do ośrodków wypoczynkowych w Zaniemyślu”, „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację terenów zielonych w ciągu ul. Raczyńskiego w Zaniemyślu” oraz „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na Wyspie Edwarda w Zaniemyślu”.
- Projekt 2.1.1. Program „Rozpocznij swój biznes” stanowi rozwinięcie zrealizowanego przez gminę projektu pt. „Aktywność i inwestowanie w swój rozwój drogą do lepszej przyszłości”.
- Projekt 3.1.1. Rekultywacja Jeziora Raczyńskiego stanowi rozwinięcie zrealizowanych przez gminę projektów: „Budowa ścieżki pieszo rowerowej przy jeziorze E. Raczyńskiego wraz z ciągiem pieszo – jezdnym prowadzącym do ośrodków wypoczynkowych w Zaniemyślu”, „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację terenów zielonych w ciągu ul. Raczyńskiego w Zaniemyślu” oraz „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na Wyspie Edwarda w Zaniemyślu”.
- Projekt 4.1.1. Modernizacja miejsca do kąpieli nad Jeziorem Raczyńskim stanowi rozwinięcie zrealizowanych przez gminę projektów: „Budowa ścieżki pieszo rowerowej przy jeziorze E. Raczyńskiego wraz z ciągiem pieszo – jezdnym prowadzącym do ośrodków wypoczynkowych w Zaniemyślu”, „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację terenów zielonych w ciągu ul. Raczyńskiego w Zaniemyślu” oraz „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na Wyspie Edwarda w Zaniemyślu”.

- Projekt 4.1.2. Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego o sztucznej nawierzchni stanowi rozwinięcie zrealizowanego przez gminę projektu pt. „Utworzenie małej infrastruktury rekreacyjno – wypoczynkowej dla mieszkańców wsi Śnieciska – plac zabaw dla dzieci”.

VII.5 Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności w latach 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na **konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia** ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Komplementarność źródeł finansowania oznacza także **zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania** projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Planowane główne źródła finansowania poszczególnych projektów rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 - 2023 przedstawiają się następująco:

- a. **EFRR**: Projekty: 1.2.1., 4.1.1., 4.1.2., 4.2.1.
- b. **EFS**: Projekty: 1.1.1., 1.1.2., 1.2.4., 2.1.1.
- c. **PROW**: Projekt 3.1.2.
- d. **Środki własne gminy**: Projekty: 1.3.1., 1.3.2., 1.3.3., 2.2.1.
- e. **Środki krajowe**: Projekty: 1.2.2.
- f. **WFOŚiGW**: Projekty: 3.1.1., 3.2.1.

VIII. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Ramy finansowe powinny wskazywać potencjalne źródła finansowania, z których mogą być pozyskane środki na realizację projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł. Podstawą do określenia ram finansowych powinny być: zakres przedmiotowy i podmiotowy poszczególnych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, horyzont czasowy obowiązywania programu oraz przegląd instrumentów realizacyjnych występujących na szczeblach lokalnym, regionalnym oraz krajowym

Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023” przedstawia Tabela 12.

Tabela 12. Indyktywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023”

L.p.	Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Zakres przedmiotowy projektu rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący	Zakres czasowy	Szacunkowy koszt	Planowane źródło finansowania
1.	Projekt 1.1.1. Program aktywizacji osób bezrobotnych	Uruchomienie zgodnie z zasadami gminnego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi działań, zmierzających do wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych. Program będzie miał charakter długofalowy.	Organizacja pozarządowa	2018-2023	10 tys. PLN rocznie	EFS, środki własne Gminy
2.	Projekt 1.1.2. Gminny program wyjścia z ubóstwa	W rezultacie przeprowadzonego konkursu dotacji dla organizacji pozarządowych zostanie wyłoniony podmiot, który przeprowadzi analizę potrzeb, a następnie opracuje i wdroży program wyjścia z ubóstwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, dotkniętych tym problemem	Organizacja pozarządowa	2018-2023	10 tys. PLN rocznie	EFS, środki własne Gminy
3.	Projekt 1.2.1. Budowa systemu monitoringu wizyjnego na terenach rekreacyjnych nad Jeziorem Raczyńskim	Instalacja cyfrowego systemu monitoringu wizyjnego na terenach rekreacyjnych	Gmina Zaniemyśl	2018	30 tys. PLN	EFRR, środki własne Gminy
4.	Projekt 1.2.2. Akcja „Patrol bezpieczeństwa”	Zwiększenie liczby patroli Policji, w szczególności w weekendy oraz podczas imprez gminnych	Policja	2018-2023	50 tys. PLN rocznie	Środki Policji, środki własne Gminy

5.	Projekt 1.3.1. Gminny Dzień Dziecka	Organizacja cyklicznych imprez Dnia Dziecka	Gmina Zaniemyśl	Cykliczne imprezy od 2020 r. do 2023 r.	15 tys. PLN rocznie	Środki własne Gminy
6.	Projekt 1.3.2. Zaniemyskie Bitwy Morskie	<ul style="list-style-type: none"> Organizacja cyklicznych Zaniemyskich Bitew Morskich, Impreza jest organizowana dla podtrzymania tradycji historycznej sięgającej roku 1819, kiedy to hr Edward Raczyński organizował na jeziorze "bitwy wodą i na wodzie", walki okrętów – wystrzałów armatnich połączone z całonocnymi zabawami. Celem imprezy jest integracja społeczeństwa, przybliżenie postaci świata artystycznego, sportu i rozrywki. Impreza uzyskała wysoką rangę i prestiż, dowodem jest rok rocznie wysoka ilość gości odwiedzających Zaniemyśl w dniu imprezy, oraz pozytywne opinie w mediach i współpraca firm sponsorujących. 	Gmina Zaniemyśl	Cykliczne imprezy od 2018 r. do 2023 r.	150 tys. PLN rocznie	Środki własne Gminy, środki sponsorów
7.	Projekt 1.3.3. Program „Sportowe Śnieciska”	<p>Program będzie polegać na organizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży; będą one prowadzone przez specjalnie zaangażowanego animatora/trenera, cyklicznych turniejów sportowych i zabaw dla dzieci, angażujących i integrujących społeczność lokalną. 	Organizacja pozarządowa	2019-2023 r.	10 tys. PLN rocznie	Środki własne Gminy
8.	Projekt 2.1.1. Program „Rozpocznij swój biznes”	Celem Programu będzie edukacja mieszkańców obszaru rewitalizacji, zmierzająca do pozyskania przez nich	Organizacja pozarządowa	2018-2023	10 tys. PLN rocznie	EFS, środki własne Gminy

		wiedzy i praktycznych umiejętności pozwalających na planowanie, rozpoczęcie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej.				
9.	Projekt 2.2.1. Program wspierania przedsiębiorczości	Opracowany przez Gminę program będzie obejmował diagnozę sytuacji lokalnych przedsiębiorców oraz wskazywał różnorodne narzędzia ich wsparcia, a także sposoby pozyskiwania nowych podmiotów gospodarczych, w szczególności w sferze usług związanych z rekreacją i wypoczynkiem	Gmina Zaniemyśl	2018	10 tys. PLN	Środki własne Gminy
10.	Projekt 3.1.1. Rekultywacja Jeziora Raczyńskiego	Zadanie polega na stopniowym obniżaniu zawartości fosforu w toni wodnej, poprzez jego strącanie przy pomocy dawek chlorku magnezu lub siarczanu żelaza. Podjęte zostaną zabiegi biomanipulacyjne zmierzające do ograniczenia liczebności ryb karpiowatych, dotychczas dominujących w zbiorniku, a jednocześnie do zwiększenia liczebności drapieżnych gatunków ryb. W wyniku zastosowania tych technik otrzyma się takie rezultaty jak: poprawa przezroczystości wody w wyniku ograniczenia zakwitów fitoplanktonu, zmniejszenie udziału sinic w składzie gatunkowym fitoplanktonu oraz związane z tym obniżenie koncentracji chlorofilu-a. Ponadto dojdzie do zmniejszenia	Gmina Zaniemyśl	2018 – 2022	1,5 mln PLN	WFOŚiGW, środki własne Gminy

		stężeń związków biogennych (azotu i fosforu) w toni wodnej.				
11.	Projekt 3.1.2. Budowa systemu zbiorczej kanalizacji sanitarnej	Projekt zakłada budowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej oraz systemu przepompowni ścieków w miejscowości Śnieciska	Gmina Zaniemyśl	2018-2020	4,0 mln PLN	PROW, środki własne Gminy
12.	Projekt 3.2.1. Projekt „Stop dymiącym kominom”	<ul style="list-style-type: none"> Spotkania informacyjno-edukacyjne z mieszkańcami obszaru rewitalizacji mające na celu uświadomienie im szkodliwości wpływu niskiej emisji na zdrowie i życie ludzkie Akcje informacyjne i konkursy w szkołach 	Gmina Zaniemyśl	2018 i 2021	10 tys. PLN rocznie	WFOŚiGW, środki własne Gminy
13.	Projekt 4.1.1. Modernizacja miejsca do kąpiel nad Jeziorem Raczyńskim	Projekt modernizacji miejsca do kąpiel ma na celu zapewnienie wypoczynku, rekreacji i miejsca spotkań dla mieszkańców. Teren ten będzie wykorzystywany jako miejsce spotkań mieszkańców, służyć będzie także integracji i pielęgnowaniu zainteresowań. Inwestycja bezpośrednio przyczyni się do podniesienia standardu życia mieszkańców oraz atrakcyjności turystycznej gminy. Projekt obejmuje zagospodarowanie terenu z elementami małej architektury, z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych, montaż ławek, przebudowę (modernizację) istniejącego tarasu widokowego, likwidację pomostów trwale związanych z gruntem i montaż nowych pomostów pływających:	Gmina Zaniemyśl	2018-2019	1,8 mln PLN	EFRR, środki własne Gminy

		głównego oraz cumowniczego dla kajaków, rowerów wodnych oraz łódek, budowę wypożyczalni sprzętu wodnego (wiaty drewnianej) oraz montaż nowego oświetlenia. Zmodernizowane i ulepszone zostanie również boisko do piłki plażowej, pozwalające na aktywne spędzanie wolnego czasu.				
14.	Projekt 4.1.2. Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego o sztucznej nawierzchni	Zakres planowanej inwestycji obejmuje: budowę boiska wielofunkcyjnego, ogrodzenia boiska, utwardzenie terenu z kostki betonowej z miejscami postojowymi dla samochodów osobowych oraz budowę naziemnego szczelnego zbiornika na wody opadowe. Planowane jest boisko o nawierzchni syntetycznej o wymiarach 24x46 m, w tym boisko sportowe wielofunkcyjne o wymiarach 23x45 m z olinowaniem pozwalającym na grę w piłkę ręczną, mini koszykówkę oraz siatkówkę z infrastrukturą towarzyszącą. Ponadto planuje się wykonanie ogrodzenia frontowego terenu (rozbiórka istniejącego ogrodzenia, wykonanie nowego ogrodzenia z elementów stalowych na słupkach murowanych, wykonanie furtki oraz bramy wjazdowej).	Gmina Zaniemyśl	2018-2019	730 tys. PLN	EFRR, środki własne Gminy
15.	Projekt 4.2.1. Modernizacja oraz przebudowa Placu Berwińskiego	Projekt obejmuje zagospodarowanie placu poprzez: wytyczenie nowego układu komunikacji o charakterze	Gmina Zaniemyśl	2018-2019	2,9 mln PLN	EFRR, środki własne Gminy

		<p>dwóch wewnątrz sprężonych oraz ścieżek utwardzonych betonową płytą chodnikową i kamienną, rekultywację terenu, założenie nowej zieleni wysokiej i niskiej (drzewa, krzewy byliny nasadzenia w kwietnikach i klombach, barwne rabaty oraz mieszanka trawy parkowej) oraz nowe oświetlenie placu o zróżnicowanym charakterze i funkcji.</p> <p>W nowo projektowanej przestrzeni zostaną wydzielone m.in. strefy: placu z komunikacją pieszą, w formie dwóch sprężonych wewnątrz, biernego i aktywnego wypoczynku, zadumy i relaksu oraz swobodnego parku. Miejsce to będzie również wzbogacać fontanna, zlokalizowana pośrodku placu.</p>				
--	--	--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

IX. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ)

Obowiązek przeprowadzenia SOOŚ nakłada Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Określa ona rodzaje dokumentów, dla których wymagane jest przeprowadzanie oceny oraz zasady jej przeprowadzania lub odstąpienia od niej.

W opinii organu przygotowującego projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017- 2023, nie stanowi on dokumentu wymagającego przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ponieważ realizacja postanowień dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Biorąc pod uwagę powyższe stanowisko, na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 zwrócono się z prośbą do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017- 2023. Zgodnie z art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przedstawiono stosowne uzasadnienie w tym zakresie. W przedmiotowym przypadku **odstąpienie to zostało uzgodnione** ze wskazanymi wyżej organami.

X. USPOŁECZNIE NIE PROGRAMU REWITALIZACJI

Obowiązek uspołecznienia programu rewitalizacji wynika z Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Partycypacja społeczna musi zostać uwzględniona na każdym etapie prac nad programem (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie oraz monitorowanie).

X.1 Diagnozowanie

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Zaniemyśl miała na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego (OZ) oraz obszaru rewitalizacji (OR). Po przeprowadzeniu diagnozy i wyznaczeniu obszaru rewitalizacji (OR), przeprowadzone zostały konsultacje społeczne dokumentu, również opublikowanego na www.zaniemysl.pl, w oparciu o uchwałę Rady Gminy w sprawie prowadzenia konsultacji społecznych, podjętej na podstawie art. 5a Ustawy o samorządzie gminnym. W ramach konsultacji odbyły się **spotkania z mieszkańcami w różnych częściach gminy**, na których przedstawiono zebrany przedmiotową diagnozę. Zainteresowani swoje zdanie wyrażali poprzez wypełnienie stosownego formularza. Zadawane były także pytania, na które bezpośrednio odpowiadano. W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych **nie wpłynęły żadne uwagi oraz propozycje**

odnośnie opracowanej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Zaniemyśl, w szczególności dotyczące wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR).

X.2 Programowanie

Ważnym elementem opracowania projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023 było aktywne uczestnictwo społeczności lokalnej. Projekt programu poddany został konsultacjom społecznym w oparciu o uchwałę Rady Gminy w sprawie prowadzenia konsultacji społecznych, podjętej na podstawie art. 5a Ustawy o samorządzie gminnym. W ramach konsultacji odbyły się **spotkania z mieszkańcami w różnych częściach gminy**, na których przedstawiono zebrany przedmiotową diagnozę. Zainteresowani swoje zdanie wyrażali poprzez wypełnienie stosownego formularza. Zadawane były także pytania, na które bezpośrednio odpowiadano. W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych, **nie wpłynęły** odnośnie opracowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023.

X.3. Wdrażanie oraz monitorowanie programu rewitalizacji

Partycypacja społeczna uwzględniona została również w procesie wdrażania oraz monitorowania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023”. Powołany został **Zespół ds. Programu Rewitalizacji**, składający się z szerokiego grona osób reprezentujących różne dziedziny aktywności zawodowej i społecznej, którego zadaniem jest zarządzanie całym procesem rewitalizacji w gminie, w tym wdrażanie oraz monitorowanie programu. Więcej informacji na temat umocowania prawnego, składu oraz kompetencji Zespołu przedstawiono w kolejnym Rozdziale.

XI. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA ORAZ SPOSÓB MODYFIKACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Wieloaspektowość procesu rewitalizacji wymaga osadzenia rewitalizacji w ogólnym systemie zarządzania rozwojem gminy oraz określenia kluczowych elementów jakimi są: system wdrażania, monitorowania i modyfikacji programu rewitalizacji. Umożliwia to z jednej strony skuteczną i efektywną realizację programu, z drugiej strony natomiast pozwala na optymalne wykorzystanie środków finansowych w celu zmaksymalizowania spodziewanych efektów. Ponadto, kompleksowy monitoring zapewnia również odpowiednią ocenę aktualności dokumentu oraz stopnia jego realizacji.

Program rewitalizacji powinien być dokumentem „żywym”, podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki rewitalizacji i wskazującym sposoby osiągnięcia założonych celów. Aby zaakceptowane przez radę gminy zapisy programu były realizowane, **niezbędny jest organ odpowiedzialny za kompleksowy proces zarządzania procesem rewitalizacji**. Ze względu na istotność programu rewitalizacji dla rozwoju gminy, podobnie jak ma to miejsce w przypadku Planu Odnowy Miejscowości Zaniemyśl na lata 2016-2023 oraz Planu Odnowy Miejscowości Śnieciska na lata 2016-2023, stanowiących dokumenty strategiczne gminy,

organem tym jest Wójt Zaniemyśla, który realizował będzie powyższe zadania za pośrednictwem **Zespołu ds. Programu Rewitalizacji**. Zespół ten będzie **zarządzał całym procesem rewitalizacji w gminie**, tj. **wdrażaniem, monitorowaniem oraz przygotowaniem niezbędnych modyfikacji** dokumentu.

Członkowie Zespołu reprezentują różne dziedziny aktywności zawodowej i społecznej oraz posiadają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, co gwarantuje sprawne i kompleksowe zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie, w szczególności **wdrażanie programu rewitalizacji**. Całość prac zespołu koordynuje Koordynator ds. Rewitalizacji będący jednocześnie przewodniczącym zespołu.

Kluczowym elementem kompleksowego zarządzania procesem rewitalizacji w gminie jest **system monitorowania** rewitalizacji. Zasady programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+ wskazują, jak należy monitorować realizację uchwalonego programu rewitalizacji. Stosując się do zapisów tam przedstawionych, system monitorowania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017 – 2023” przedstawia się następująco i dotyczy następujących płaszczyzn:

1. monitorowania podstawowych parametrów programu na etapie przyjęcia oraz późniejszych jego aktualizacji (m.in. ludność, powierzchnia oraz przestrzenny obraz obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, lista projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z podaniem szacowanych kosztów oraz przewidywanych rezultatów, ramy finansowe programu wraz z prognozowanym montażem finansowym),
2. monitorowania stopnia realizacji celów określonych w programie (co najmniej raz na dwa lata),
3. monitorowania skutków realizacji programu, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji – wskaźniki stanu kryzysowego (co najmniej raz na dwa lata od momentu przyjęcia dokumentu do końca okresu obowiązywania),
4. bieżącego monitorowania poziomu wdrażania programu - aktualizowana na bieżąco będzie lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

Monitorowanie ww. płaszczyzn, prowadzone przez Zespół ds. Programu Rewitalizacji, sprowadzać się będzie m.in. do przygotowania w cyklach minimum dwuletnich sprawozdań/raportów z realizacji programu, służących ocenie jego aktualności, stopnia skuteczności i efektywności przyjętych działań rewitalizacyjnych. Zgodnie z zapisami Zasad programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, sprawozdania/raporty, zawierające m.in. informacje w zakresie wskaźników stanu kryzysowego, postępu rzeczowego i finansowego projektów rewitalizacyjnych oraz stopnia realizacji celów określonych w

programie, przekazywane będą do Departamentu Polityki Regionalnej UMWW w Poznaniu, co dwa lata, począwszy od początku 2018 roku (kolejne na początku 2020, 2022 i 2024 roku). Podstawą opracowania sprawozdań/raportów z realizacji programu będzie „Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji”, stanowiący Załącznik nr 4. do Zasad programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+.

W wyniku kompleksowego monitorowania rewitalizacji, zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz zgłaszanych potrzeb, może zaistnieć potrzeba modyfikacji zapisów programu rewitalizacji, w szczególności dotyczących projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Za przygotowanie niezbędnych **modyfikacji programu** odpowiedzialny jest organ wykonawczy gminy – **Wójt Zaniemyśla**, który przy udziale **Zespołu ds. Programu Rewitalizacji**, oceni zasadność oraz możliwość wprowadzenia korekt. W przypadku uznania korekt za zasadne, Zespół zastosuje procedurę wprowadzania zmian, tożsamą z procedurą przy tworzeniu programu, w szczególności uwzględniającą dojrzałe formy partycypacji społecznej oraz strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.

Spis tabel

Tabela 1. Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA)	16
Tabela 2. Dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych	22
Tabela 3. Dane dotyczące wartości referencyjnych oraz „wartości kryzysowych” wskaźników wybranych do analizy	24
Tabela 4. Wartości wskaźników wybranych do analizy w sferze społecznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	25
Tabela 5. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	35
Tabela 6. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze środowiskowej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	38
Tabela 7. Dostępność infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w sferze przestrzenno – funkcjonalnej w poszczególnych jednostkach analitycznych.....	41
Tabela 8. Wartości wskaźnika wybranego do analizy w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych.	48
Tabela 9. Szczegółowe dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach	51
Tabela 10. Szczegółowe dane dotyczące zamieszkałych jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru zdegradowanego (OZ).....	52
Tabela 11. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych (JA) wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR)	54
Tabela 12. Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Zaniemyśl na lata 2017-2023”	85

Spis rycin

Rycina 1. Podział gminy na jednostki analityczne (JA)	18
Rycina 2. Odsetek osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.	27
Rycina 3. Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki w 2016 r.....	28
Rycina 4. Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki stałe w 2016 r.....	29
Rycina 5. Odsetek uczniów pobierających stypendia i zasiłki szkolne w 2016 r.	30
Rycina 6. Odsetek przestępstw stwierdzonych w 2016 r.	31
Rycina 7. Odsetek „Niebieskich kart” w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy w 2016 r.	32
Rycina 8. Frekwencja w wyborach w gminie Zaniemyśl w 2014 r.....	33
Rycina 9. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze społecznej.	34
Rycina 10. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (styczeń 2017 r.)	36
Rycina 11. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze gospodarczej.	37
Rycina 12. Odsetek gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej w 2016 r.....	39
Rycina 13. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze środowiskowej.	40
Rycina 14. Dostępność sieci kanalizacji sanitarnej.	43
Rycina 15. Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania.	44
Rycina 16. Dostępność obiektów sportowych do 1 km od miejsca zamieszkania.	45
Rycina 17. Dostępność przystanku komunikacji publicznej do 1 km od miejsca zamieszkania.	46
Rycina 18. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze przestrzenno – funkcjonalnej..	47
Rycina 19. Odsetek obiektów budowlanych w złym stanie technicznym.	49

Rycina 20. Jednostki analityczne oznaczone jako kryzysowe w sferze technicznej.	50
Rycina 21. Wyznaczony obszar zredagowany (OZ) w Gminie Zaniemyśl	53
Rycina 22. Wyznaczony obszar rewitalizacji (OR) w Gminie Zaniemyśl	56

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie	9
--	---